

วิสุทธินิวกาจา

โดย

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)
หลวงพ่อดาวดึงส์ ภาชีเจริญ ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย

เกิดมวอจจะมวหหแก้ว
พมแล้วมวกำ จะเกิดมวทออะไร
อ้อยทอขมกม้นเก้หลอก
อ้อยทอหขอมกม้นเก้ลวง
ทอให้จธเป็นห้วงเป็นโย
เล็ทอขมกลหขอก รือออกจธกทวม
เดินทวมข้นธ้สวมเรื้อยโย
เสรือกือสือบหก มวตกกันเดธ
เรือกวอนือพพานเก้ได้

สารบัญ

ประวัติพระมงคลเทพมุนี(สด จนฺทสโร)-----	๘
โอวาทของเจ้าคุณพ่อ -----	๑๔
๑ ธรรมกาย -----	๑๖
๒ ใจ -----	๑๗
๓ ตั้งใจ -----	๑๘
๔ เข้าลิบแล้วเห็นคุณย์-----	๑๙
๕ หยุดจึงจะเร็ว -----	๒๐
๖ หยุดตั้งแต่ต้นจนกระทั่งพระอรหันต์ -----	๒๑
๗ คนฉลาด -----	๒๒
๘ จริงแค่ชีวิต -----	๒๓
๙ การละกิเลส-----	๒๕
๑๐ ตาธรรมกาย -----	๒๗
๑๑ ร่างกายพระสิทธิ์ดละ ไม่ใช่พุทธรัตตะ -----	๒๘
๑๒ การเข้าถึงรัตนตรัย -----	๒๙
๑๓ อัดตาสมมุติกับอัดตาแท้ -----	๓๐
๑๔ มรรค ผล นิพพาน -----	๓๑
๑๕ กายในภพ-กายนอกภพ -----	๓๓
๑๖ ศาสนาพุทธนี้อยู่ได้ด้วยการให้ -----	๓๔
๑๗ ให้ดวงบุญนั้นช่วย -----	๓๖
๑๘ ทางบริสุทธิ์ -----	๓๗
๑๙ เหมือนเด็กกำไฟ -----	๓๘
๒๐ ไม่ถอดปล่อยไม่ได้ -----	๓๙
๒๑ ถ้าเคารพศีลธรรม ถึงซึ่งความเป็นใหญ่ -----	๔๐
๒๒ ทำอย่างไรจึงจะเรียกว่า เคารพพระศีลธรรม -----	๔๑

๒๓	หลอกตัวเอง -----	๔๓
๒๔	ธาตุ-ธรรม -----	๔๔
๒๕	สังขตธาตุ-สังขตธรรม อสังขตธาตุ-อสังขตธรรม วิราคธาตุ-วิราคธรรม -----	๔๕
๒๖	ตั้งใจจะไปให้สุด -----	๔๓
๒๗	บวชสามเณร -----	๔๙
๒๘	เมามัน-เมาสุรา -----	๕๐
๒๙	ลิกขาบทสุราเป็นชีวิต -----	๕๑
๓๐	ปล้ำใจให้หยุด -----	๕๓
๓๑	ไม่กลับกลอก -----	๕๔
๓๒	เห็นตรง-เห็นธรรม -----	๕๖
๓๓	บ่อทรัพย์ใหญ่ -----	๕๗
๓๔	เหมือนดวงอาทิตย์ -----	๕๘
๓๕	พญามาร -----	๖๐
๓๖	ถ้าได้ชนะละก็ เราชนะด้วย -----	๖๑
๓๗	สมณะ-วิปัสสนา -----	๖๒
๓๘	ธรรมเป็นหัวหน้า -----	๖๓
๓๙	รวมอยู่ในกาม -----	๖๔
๔๐	สว่างหมดทั้งธาตุ ทั้งธรรม -----	๖๕
๔๑	ธรรมสามมี -----	๖๖
๔๒	จิตเกษมผ่องใส...เงินไหลเข้ามาเอง -----	๖๗
๔๓	ไม่ติด -----	๖๘
๔๔	เอาชีวิตเข้าแลก -----	๖๙
๔๕	อย่าดูเบา -----	๗๐
๔๖	นึกถึงดวงบุญ -----	๗๑
๔๗	บุญ...มาจากในกลาง -----	๗๒

๔๘	หาบุญได้ใช้บุญเป็น -----	๓๗
๔๙	เอาของจริงใส่กับตัวไว้ให้ได้ -----	๓๘
๕๐	เหมือนไฟ -----	๓๕
๕๑	เงินทองข้าวของมาหาเอง -----	๓๗
๕๒	แทนคุณมารดาบิดา -----	๓๘
๕๓	สามัญญผล -----	๓๙
๕๔	ดูหมิ่น -----	๘๐
๕๕	เมตตา -----	๘๑
๕๖	เป็นธรรมกาย...เป็นแก่น -----	๘๒
๕๗	โพชฌงค์ ๗ -----	๘๓
๕๘	ปฏิบัติศาสนาจริง -----	๘๕
๕๙	ไม่รักตัว -----	๘๖
๖๐	เคารพลัทธิธรรมนั้นดีประเสริฐ -----	๘๗
๖๑	รู้จักโภชนาหาร -----	๘๘
๖๒	ลูกศิษย์ของพญามาร -----	๘๙
๖๓	ผู้ประกอบด้วยศรัทธา -----	๙๐
๖๔	สำรวมศีล -----	๙๑
๖๕	ทาน คีล ภาวนา -----	๙๒
๖๖	เล่าไม่ถูก พูดไม่ออก บอกไม่ได้ -----	๙๓
๖๗	สุขน้อย..สุขใหญ่ -----	๙๔
๖๘	จิต -----	๙๖
๖๙	ไปให้ถึงที่สุด -----	๙๗
๗๐	อดทนต้องมีท่า -----	๙๙
๗๑	นิพพานธาตุ -----	๑๐๑
๗๒	กามทำอะไรเราไม่ได้ -----	๑๐๒
๗๓	เรื่องสุข -----	๑๐๓
๗๔	หม้ออัดโนมตี -----	๑๐๔

๓๕	นี่แหละ...ละคร -----	๑๐๕
๓๖	ให้กันได้แต่เฉพาะเป็นมนุษย์นี่เท่านั้น -----	๑๐๖
๓๗	ประพจน์ให้เป็นประโยชน์ -----	๑๐๗
๓๘	บุญเก่า -----	๑๐๘
๓๙	เข้ากลาง -----	๑๐๙
๔๐	เบญจโครส -----	๑๑๐
๔๑	เป็นหนี้ -----	๑๑๑
๔๒	หิริโอตตปละสัมปันนา -----	๑๑๓
๔๓	ฉากหลัง -----	๑๑๔
๔๔	ไปดีกว่าไม่ไป -----	๑๑๕
๔๕	มีแต่เปลือกนอก -----	๑๑๖
๔๖	นิพพาน -----	๑๑๗
๔๗	นิพพาน ๓ -----	๑๑๘
๔๘	นิพพานเป็น-นิพพานตาย -----	๑๑๙

เกริ่นนำ

หนังสือ “วิสุทธิวาจา” เป็นการคัดตัดตอนพระธรรมเทศนาของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อดาวปลาน้ำทิพย์เจ้ากรรมนายขันธ์) เพื่อถ่ายทอดความรู้อันประเสริฐที่เกิดจากการปฏิบัติธรรม ที่ท่านได้ใช้ถ้อยคำภาษาที่มีความหมายลึกซึ้ง น้อมนำจิตใจให้ผู้ได้ยินได้ฟังเกิดความสงบ ชุ่มเย็น และสามารถเข้าถึงธรรมอันบริสุทธิ์ได้ง่าย อันจะเป็นพยานแก่พระพุทธศาสนาว่า “วิชชาธรรมกาย” ที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวปลาน้ำทิพย์เจ้ากรรมนายขันธ์ได้ค้นพบ “**เป็นของจริง มีจริง ดีจริง**” และพวกเราสามารถ “**เข้าถึงได้จริง**” ถ้าตั้งใจศึกษาและปฏิบัติอย่างจริงจัง

คณะผู้จัดพิมพ์ได้คัดเลือกพระธรรมเทศนาบางตอน พร้อมทั้งตั้งชื่อตอนตามความเหมาะสม เพื่อง่ายต่อการอ่านการศึกษาของศิษยานุศิษย์รุ่นหลัง เพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงธรรมกาย อันจะเป็นคุณประโยชน์อย่างมหาศาล รวมทั้งเป็นการประกาศเกียรติคุณของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวปลาน้ำทิพย์เจ้ากรรมนายขันธ์ในการปฏิบัติธรรมจนเข้าถึงธรรมกาย และเผยแผ่วิชชาธรรมกายของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีศิษย์เอก คือ **คุณยายอุบลิกาจันทร์ ขนนกยูง** เป็นผู้สืบสานมโนปณิธานของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี และมี **พระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธิ** (หลวงพ่อดมฺมชโย) เป็นผู้สืบทอดสายธรรมต่อมา โดยมุ่งหวังให้วิชชาธรรมกายเผยแผ่ไปอย่างกว้างไกล เพื่อเป็นหลักเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอันประเสริฐแก่มนุษยชาติ ให้เข้าถึงความสุขอันเป็นอมตะ นำไปสู่ความหลุดพ้นจากกองทุกข์ทั้งปวง

ด้วยอำนาจแห่งบุญกุศลที่เกิดจากการจัดพิมพ์หนังสือวิสุทธิวาจา ดลบันดาลให้ผู้อ่านทุกคนมีดวงตาเห็นธรรม เข้าถึงพระธรรมกาย รู้แจ้งแทงตลอดในวิชชาธรรมกาย ร่วมสร้างบารมีร่วมกับ พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อดาวปลาน้ำทิพย์เจ้ากรรมนายขันธ์) ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย และพระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อดมฺมชโย) ผู้สืบทอดวิชชาธรรมกาย ไปทุกภพทุกชาติตราบกระทั่งเข้าถึงที่สุดแห่งธรรมเทอญ

ประวัติย่อ

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย

ชาติภูมิเดิมเป็นพ่อค้า เข้าตั้งภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านหมู่เหนือของ วัดสองพี่น้อง คือทิศใต้ของวัด แต่ต่างฝั่งกับวัด วัดอยู่ตะวันออกเฉียงเหนือ บ้านอยู่ตะวันตกเฉียงใต้ มีคลองกั้นกลางระหว่างวัดกับบ้าน ค้าขายมาตั้งแต่อายุ ๑๔ ปีเศษๆ นับตั้งแต่บิดาล่วงไป ก็เป็นพ่อค้าแทนบิดา เลี้ยงมารดาจนถึงอายุ ๑๙ ปี ตรงนี้ได้ปฏิญาณตัวบวชจนตาย ด้วยมามีอุปสรรคเกิดขึ้นในระหว่างขายข้าว แล้วนำเรือเปล่ากลับบ้าน เข้าลัดที่คลองบางอีแทน เหนือตลาดใหม่ แม่น้ำนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ในลัดนี้ไม่สู้ไกลนัก แต่พวกโจรชุกชุม พอเข้าลัดไปเล็กน้อย ก็มาคิดแต่ในใจของตัวว่า

“คลองก็เล็ก โจรก็ร้าย ท้ายเรือเข้าก็ไล่เสียกับฝั่งเรา ไม่ต่ำไม่สูงกว่ากันเท่าไรนัก น่าหวาดเสียวอันตราย เมื่อโจรมา ก็ต้องยิง หรือทำร้ายคนท้ายก่อน ถ้าเขาทำเราเสียได้ก่อน ก็ไม่มีทางที่จะสู้เขา ถ้าเราเอาอาวุธปืนแปดนัดไว้ทางหัวเรือ แล้วเราไปถ่อเรือทางลูกจ้างเสีย เมื่อโจรมาทำร้ายเราก็จะมีทางสู้ได้บ้าง” คิดดังนี้แล้ว ก็เรียกลูกจ้าง ที่ถ่อเรือแถบทรายมาถือท้าย เรารอกไปถ่อแทน ถ่อเรือไปก็คิดไป เรือก็เดินเข้าไปหาที่เปลี่ยวหนักขึ้นทุกที ความคิดก็ถี่ขึ้นว่า “ลูกจ้างที่เราจ้างมานี้ คนหนึ่งก็ไม่กี่บาท เพียง ๑๑

บาทหรือ ๑๒ บาทเท่านั้น ส่วนตัวเราเป็นเจ้าของ ทั้งทรัพย์สิน ทั้งเรือหมด ส่วนตายจะให้ลูกจ้างตายก่อน ไม่ถูก เอาเปรียบลูกจ้างมากเกินไป ไม่สมควร”

ถ่อไปก็คิดไปดังนี้ และคิดถี่หนักเข้าก็ตัดสินใจเด็ดขาดออกไป เราเป็นเจ้าของให้เราตายก่อนดีกว่า จึงจะสมควร คิดตกลงแล้ว ก็เรียกลูกจ้างให้มาถ่อ ตัวก็หยิบปืนแปดนัดที่เอาไปไว้ข้างหัวเรือมาไว้ ไกล่ตัวข้างท้ายเรือ ก็ถือท้ายเรือไป ไกล่ออกจากลัดเตมที่ น้ำก็ขึ้น เรือข้าวที่หนักก็ตามหัวน้ำขึ้น ลวนเข้ามาประดัดกันแน่น จีนก็ส่งเสียงแต่ว่าตุ้อๆ ประดัดกันแน่น ออกก็ไม่ได้ เข้าก็ไม่ได้ น้ำก็น้อย เลยต้องต่างฝ่ายต่างก็ปักหลักกรานหน้าจอดกันนิ่งอยู่ เราเป็นคนท้าย

พอผ่านพ้นอันตรายมาแล้ว ก็มาคิดว่า **“การหาเงินหาทองนี้ลำบากจริงๆ เจียวหนา บิดาของเราที่หามาดังนี้ เราก็หาขำรอยบิดา ตามบิดาบ้างเงินแลทองที่หากันทั้งหมดด้วยกันนี้ ต่างคนก็ต่างหาไม่มีเวลาหยุด ด้วยกันทั้งนั้น ถ้าใครไม่เร่งรีบหาให้มั่งมี ก็เป็นคน ต่ำและเลว ไม่มีใครนับถือแลคบหา เข้าหมู่เขาก็อายเขา เพราะเป็นคนจนกว่าเขา ไม่เทียมหน้าเทียมบ่าเทียมไหล่กับเขา”**

ปรุพชนต้นสกุลของเราที่ทำกันมาดังนี้ เหมือนๆ กันจนถึงบิดาของเรา แลตัวของเรานี้ ก็บัดนี้ปรุพชน แลบิดาของเราไปทางไหนหมด ก็ปรากฏแก่ใจว่าตายหมดแล้ว แล้วตัวของเราก็ต้องตายเหมือนกัน แต่พอคิดถึงตายขึ้นมาดังนี้แล้ว ใจก็ซึกเสียวๆ นึกถึงความตายที่จะมาถึงตัว โดยไม่มีสงสัยเลย เราต้องตายแน่ๆ บิดาเราก็มาลองข้าว ขึ้นจากเรือข้าว ก็เจ็บมาจากตามทาง แล้วขึ้นจากเรือข้าวได้ไม่กี่วันก็ถึงแก่กรรม

เมื่อถึงแก่กรรมแล้ว เราที่ช่วยพยาบาลอยู่ ไม่ได้เห็นเลยที่จะเอาอะไรติดไป ผ้าที่นุ่งแลร่างกายของแก เราก็ดูแลอยู่ ไม่เห็นมีอะไรหายไป ทั้งตัวเรา และพี่น้องของเราที่เนื่องด้วยแก ตลอดถึงมารดาของเราก็อยู่ ไม่เห็นมีอะไรเลยที่ไปด้วยแก แกไปผู้เดียวแท้ๆ ก็ตัวเราเล่าต้องเป็นดังนี้ เคลื่อนจากความเป็นอย่างนี้ไปไม่ได้แน่

เมื่อคิดตกลงใจดังนี้แล้ว ก็ลองทำเป็นตายดู นอนแผ่ลงไปที่ท้ายเรื่อนั้น แล้วก็ทำตาย ตายแล้วทำไปหาคนที่ เป็นญาติบ้าง พี่น้องบ้าง เพื่อนที่ชอบกันบ้าง เขาก็ไม่เห็นเรา เพราะเราเป็นผี เราก็เอาก้อนดินบ้าง ไม้บ้าง โยนหรือปาเข้าไปให้ถูก เพราะเขาไม่เห็นตัวเรา เขาก็ต้องบอกผีโยนมา หรือปาเข้ามาไปหาคนโน้นก็ไม่เห็น มาหาคนนี้ก็ ไม่เห็น คิดไปดังนี้แหละจนเปลोटัว

แต่พอรู้สึกตัวขึ้นมา ก็รีบลุกขึ้นจุดธูปอธิษฐานในใจของตัวเองว่า

**“ขออย่าให้เราตายเสียก่อน ขอให้บวชเสียก่อนเถิด ถ้าบวชแล้ว
ไม่สึกจนตลอดชีวิต”**

ตรงนี้บวชจริงมาเสียแต่อายุ ๑๙ ปีเศษแล้ว ตั้งแต่นั้นก็ประกอบอาชีพตามปกติของพ่อค้า จนอายุครบ ๒๒ โดยปี แล้วก็ปรารภถึงการบวชในปีนั้น พอถึงเดือน ๘ ข้างขึ้นก็ขนข้าวลงเรือเต็มลำดีแล้ว ก็บอกกับลูกจ้างให้นำเอาข้าวไปขายโรงสีในกรุงเทพฯ ส่วนตัวก็เข้าอยู่วัดเป็นเจ้านาค ฝึกหัดเบื้องต้นแห่งการอุปสมบทในสำนักพระปลัดย้ง ผู้เป็นหลวงตาของตัว ซึ่งเป็นน้องคนเล็กของตาน้อย ผู้เป็นมารดาของตัวเอง ท่านสงวนียย่อๆ ให้เป็นหนังสือสมุดข่อยเขียนตัวบรรจงสวยงามมาก ก็ท่องวิธีขอบรรพชา แลดูวินัยไปด้วยกันทีเดียว

พอจวนเข้าพรรษาก็มีผู้ไปนิมนต์พระอุปชฌาย์ดี วัดประตูลาศ จังหวัดสุพรรณบุรี มาเป็นอุปชฌาย์ ก็ได้อุปสมบทในต้นเดือนแปดของ พ.ศ.๒๔๔๙ ได้อยู่จำพรรษาในวัดนั้น รวมอยู่ที่อุปสมบทนั้น ๗ เดือน เศษๆ เท่านั้น

ออกจากวัดที่อุปสมบทนั้นแล้ว ก็ตรงมาอยู่จำพรรษาในวัดพระเชตุพนทีเดียว เรียนมูลกัจจายน์ถึงสามจบ แล้วเรียนธรรมบททีปนีและสารสังคหะ แต่พอเป็นว่าเปลออกพอสมควร แล้วก็หยุด การเรียนคัมภีระอยู่ก็เรียนวิปัสสนาไปด้วยเหมือนกัน เวลาวันแปดค่ำ ลิบห้าค่ำ ก็มักไปแสวงหาครูสอนฝายสมถวิปัสสนาอยู่เสมอๆ โดยมาก

แต่ที่เรียนโดยตรงทีเดียว ตั้งแต่บวชใหม่ๆ ก็เรียนแต่อนุสาวนาจารย์ทีหนึ่ง บวชแล้วรุ่งขึ้นวันที่สอง ก็เรียนที่หลวงพ่อนิยม วัดน้อย จังหวัดสุพรรณที่สามเจ้าคุณสังวรานุวงษ(เอี่ยม) วัดราชสิทธิาราม ที่สี่เรียนกับพระครูญาณ

วิริตี(โป้) วัดพระเชตุพน ที่ทำเรียนกับพระอาจารย์สิงห์ วัดละครท่า หลังระฆังโฆสิตาราม ได้ตามแบบของท่านสององค์

พระครูญาณวิริตีแลพระอาจารย์สิงห์ ท่านรับรองว่าได้ตามแบบของท่าน ท่านมอบให้เป็นผู้สอนเขาได้ทั้งสองอาจารย์ แต่ก็ยังไม่พอใจที่จะเป็นครูสอนเขา จึงค้นคว้าหาต่อไปอีก

ถึงพรรษา ๑๑ ก็สำเร็จในการเล่าเรียนคันถธุระได้พอสมควรแก่ที่ตั้งใจไว้ว่า ต้องเรียนแปลให้ออก จะได้คันธรมในมคธภาษาได้ตามต้องการ ก่อนแต่จะมาเรียนคันถธุระนั้น ได้ตั้งหนังสือใบลานมหาสติปัญญาแลานยาวไว้ที่วัดสองพี่น้องผูกหนึ่งว่า ถ้าไปเล่าเรียนคราวนี้ต้องแปลหนังสือผูกนี้ให้ออก จึงเป็นที่พอแก่ความต้องการ ถ้ายังแปลไม่ออก ก็เป็นอันไม่หยุดในการเรียน แต่พอแปลออกก็หยุด

ในพรรษาที่ ๑๑ เมื่อหยุดต่อการเรียนปริยัติแล้ว ก็เริ่มทำจริงในทางปฏิบัติ ก็คิดว่าในวัดพระเชตุพนนี้ ในอุโบสถก็ตีมีบริเวณกว้าง ขวางตีมาก เป็นสถานที่ควรทำภาวนามาก แต่มาหวนระลึกถึงอุปการคุณของวัดบางคูเวียง ในคลองบางกอกน้อย เจ้าอธิการชุ่มได้ถวาย มูลกัจจายน์ แลคัมภีร์พระธรรมบทให้ ในตอนเล่าเรียนปริยัตินั้น ก็มีอุปการคุณอยู่มาก ควรไปจำพรรษาแล้วจะได้แสดงธรรมแจกแก่ภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา เป็นบรรณาการต่ออุปการคุณแก่วัดนั้น จึงได้กราบลาเจ้าคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เข้ม) เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพน ไปจำพรรษาวัดบางคูเวียง

ในพรรษาที่ ๑๒ แต่พอได้กึ่งพรรษา ก็มาหวนระลึกขึ้นว่า ในเมื่อเราตั้งใจจริงๆ ในการบวช ตามเดิมอายุสิบเก้า เราได้ปฏิญาณตนบวชจนตาย ขออย่าให้ตายในระหว่างก่อนบวช บัดนี้ก็ได้บอกลามมาถึง ๑๕ พรรษาอย่างเข้านี้แล้ว ก็พอแก่ความประสงค์ของเราแล้ว

บัดนี้ของจริงที่พระพุทธเจ้าท่านรู้ ท่านเห็น เราก็ยังไม่ได้บรรลุ ยังไม่รู้ไม่เห็น สมควรแล้วที่จะต้องกระทำอย่างจริงจัง

เมื่อตกลงได้ดังนี้แล้ว วันนั้นเป็นวันกลางเดือน ๑๐ ก็เริ่มเข้าโรง

อุโบสถแต่เวลาเย็น ตั้งสัจจาธิษฐานแน่อนลงไปว่า ถ้าเรานั่งลงไปครั้งนี้ไม่เห็นธรรม ที่พระพุทธเจ้าต้องการ เป็นอันไม่ลุกจากที่นี่จนหมดชีวิต

เมื่อตั้งจิตมั่นลงไปแล้ว ก็เริ่มปรารภนั่ง จึงได้แสดงความอ่อนน้อมแด่พระพุทธเจ้าว่า

“ขอพระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดข้าพระพุทธเจ้า ทรงประทานธรรมที่พระองค์ได้ทรงตรัสรู้อย่างน้อยที่สุด แล่ง่ายที่สุด ที่พระองค์ได้ทรงรู้แล้วแก่ข้าพระพุทธเจ้า

ถ้าข้าพระพุทธเจ้ารู้ธรรมของพระองค์แล้ว จักเป็นโทษแก่ศาสนาของพระองค์แล้ว ขอพระองค์อย่าทรงประทานเลย ถ้าเป็นคุณแก่ศาสนาของพระองค์ ขอพระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดประทานแก่ข้าพระองค์ ข้าพระองค์ขอรับเป็นนายศาสนา ในศาสนาของพระองค์จนตลอดชีวิต”

แต่พออ่อนน้อมเสร็จแล้ว ก็เริ่มปรารภเข้าที่นั่งสมาธิต่อไป มานึกถึงมดคี ที่ตามช่องของแผ่นหินที่ยาวๆ แลบนแผ่นหินบ้าง ไต่ไป มาอยู่บ้าง แต่ไม่มากนัก จึงหยิบเอาขวดน้ำมันก๊าดมา เอานิ้วจุกเข้าที่ปากขวด แล้วตะแคงขวดให้เปียกนิ้วเข้า แล้วเอามาลากเป็นทางให้รอบตัว จะได้กั้นไม่ให้มาทำอันตรายในเวลานั่งลงไปแล้ว แต่พอทางนิ้ว ที่เปียกน้ำมันนั้นไม่ทันถึงครึ่งของวงตัวที่นั่ง ความคิดอันหนึ่งเกิดขึ้นว่า

“ชีวิตสละได้ แต่ทำไมยังกลัวมดคีอยู่เล่า” ก็นึกอายตัวเองขึ้นมา เลยวางขวดน้ำมัน แล้วนั่งเข้าที่เลยในเดี๋ยวนั้น ประมาณครึ่งหรือค่อนคืน ไม่มีนาฬิกา ไม่แน่ ก็เห็นผังของจริงของพระพุทธเจ้า ซึ่งมีอยู่ในหนังสือ “ธรรมกาย” ที่คุณพระทิพย์ปริญาเรียบเรียงพิมพ์แจกไปแล้วนั้น

ในขณะนั้นก็มาปริวิตกว่า **“คัมภีร์โรจายังธรรมเป็นของลึกถึงเพียงนี้ ใครจะไปคิดคาดคะเนเอาได้ พันวิสัยของความตริก นึกคิดอยู่ก็เข้าไม่ถึง ที่เข้าถึงต้องทำให้รู้ตริก รู้นึก รู้คิดนั้น หยุดเป็นจุดเดียวกัน แต่พอหยุดก็ดับ แต่พอดับแล้วก็เกิด ถ้าไม่ดับแล้วไม่เกิด ตรองดูเถิดท่านทั้งหลาย นี่เป็นของจริง หัวต่อมีเป็นอยู่ตรงนี้ ถ้าไม่ถูกส่วนดังนี้ ก็ไม่มีไม่เป็นเด็ดขาด”**

วัดกอยู่ดั่งนี้ลักรู้ใหญ่ๆ ก็กลัวว่าความมีความเป็นนั้นจะเลื่อนไปเสีย จึงเข้าที่ต่อไปใหม่ ราวลักรสามสิบนาที ก็เห็นวัดบางปลาปรากฏเหมือนตัวเอง ไปอยู่ที่วัดนั้น แต่พอซัดดีก็รู้สึกตัวขึ้นมา จึงมีความรู้สึกขึ้นมาว่า จะมีผู้รู้เห็น ได้ยากนั้น ในวัดบางปลาจะต้องมีผู้รู้เห็นได้อย่างแน่นอน จึงปรากฏขึ้นบัดนี้

ต่อแต่นั้นมา ก็คำนิงที่จะไปสอนที่วัดนั้นอยู่เรื่อยๆ มา จนถึงออก พรรษารับกฐินแล้ว ก็ลาสมภารวัดบางคูเวียงไปสอนที่วัดบางปลาราวสี่เดือน มีพระทำเป็น ๓ รูป คฤหัสถ์ ๔ คน

นี่เริ่มต้นแผ่ธรรมกายของจริง ที่แสวงหาได้มาจริงปรากฏอยู่จนบัดนี้

โอรสของเจ้าคุณพ่อ

ผู้เทศน์เกิดวันศุกร์ ปีวอก บวชมา ๕๐ พรรษา คั่นคว่ำธรรมะเรื่อยมา การออกธุดงค์ ใจเป็นมรรคผล สงบสมาธิ เป็นทางรู้ว่าเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นปัญญา (ไม่ใช่ธรรม)

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นพุทธรัตนะ ผู้เทศน์รู้จักเกือบ ๕๐ ปี (ตำราไม่มี) โดยการคั่นคว่ำทางปฏิบัติ

ดีที่สุด คือ พระพุทธเจ้า

ชั่วที่สุด คือ มาร

ผู้เทศน์มารู้ตัวเมื่อบวชแล้ว ว่าต้นธาตุ (คือพระพุทธเจ้าองค์แรกขณะ นี้อยู่ในอายตณนิพพาน) ใช้ให้จิตมาเกิด เพื่อปราบมาร (ไม่ให้เจ็บ ไม่ให้แก่ ไม่ให้ตาย)

ถ้ามารไม่แพ้ ผู้เทศน์ยอมตายอยู่วัดปากน้ำ

มารปล่อยสายมาปกครองมนุษย์ มนุษย์ตกเป็นบ่าวเป็นทาสของโลภะ โทสะ โมหะ (ผลคือความเสียหาย) มีแก่ มีเจ็บ มีตาย เช่น สงครามที่แล้วมา เกิดจากโลภะ คือ ความโลภเป็นเหตุให้คนเจ็บ คน ตาย ลูกชายหญิงมีความหลง โมหะ ว่าตัวเก่งแล้ว พ่อแม่ว่าไม่ได้ มีโทสะ โมหะ โต้เถียง ไม่กลัวเกรง

ที่เป็นเช่นนี้เพราะนายโลภะ โทสะ โมหะ เขาปกครอง เขาสั่งให้ทำเช่นนั้น เอาบ้านเมืองมาล่อ เอาความเจ็บความตายมาให้ ปราบมารเหล่านี้เสียได้ มนุษย์จะได้อยู่เป็นสุข เจ้าตัวมารเหมือนผี เทียวสิงบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งของเขา

เราต้องเข้าวิชาธรรมกายจึงรู้ เห็นหมด

เพราะธาตุธรรมไม่เหมือนกัน

วัดปากน้ำช่วยเหลือแก่คนป่วยไข้ ให้หาย ไม่ต้องกินยา มารมันยอม

ให้คนไข้หาย แต่มันไม่ยอมแพ้ มันแพ้หลอกๆ (ตามวิสัยของมาร)

มนุษย์ชายหญิง เป็นพระก็มาก เป็นมารก็มาก

เป็นธรรมกาย คุณเป็น รักษาตัวได้ เราจับสายธรรมะเสีย เขาก็ไม่
รบกััน เก็บสมบัติให้หมด เก็บอาวุธให้หมดตามจุด เขาก็ไม่รบกััน (จับหรือ
เก็บในที่นี้หมายความว่าเก็บในทางปฏิบัติธรรมะ)

กวดกันอย่างนี้ ๒๕ ปีแล้ว แยกพระ แยกมาร ไม่ให้ปนกัน ไม่ให้
กระทบกัน ต่างฝ่ายต่างเป็นสุข (เหมือนรัฐกัันกระทบในมนุษย์โลก)

จะให้สัญญาไม่รังแกกัน ถ้าไม่ยอมก็เก็บฤทธิ์เสีย ที่ไม่ตกลงกัน เพราะ
เขาลองฤทธิ์กัน

ผู้เทศน์ปล่อยชีวิต (ยอมตายถวายชีวิตแต่พระพุทธเจ้า) ถึง ๒ คราว
จึงได้พบ “ธรรมกาย” (พระพุทธเจ้าเป็นเจ้าของ)

ชายหญิงผู้ปฏิบัติธรรมะ ถึง “ธรรมกายโคตรภู” เท่ากับได้บวชข้างใน
เป็นหญิงบวชใน เป็นชายบวชทั้งในทั้งนอกเป็น ๒ ชั้น

ความอยากเป็นเหตุให้เกิด เกิดเป็นผล

หยาบดับได้ ดับเป็นชั้นๆ ดับตั้งแต่กายมนุษย์หยาบจนถึงธรรมกาย
ความเกิดเป็นของจริง ละได้ก็เห็นดับ ดับนั้นเป็นนิโรธ นิโรธมีขึ้นได้ เพราะศีล
สมาธิ ปัญญา

ดับหยาบไปหาละเอียดเป็นชั้นๆ เข้าไป จนเป็นพระโสดา ตาดีก็เห็น
ญาณดีก็รู้ มีบาสิรับรอง

พระพุทธเจ้าทั้งหลาย “ธรรมกาย” นั้นแหละเป็นผู้รักษาความสงบ

๑

ธรรมกาย

คนเช่นเราใช้จะไร้เสียซึ่งปัญญา ชั่วก็รู้ ดีก็เห็น เราจะฆ่าตัวเองเพราะความปรารถนาลามกทำไม ที่เขาพูดหาว่าเราอย่างนั้น บางคนคงจะไม่รู้จักคำว่า “ธรรมกาย” มีอยู่ที่ไหน หมายถึงใคร

เขาอาศัยความไม่รู้มาว่าเราผู้ตั้งใจปฏิบัติชอบ เมื่อผู้ไม่รู้ติเตียนเรา ความไม่รู้ของเขาจะลบล้างสังขารของพระพุทธศาสนาได้อย่างไร ถ้าจะลบก็ลบได้เพียงชั่วคราว ไม่ช้าดวงแก้วของพระพุทธศาสนาก็จะเปล่งรัศมีให้ผู้มีปัญญาเห็นด้วยสายตาของตนเอง

การที่เขานำไปพูดเช่นนั้น เป็นผลแห่งการปฏิบัติที่เราได้กระทำกันอยู่ แสดงให้เห็นว่าคณะวัดปากน้ำไม่ได้กินแล้วนอน เป็นสำนักที่เคร่งครัดในการปฏิบัติธรรม การพูดของเขาเท่ากับเอาสำนักไปเผยแพร่ ดีเสียกว่าการโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ เพราะการที่เขานำไปพูดนั้นเป็นการกระทำของผู้พูดเอง เราไม่ได้จ้างไม่ได้วานใคร

เมื่อพูดทางไม่ดีก็ต้องมีคนพูดทางดีได้เหมือนกัน **ธรรมะจะต้องชนะ อธรรมเสมอ** เราไม่เดือดร้อนใจ เพราะ “ธรรมกาย” ของพระพุทธศาสนา เป็นของแท้ ไม่ใช่ของเก๊หรือของเทียม ธรรมกายจะปรากฏเป็นของจริงแก่ผู้เข้าถึงธรรม เรื่องอย่างนี้เราไม่หวั่น เราเชื่อในคุณพระพุทธศาสนา

จากหนังสือ “เดินไปสู่ความสุข”

๒ ใจ

ใจของเราณะ อะไรที่เรียกว่าใจ? เห็นอย่างหนึ่ง จำอย่างหนึ่ง คิดอย่างหนึ่ง รู้อย่างหนึ่ง ๔ อย่างนี้รวมเข้าเป็นจุดเดียวกัน นั้นแหละเรียกว่า ใจ

อยู่ที่ไหน? อยู่ในเบาะน้ำเลี้ยงหัวใจ คือความเห็นอยู่ที่ท่าม กลางกาย ความจำอยู่ที่ท่ามกลางเนื้อหัวใจ ความคิดอยู่ที่ท่ามกลาง ดวงจิต ความรู้อยู่ที่ท่ามกลางดวงวิญญาณ เห็น จำ คิด รู้ ๔ ประการนี้ หมดทั้งร่างกาย ส่วนเห็น เป็นต้นของรู้ ส่วนจำเป็นของเนื้อหัวใจ ส่วนคิด เป็นต้นของดวงจิต ส่วนรู้ เป็นต้นของดวงวิญญาณ

ดวงวิญญาณ เท่าดวงตาดำข้างในอยู่ในกลางดวงจิต

ดวงจิต เท่าดวงตาดำข้างนอกอยู่ในกลางเนื้อหัวใจ

ดวงจำ กว้างออกไปอีกหน่อยหนึ่งเท่าดวงตาทั้งหมด

ดวงเห็น อยู่ในกลางกายโตกว่าดวงตาออกไป นั้นเป็นดวงเห็น

ดวงเห็นนั้นแหละ ธาตุเห็นมันอยู่ศูนย์กลางดวงนั้น นั้นแหละเรียกว่าเห็น เห็นอยู่ในธาตุเห็นนั้น

ดวงจำ ธาตุจำมันอยู่ในศูนย์กลางดวงนั้น

ดวงคิด ธาตุคิดมันอยู่ศูนย์กลางดวงนั้น

ดวงรู้ธาตุรู้อยู่ในศูนย์กลางดวงนั้น

เห็น จำ คิด รู้ ๔ อย่างนี้แหละ เอาเข้ามารวมเป็นจุดเดียวกัน เรียกว่า “ใจ”

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง

“หลักการเจริญภาวนาสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน”

๓ ตั้งใจ

ที่เขาบอกว่า “ตั้งใจ” นะ เราจะต้องเอาใจไปหยุดตรงนั้นทีเดียว ถึงจะ
ถูกเป้าหมายใจดำ

เขาบอกว่าตั้งใจ เวลานี้เอ็งจะทำบุญทำกุศล เราก็ต้องตั้งใจตรงนั้น

บัดนี้เราจะรักษาศีล เราก็ต้องตั้งใจตรงนั้น

บัดนี้เราจะเจริญภาวนา เราก็ต้องตั้งใจตรงนั้นเหมือนกัน

ต้องเอาใจไปหยุดตรงกลางนั้น เมื่อเอาใจไปหยุดอยู่กลางนั้นได้แล้ว ก็
ใช้สัญญาจำให้มัน หยุดนิ่งบังคับให้นิ่งเสีย ถ้าไม่นิ่งก็ต้องใช้บริกรรมภาวนา
บังคับไว้ บังคับหนักเข้า ๆ ๆ พอถูกส่วนเข้า ใจหยุดนิ่ง ใจหยุด

พอใจหยุดเท่านั้นแหละถูกตัวสมณะแล้ว หยุดนั้นแหละเป็นตัวสมณะ **หยุด
นั่นเองเป็นตัวสำเร็จทั้งทางโลกและทางธรรมสำเร็จหมด**

โลกที่จะได้รับความสุข ใจต้องหยุดตามส่วนของโลก ธรรมที่จะได้รับ
ความสุข ต้องหยุดตามส่วนของธรรม

ท่านได้แนะนำไว้ตามวาระพระบาลีว่า **นตฺถิ สนฺตฺติ ปรี สุขํ** สุขอื่น
นอกจากหยุดจากนี้ไม่มี หยุดนั่นเองเป็นตัวสำคัญ

เพราะเหตุนี้ต้องทำให้หยุด เมื่อใจของเราหยุดแล้ว เราก็ต้องหยุด
ในหยุด หยุดในหยุด ไม่มีถอยหลังกลับ หยุดในหยุด หยุดในหยุด หยุดในหยุด
อยู่นั่นเอง

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง

“หลักการเจริญภาวนาสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน”

๔

เข้าลึบแล้วเห็นศูนฺย์

ลึบ-ศูนฺย์นี้ เป็นตัวสำคัญมาก ลัทธิโลกจะเกิดในโลกได้ ต้องอาศัยเข้าลึบแล้วตกศูนฺย์จึงเกิดได้ ถ้าเข้าลึบไม่ตกศูนฺย์แล้วเกิดไม่ได้ นี่โลกกับธรรมอาศัยกันอย่างนี้ ส่วนทางธรรมเล่าต้องเข้าลึบ เข้าลึบแล้วก็ตกศูนฺย์

“ตกศูนฺย์” คือ “ใจหยุด” พอใจหยุดเรียกว่าเข้าลึบ เห็นเป็นดวงใสเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ผุดขึ้นที่ใจหยุดนั้น นั่นตกศูนฺย์แล้ว เข้าลึบแล้วเห็นศูนฺย์แล้ว เรียกว่า “เข้าลึบแล้วเห็นศูนฺย์”

พอเห็นศูนฺย์ ใจก็หยุดอยู่กลางศูนฺย์นั้น กลางดวงใสเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์นั้น ดวงนั้นแหละเรียกว่า ดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หรืออีกนัยหนึ่ง ดวงนั้นแหละเรียกว่า ดวงปฐมมรรค หนทางเบื้องต้นมรรคผลนิพพาน

ถ้าจะไปสู่มรรคผลนิพพาน ต้องเข้ากลาง ดวงนั้นแห่งเดียว ไปได้ทางเดียวทางอื่นไม่มี เมื่อเข้ากลางดวงศูนฺย์นี้ได้แล้วเรียกว่า ปฐมมรรคนัยหนึ่ง

อีกนัยหนึ่ง ดวงนั้นแหละเรียกว่า เอกายนมรรค แปลว่า หนทางเอก ไม่มีโท สองไม่มี แปลว่าหนทางหนึ่ง สองไม่มี หนึ่งที่เดียว

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง

“หลักการเจริญภาวนาสมาธิปัสนากัมมัฏฐาน”

๕

หยุดจึงจะเร็ว

เมื่อจะไปต้องหยุด นี่ก็แปลก ทางโลกเขาไปต้องเร็วเข้า ขึ้นเรือบิน
รถยนต์รถยนต์ไป จึงจะเร็วจึงจะถึง

แต่ทางธรรมไม่เป็นเช่นนั้น เมื่อจะไปต้องหยุด ถ้าหยุดจึงจะเร็วจึงจะ
ถึง นั่นแปลกอย่างนี้ ต้องเอาใจหยุดจึงจะเร็วจึงจะถึง

นี่แปลกอย่างนี้ ต้องเอาใจหยุดจึงจะเร็วจึงจะถึง

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง

“หลักการเจริญภาวนาสมาธิปีสณากัมมัญฐาน”

๖

หยุดตั้งแต่ต้นจนกระทั่งพระอรหันต์

แต่ว่าจะไปทางนี้ต้องหยุด ทางธรรมเริ่มต้นต้องหยุดตั้งแต่ต้นจนกระทั่งพระอรหันต์ ถ้าไม่หยุดมันก็ไปไม่ได้ ชัดทีเดียวแปลกไหมล่ะ ไปทางโลกเขาต้องไปกันปราด เบรียวว่องไวคล่องแคล่ว ต้องเล่าเรียนกันมากมาย จนกระทั่งรู้เท่าทันเหลี่ยมคู้คนตลอดสาย จึงจะปกครองโลกให้รุ่งเรืองเจริญได้

แต่ว่าจะไปทางธรรมนี่แปลก หยุดเท่านั้นแหละไปได้ หยุดอันเดียวเท่านั้น

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง

“หลักการเจริญภาวนาสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน”

๗

คนฉลาด

การเรียนวิชาใดๆ เราต้องใช้วิชานั้นๆ ได้นะ ถ้าเรียนแล้วใช้วิชานั้นๆ ไม่ได้จะเรียนทำไมเสียเวลาเปล่าๆ เสียข้าวสุก จะเรียนวิชาไหนต้องใช้วิชานั้นได้เอาฟังได้ เอาวิชานั้นใช้ได้

เหมือนยังกับเราเรียนวิชาวันนี้ เราจะต้องเรียนจริงทำจริง ต้องฟังวิชาที่เราเรียนนี้ให้ได้ ให้ศักดิ์สิทธิ์ทีเดียว

ครูใช้ได้อย่างไร เราก็ต้องได้เหมือนครู อย่างนี้เรียกว่า คนมีปัญญา เรียกว่า คนฉลาด

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง

“หลักการเจริญภาวนาสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน”

๘

จริงแค่ชีวิต

ที่บิรกรรมว่าดั่งนี้ก็เพื่อจะประคองใจเราให้หยุด สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ๆ พอดูกส่วนเข้าใจก็หยุดอยู่กลางดวงนั้น มีดก็อยู่ตรงนั้น สว่างก็อยู่ตรงนั้น ไม่ต้องถอยไปถอยมา นิ่งอยู่ตรงนั้นแหละ พอนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น มีดหนักเข้าก็เห็นดวงใส สว่างก็เห็นดวงใส ใจก็อยู่กลางดวงใส

ถ้าว่ามันไม่นิ่งไม่หยุด มันซัดสายไปบิรกรรมฟอร์มไว้ สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ๆ ๆ พอดูกส่วนเข้า หยุด หยุดแล้วไม่ต้องบิรกรรม เฟ้งเฉย หยุดแล้วไม่ต้องบิรกรรม เฟ้งเฉย ดูนิ่ง ถ้าว่าขยับเคลื่อน หรือขยับไปเสีย เสื่อมไปเสียบิรกรรมฟอร์มไว้ สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ๆ ๆ ไว้

จนกระทั่งหยุดนิ่ง พอหยุดนิ่งไม่ต้องบิรกรรมเฟ้งเฉย วางอารมณ์เฉย ให้หยุดอยู่นั้นแหละ หยุดเท่านั้นแหละอย่าไปนึกถึงมีด-สว่างนะ หยุดอยู่นั้นแหละ

หยุดนั้นแหละเป็นตัวสำเร็จ ที่บอกแล้ว สมณะหยุด สมณะหยุด พระองค์ให้นัยไว้ว่า สมณะหยุดแล้ว ท่านไม่หยุด **นี่หยุดนี้แหละเพียงตรงนี้ให้มันได้ตรงนี้ซะก่อน** อื่นไม่ต้องไปพูดมากนักใหญ่โตมโหฬาร พูดหยุดนี้ให้มันตกลงกันก่อน

ไอ้ที่หยุดอยู่นี่เขาทำกันได้นะ วัดปากน้ำมีตั้งแปดสิบกว่า ถ้าไม่หยุดก็เข้าไปถึงธรรมกายไม่ได้ เขาเข้าถึงธรรมกายแปดสิบกว่านะ **เราเป็นมนุษย์คนหนึ่งทำกับเขาไม่ได้เชียหรือ?**

ทำไมจะไม่ได้ ทำจริงเข้า ทำไมจริงต่างหากละมันไม่ได้ จริงละก็ได้ทุกคน **จริงแค่ไหน? แค่ชีวิตซี** เนื้อเลือดจะแห้งเหือดหมดไปไม่ว่า เหลือแต่กระดูกหนังซ่างมัน ถ้าไม่ได้ไม่ลุกจากที่ **นี่จริงแค่นี้** ได้ทุกคน

ฉันเอง ๒ คราว ไม่ได้ตายเออะ นิ่ง..พอถึงกำหนดเข้าก็ได้ ไม่ได้ตายเออะ นิ่ง..พอถึงกำหนดก็ได้ ไม่ตายสักที พระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าก็รู้นั้น

ประกอบความเพียรด้วยจตุรงคะวิริยะ ด้วยองค์ ๔ เหลือแต่กระดูกหนึ่งข้าง
มัน เนื้อเลือดจะแห้งหมดไปไม่ว่า ประกอบด้วยจตุรงคะวิริยะเช่นนี้

พอถูกส่วนเท่านั้น ในเวลาค่ำได้บรรลุปุพเพนิวาसानุสสติญาณ

เวลายามที่ ๒ ได้บรรลุลุตูปปาตญาณ

เวลายามที่ ๓ ได้บรรลุอาสวัทขยญาณ เล่นตลอดคืน

ท่านจริงอย่างนั้นอาจารย์ของเรา เป็นลูกศิษย์ก็จริงเหมือนกันแหละ ไม่
ได้ยอมตาย ไม่หยุดยอมตายกันทีเดียว เอาหยุดจริงๆ กัน

พอหยุดเข้าเท่านั้น จับตัวได้ว่า อ้อ...ทางศาสนาเดินหลักอย่างนี้ ถูก
ส่วนอย่างนี้ก็จำให้มันเชี่ยวชาญ ละสัมมาอะระหังๆ ให้มันคงทีเดียว อย่าให้เคลื่อน

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง

“หลักการเจริญภาวนาสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน”

๗

การละกิเลส

ว่าในด้านภาวณา กายนี้มีซ้อนกันเป็นชั้นๆ มีกายทิพย์ซ้อนอยู่ในกายมนุษย์ กายรูปพรหมซ้อนอยู่ในกายทิพย์ กายอรูปพรหมซ้อนอยู่ในกายรูปพรหม กายธรรมซ้อนอยู่ในกายอรูปพรหม คนเราที่ว่าตายนั้นคือ กายทิพย์กับกายมนุษย์หลุดพรากออกจากกัน เหมือนมะขามกะเทาะล่อนจากเปลือก ฉะนั้น กายทิพย์ก็หลุดพรากจากกายมนุษย์ไป

การละกิเลสของพระองค์หลุดไปเป็นชั้นๆ ตั้งแต่กิเลสในกายมนุษย์ กายทิพย์ กายรูปพรหม กายอรูปพรหมเป็นลำดับไป

กิเลสในกายมนุษย์ คือ อภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ

กิเลสในกายทิพย์ คือ โลภะ โทสะ โมหะ

กิเลสในกายรูปพรหม คือ ราคะ โทสะ โมหะ

กิเลสในกายอรูปพรหม คือ กามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย อวิชชานุสัย

ต่อแต่นี้ไปจึงชักเข้าถึงกายหนึ่ง คือกายธรรม หรือเรียกว่า ธรรมกาย เข้าชั้นโคตรภูจิต เรียกว่า โคตรภูบุคคล

โคตรภูบุคคลนี้เดินสมาบัติ เฟงอริยสัจ ๔ เป็นอนุโลมปฏิโลม จนหลุดพ้นจากกิเลสพวกสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สิลัพพตปรามาส แล้วตกศูนย์วัฏกลับเป็นพระโสดาบัน เป็นอันว่าพระโสดาบันละกิเลสได้ ๓ คือ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สิลัพพตปรามาส

แล้วกายโสดาบันนี้เดินสมาบัติเฟงอริยสัจ ๔ เป็นอนุโลมปฏิโลมต่อไปถึงขีดสุด ละกิเลส ได้อีก ๒ คือ กามราคะ พยาบาท ชั้นหยาบ จึงเลื่อนชั้นขึ้นเป็นพระสกทาคามี

กายพระสกทาคามี เดินสมาบัติเฟงอริยสัจ ๔ ทำนองเดียวกันนั้นต่อ

ไป ถึงขีดสุดละกิเลสได้อีก ๒ คือกามราคะ พยาบาท ชั้นละเอียดจึงเลื่อนชั้น เป็นพระอนาคามี

แล้วกายพระอนาคามีเดินสมาบัติเพ่งอริยสังข ๔ ทำนองเดียวกันนั้นต่อไป ถึงขีดสุดละกิเลสได้อีก ๕ คือ รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา จึงเลื่อนชั้นจากพระอนาคามี เป็นพระอรหันต์ จิตของพระองค์บริสุทธิ์ผุดผ่อง ปราศจากกิเลสทั้งหมด จึงได้พระเนमितกนามว่า อรหัน

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง

“พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ”

๑๐

ตาธรรมกาย

พระองค์เห็นโลกหมดทั่วโลก ด้วยตาธรรมกาย พระองค์รู้ด้วยญาณ ธรรมกาย ผิดกว่าพวกกายทิพย์ รูปพรหม อรูปพรหม เหล่านั้น เพราะพวก เหล่านั้นรู้ด้วยวิญญาน แต่พระองค์รู้ด้วยญาณ จึงผิดกัน สภาพเหตุการณ์ ทั้งหลายเหล่าพระองค์รู้เห็นหมด **แต่มิใช่รู้ก่อนเห็น พระองค์เห็นก่อนรู้ทั้งสิ้น**

การเห็นรูปด้วยตามนุษย์ อย่างเช่นพระยสะกับพวกไปพบชากศพและ ช่วยกันเผา ขณะเผาได้เห็นศพนั้นมีการแปรผันไปต่างๆ เดิมเป็นตัวคนอยู่เต็ม ทั้งตัว รูปร่าง สี สันฐานก็เป็นรูปคน ครั้นถูกความร้อนของไฟเผาจน สีก็ดำ ต่างแปรไป ดำจนกลางตะโกหดสั้นเล็กลงทุกทีๆ แล้วแขนขาหลุดจากกันจนดู ไม่ออกกว่าเป็นร่างคนหรือสัตว์ ไม่เพียงเท่านั้น ครั้นเนื้อถูกไฟกินหมดก็เหลือ แต่กระดูกเป็นท่อนเล็กท่อนน้อย

ในที่สุดกระดูกเหล่านั้นแห้งเปราะแตกจากกัน ล้วนเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย จนดูไม่ออกกว่าเป็นกระดูกสัตว์หรือกระดูกมนุษย์ พระยสะปลงสังเวชถึงความ เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แห่งสังขารร่างกายที่เป็นชากศพนั้น

แม้กระนั้นก็ยังไม่ทำบรรลุมรรคผล จนกว่าจะได้ไปพบพระพุทธเจ้าจึง บรรลุมรรคผล นี่ก็เป็นหลักฐานที่ยืนยันว่า **เห็นด้วยตามนุษย์ ไม่ทำให้บรรลุมรรคผลได้** อย่างมากก็เป็นเพียงปัจจัย เพื่อจะได้บรรลุมรรคผลเท่านั้น

การเห็นด้วยตาทิพย์ ตารูปพรหม และอรูปพรหมก็เช่นเดียวกัน เป็นเพียง ปัจจัยเพื่อจะให้บรรลุมรรคผลเท่านั้น **ต้องเห็นด้วยตาธรรมกาย จึงจะบรรลุมรรคผลได้**

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง

“พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ”

๑๑

ร่างกายพระสิทธัตถะ ไม่ใช่พุทธรัตนะ

รัตนะ แปลว่า แก้ว ในที่นี้หมายถึงเอาแก้วอย่างประเสริฐ เช่นแก้วมณีโชติตรส ซึ่งนับถือกันว่าเป็นแก้วมีคุณวิเศษสูงสุด ใครมีไว้ย่อมชื่นชมโสมนัส อิ่มอกอิ่มใจยิ่งกว่าทรัพย์สินอย่างอื่นทั้งหมดในโลก แก้วคือพระรัตนตรัยนี้เหมือนกัน ผู้ใดเข้าถึงก็ย่อมอิ่มใจ ชื่นใจเช่นเดียวกัน

ร่างกายพระสิทธัตถะ ไม่ใช่พุทธรัตนะ พระสิทธัตถะทรงกระทำความเพียรอยู่ถึง ๖ พรรษา จึงพบรัตนอันล้ำลึกซึ้งซ่อนอยู่ในพระองค์ คือกายธรรม มีลักษณะเหมือนพระปฏิมากรเกิดดอกบัวตูมมีสีใสเหมือนนกระจก ปรากฏอยู่ในศูนย์กลางกาย

ที่ว่ามีหลักฐานใน อัคคัญญสูตร สุตตันตปิฎก ทีฆนิกายปฎิกวรรค ที่พระพุทธองค์ตรัสแก่วาเสฏฐสามเณรว่า

ตถาคตสฺส เหนฺตฺ วาเสฏฺฐาจิวนฺนํ ฌมฺมกาโย อหํ อิติปิฯ

ความว่า ดูกรวาเสฏฐสามเณร คำว่า ธรรมกายนี้เป็นชื่อตถาคตโดยแท้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง

“พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ”

๑๒

การเข้าถึงรัตนตรัย

ธรรมกาย มีสีไลเหมือนแก้วจริงๆ จึงได้ชื่อว่า พุทธรัตนะ

**ธรรมทั้งหลายที่กลั่นออกจากหัวใจของธรรมกาย จึงได้ชื่อว่า
ธรรมรัตนะ ธรรมรัตนะ คือ หัวใจธรรมกายนั่นเอง**

ดวงจิตของธรรมกายนั้นได้ชื่อว่า สังขรัตนะ นี้แหละที่ว่า พุทธรัตนะ
ธรรมรัตนะ สังขรัตนะ ทั้ง ๓ ประการนี้เกี่ยวเนื่องเป็นอันเดียวกัน
อย่างนี้จะพรากจากกันไม่ได้ ผู้ใดเข้าถึงพุทธรัตนะ ก็ได้ชื่อว่าเข้าถึงธรรมรัตนะ
สังขรัตนะด้วย

การเข้าถึงรัตนะ ๓ ดังกล่าวมานี้ จะเข้าถึงได้อย่างไร เพียงแต่ล้อมใส
นับถือ ยังไม่เรียกว่าเข้าถึง แม้จะท่องบ่นน้อมใจระลึกถึง ก็ยังไม่เรียกว่าเข้าถึง
แม้จะปฏิญาณตนว่ายอมเป็นข้า ก็ยังไม่เรียกว่าเข้าถึง อย่างมากจะเรียกได้ก็เพียง
ขอถึง

การเข้าถึงนั้น จำเป็นจะต้องบำเพ็ญเพียรปฏิบัติเจริญรอยตามปฏิปทา
ของพระบรมศาสดาจนบรรลุกายธรรม คือรู้จริงเห็นแจ้งด้วยตัวของตัวเอง
จึงจะได้ชื่อว่าเข้าถึงพระรัตนตรัยโดยแท้ และการปฏิบัติเช่นนี้ไม่เป็นการ
พันวิสัยของมนุษย์

เพราะในปัจจุบันนี้มีผู้ที่ได้บำเพ็ญบรรลुरुทธรมกายก็มีอยู่มากหลาย ผู้ที่
ได้ธรรมกายแล้วเขามีความอิมเอิบและสุขกายสุขใจเพียงไหน ตามเขาดูได้

เมื่อได้ทราบว่าการเข้าถึงพระรัตนตรัยมีผลอย่างไร ผิดกว่าที่ยังมิได้
เข้าถึงอย่างไร ทั้งจะได้รู้ด้วยว่า ศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งเป็นหลักคำสอนพระ
บรมศาสดามีความจริงแค่ไหน ศีลเป็นปัจจัยให้เกิดสมาธิ สมาธิเป็นปัจจัยให้
เกิดปัญญา นั้นอย่างไร ก็จะได้รู้ความจริงได้ในเมื่อตนบำเพ็ญสำเร็จ หรือถ้า
อยากรู้เพียงเงาๆ ก็ลองถามเขาดูได้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง

“พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ”

๑๓

อตฺตาสมฺมุติ กับ อตฺตาแท้

เมื่อมีเรื่อง “อนัตตากับอตฺตา” ยันกันอยู่จึงต้องคิดค้นต่อไป ธรรมของพระองค์จะขัดกันเองไม่ได้ เพื่อที่จะไม่ให้ขัดแย้งกัน จึงต้องแบ่งอตฺตาออกเป็น ๒ อย่าง คือ อตฺตาสมฺมุติ กับ อตฺตาแท้

อตฺตาสมฺมุติ ได้แก่กายมนุษย์ กายทิพย์ กายรูปพรหม กายอรุปรหม เพราะกายเหล่านี้ยังมีเกิด มีตาย เป็นกายส่วนโลกีย์

ยังมีกายอีกกายหนึ่ง ซึ่งเป็นกายโลกุตระ คือ ธรรมกาย ธรรมกายนี้แหละเป็นอตฺตาแท้ หรือ ตนแท้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง

“พระพุทฺธคุณ พระธรรมคุณ พระลี้ขณฺณ”

๑๔

มรรค ผล นิพพาน

เมื่อเรารู้จักหลักจริงดังนี้แล้วให้ปฏิบัติไปตามแนวนี้ ถ้าผิดแนวนี้ จะผิดทางมรรคผลนิพพาน อะไรเป็นมรรค? อะไรเป็นผล? อะไรเป็นนิพพาน?

มรรคผลนิพพาน กายธรรมอย่างหยาบ กายธรรมโสดาอย่างละเอียด สกทาคาอย่างละเอียด อนาคาอย่างละเอียด อรหัตตอย่างละเอียด นั้นแหละเป็นตัวผล นั้นแหละมรรค นั้นแหละผล

แล้วนิพพานละ ธรรมที่ทำให้เป็นกายโคตรภู โสดา สกทาคา อนาคา อรหัตต พอถึงธรรมที่ทำให้เป็นพระอรหัตก็ถึงนิพพานกัน นิพพานอยู่อย่างนี้

ถ้าไม่มีธรรมที่ทำให้เป็นพระอรหัต ก็ไปนิพพานไม่ได้ ธรรมที่ทำให้เป็นพระอรหัต เป็นวิราคธาตुวิราคธรรม ตัวนิพพานเป็นวิราคธาตुวิราคธรรม เขาก็ตั้งดูด้วยกัน พอถูกส่วนเข้าก็ตั้งดูด้วยกันรั้งกันไปเอง

เหมือนมนุษย์โลกนี้

คนมั่งมีเขาก็เหนียวรั้งคนมั่งมีไปรวมกัน

คนยากจนก็เหนียวรั้งคนยากคนจนไปรวมกัน

นักเลงสุรามันก็เหนียวรั้งนักเลงสุราไปรวมกัน

นักเลงฝิ่นมันก็เหนียวรั้งนักเลงฝิ่นไปรวมกัน

ภิกษุก็เหนียวพวกภิกษุไปรวมกัน

สามเณรก็เหนียวพวกสามเณรไปรวมกัน

อุบาสกก็เหนียวพวกอุบาสกไปรวมกัน

อุบาสิกาก็เหนียวพวกอุบาสิกาไปรวมกัน

มีคล้ายๆ กันอย่างนี้ แต่ที่จริงที่แท้เป็นอายตนะสำคัญ

อายตนะดึงดูด เช่น โลกายตนะ อายตนะของโลก ในกามภพ อายตนะ
ของกามมันดึงดูดให้ข้องอยู่ในกาม คือ กามภพ

รูปภพ อายตนะรูปพรหมดึงดูด เพราะอยู่ในปกครองของรูปฌาน
อายตนะดึงดูดให้รวมกัน

อรุภพ อายตนะของอรุพรหม อรูปฌานดึงดูดเข้ารวมกัน

อตถิ ภิกขเว สหายตนะ นิพพานเป็นอายตนะอันหนึ่ง

เมื่อหมดกิเลสแล้วนิพพานก็ดึงดูดไปนิพพานเท่านั้น

ให้รู้จักหลักจริงอันนี้ก็เอาตัวรอดได้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “อาทิตตปริยายสูตร”

๒๕ สิงหาคม ๒๕๓๖

๑๕

กายในภพ-กายนอกภพ

เพราะฉะนั้นจะต้องเรียนให้รู้จักกายของตัวเสียก่อน ว่ากายมนุษย์นี้ แหะและเป็นตัวโดยสมมุติ ๘ กายที่อยู่ในภพนั้นแหะเรียกว่า อตตสมมุติ เรียกว่าตัวโดยสมมุติทั้งสิ้น

ส่วนธรรมละ คือธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์นะ ก็เรียกว่าธรรมสมมุติ เหมือนกัน สมมุติชั่วคราวหนึ่ง ไม่ใช่ตัวที่พระองค์ทรงรับสั่งว่า “สพเพ ธมมา อนตตาดิ” ธรรมทั้งสิ้นไม่ใช่ตัว ตัวทั้งสิ้นไม่ใช่ธรรม ตัวก็เป็นตัวชิ ธรรมก็เป็นธรรมชิ คนละนัย

มีตัวกับธรรม ๒ อย่างนี้เท่านั้น กายมนุษย์ก็มีตัว กายมนุษย์ก็มีธรรมที่ทำให้เป็นตัว ตลอดทุกกาย ทั้ง ๑๘ กาย มีตัวกับมีธรรมที่ทำให้เป็นตัว แต่ว่าตัวทั้งหลายเหล่านั้น ทั้ง ๘ กายในภพ เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนตตาดิ หมดไม่เหลือเลย ทั้ง ๑๐ กายนอกภพ เป็น นิจจัง สุขัง อตตาดิ หมดไม่เหลือเลย ตรงกันข้าม อย่างนี้เป็น นิจจัง สุขัง อตตาดิ เป็นของที่เที่ยงของจริงหมด แต่ว่าในภพแล้วเป็นของไม่เที่ยงไม่จริงหมด

ให้รู้ชัดเสียอย่างนี้ ที่เกิดมาในมนุษย์โลกเป็นภิกษุ เป็นสามเณร เป็นอุบาสก อุบาสิกา ก็เย็นอกเย็นใจ สบายอกสบายใจ ไม่ถือเลอะเลือนผิดๆ พลาดๆ ไป ให้รู้จักหลักพระพุทธศาสนาอย่างนี้ ตามความเป็นจริงของทาง มรรค-ผล ตามความเป็นจริงของกายที่เป็นของในภพนอกภพ ชัดอย่างนี้ละก็ ก็ไม่ม่งมาย การหาเลี้ยงชีพ หรือการเป็นอยู่ในหมู่มนุษย์ ก็ไม่ลัสนอลหม่านกับใคร ให้แต่ความสุขกับตนและบุคคลผู้อื่นเป็นเบื้องต้น

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สิ่งที่เป็นเกาะเป็นที่พึ่ง”

๑๓ กันยายน ๒๕๙๖

๑๖

ศาสนาพุทธนี้อยู่ได้ด้วยการให้

ศาสนาพุทธนี้อยู่ได้ด้วยการให้ ถ้าเลิกให้เสียสักเดือนเดียว ข้าวปลาอาหารไม่ให้อันละ หยุดกันหมดทั้งประเทศ ทุกบ้านทุกเรือนไม่ให้อันละ ศาสนาตั้งพระเณรสึกหมดหายหมดไม่เหลือเลย นี่เพราะอะไร เพราะการให้นี่เอง การให้สำคัญนัก เพราะทุกคนอยู่ได้ด้วยการให้ทั้งนั้น

ท่านจึงได้ยืนยันตามตำรับตำราว่า ให้โภชนาหารอิมเดียว ได้ชื่อว่าให้ฐานะ ๕ ประการคือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ เป็นที่ปรารถนาของมหาชนคนทั้งหลาย ฝ่ายคฤหัสถ์บรรพชิตปรารถนาเหมือนกันหมด

อายุ อายุยืนใครๆ ก็ชอบ

วรรณะ ความสดชื่นแห่งร่างกาย ผิวพรรณผ่องผุดเป็นที่ ดึงดูดสายตาของมนุษย์โลกให้มารวมอยู่ที่ตน ใครๆ ก็ชอบใจทั้งนั้น

สุขะ มีความสบายกายสบายใจ ใครๆ ก็ชอบใจทั้งนั้น

พละ กำลังกาย กำลังวาจา กำลังใจ เวลาจะใช้กำลังกายได้สมความปรารถนา ไม่ติดขัดอะไร เวลาจะใช้กำลังวาจาได้สมความปรารถนา ไม่ติดขัดอะไร เวลาจะใช้กำลังใจความคิดก็ได้สมความปรารถนา ไม่ต้องรอเวลาอย่างหนึ่งอย่างใด

กำลังทั้ง ๓ นี้แหละสำคัญนัก กำลังกาย เวลาจะใช้การงานด้วยกาย กำลังวาจา ที่ต้องใช้วาจาโต้ตอบระหว่างประเทศต่อประเทศ หรือเวลาพูดคนต่อคนกันก็ใช้วาจา กำลังใจ ที่จะต้องคิดการงานใหญ่โตกว้างขวางออกไป นี้กำลังใจ กำลังเหล่านี้ใครๆ ก็ชอบ ใครๆ ก็ปรารถนา

ปฏิภาณ ความเฉลียวฉลาดในทุกสิ่งทุกอย่างในหน้าที่ของตัว หรือในหมู่มนุษย์ฉลาดในหน้าที่ทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ขัดขวางอย่างหนึ่งอย่างใด

นี่ใครๆ ก็ชอบ ใครๆ ก็ปรารถนา สิ่งทั้ง ๕ นี้แหละเป็นที่ปรารถนา
ของมหาชนคนทั้งหลาย

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สังคหวัตถุ”

๒๐ กันยายน ๒๕๖๖

๑๗

ให้ดวงบุญนั้นช่วย

เมื่อต้องภัยได้ทุกซ່อะไร? จดอยู่ดวงบุญนั้น ให้ดวงบุญนั้นช่วย อย่าไปนึกถึงสิ่งอื่นนะ นึกถึงบุญกุศลที่ตนกระทำนั้นแหละ เป็นที่พึ่งของตัวจริง ช่วยตัวได้จริง

พระพุทธเจ้าเมื่อเข้าที่คับขันท่านยังนึกถึงบุญของท่าน ที่ท่านได้บำเพ็ญบารมีของท่านมา แน่วแน่ทีเดียวมั่นคงทีเดียว เมื่อมั่นคงเช่นนั้น นางธรรณีผู้ขึ้นมา บำบัดพญามารให้พ่ายแพ้ ด้วยน้ำที่พระองค์ทรงหลังให้ตกลงเหนือพื้นปลูพิน นางธรรณี รั้งไว้รอดปราดเดียวเป็นทะเลท่วมพญามารป่นปี้หมด ยับเยิน แพ้พระพุทธเจ้าด้วยน้ำที่พระองค์ทรงกรวดนั้นแหละ นี่พระองค์ทรงนึกถึงทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยะบารมี ชันติบารมี ลัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี อุเบกขาบารมี ให้เป็นอาวุธผลพญามารให้อันตรธานพ่ายแพ้พระองค์ไป

เราก็เหมือนกัน ต้องภัยได้ทุกซ่งก็นึกถึงบุญบารมีที่เราได้สั่งสม อบรมมานี้ นิ่งอยู่ตรงนั้นแหละ กลางดวงนั้นแหละ ถูกดวงบุญพอดี ทานการให้สำเร็จเป็นบุญดังนี้ เมื่อสำเร็จเป็นบุญแล้ว ก็เป็นที่ระลึก

ดังนี้ นี้เรียกว่า ทานญ จ

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สังคหวัดฤ”

๒๐ กันยายน ๒๕๙๖

๑๘

ทางบริสุทธิ์

ทางบริสุทธิ์นั้นะ ก็ต้องเอาใจหยุด นั่นแหละเป็นทางบริสุทธิ์ เอาใจหยุด
นึกทีไหน? ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ไสบริสุทธิ์เท่าฟองไข่
แดงของไก่ หยุดอยู่กลางดวงนั้นแหละ

หยุดทีเดียว หยุดที่นั่นแหละ เป็นทางบริสุทธิ์ละ

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “เบญจขันธ์”

๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๖

๑๙

เหมือนเด็กกำไฟ

ยึดถือมั่นในเบญจขันธ์ ๕ นั้นเป็นทุกข์ ถ้าหากว่าปล่อยเบญจขันธ์ ๕ เสียได้ก็เป็นสุข แต่ว่าปล่อยไม่ใช่ได้ง่าย ปล่อยไม่ได้ง่ายเหมือนอะไร ปล่อยไม่เป็น ถ้าปล่อยเป็นปล่อยได้ง่าย ปล่อยไม่เป็นปล่อยได้ยาก ปล่อยไม่เป็นเหมือนอะไร?

เหมือนเด็กๆ กำไฟเข้าไว้ ยิ่งร้อนยิ่งหนักกำหนักแน่นหนักเข้า ร้องใจหายใจคว่ำก็ร้องไป ปล่อยไม่เป็น คลายมือไม่เป็น ถ่านก้อนที่กำเข้าไว้นะ เมื่อเด็กกำเอาเข้าไว้แล้ว กำเสียดับเลยทีเดียว กำเสียมิดทีเดียว มือก็ไหม้เข้าไปรูหนึ่งแล้ว

นั่นเพราะอะไร เด็กมันปล่อยถ่านไฟไม่เป็น

ปล่อยไม่เป็น หรือ มันไม่ปล่อย? ปล่อยไม่เป็นจริงๆ ถ้าปล่อยเป็นมันก็ปล่อยเหมือนกัน

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สารสูตรตคาถา”

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

๒๐

ไม่ถอดปล่อยไม่ได้

ไอ้พวกที่ได้ฟังแล้วจะปล่อยก็เป็น แต่ว่าเสียดายไม่ยอมปล่อย อีกพวกหนึ่งตั้งใจปล่อยจริงๆ แต่ปล่อยไม่ได้

ไอ้ที่ไม่อยากปล่อยนะ เหมือนอะไรล่ะ? เหมือนพรานวางเบ็ด เมื่อปลาติดเบ็ดแล้ว ถ้าปลาตัวเล็กๆ พอจะปลดปล่อยได้ ถ้าปลาถึงขนาดเข้า ปล่อยไม่ได้ เสียดาย ต้องใส่เรือของตัวไป

ไอ้อยากปล่อยแต่ปล่อยไม่ได้ล่ะ เหมือนอะไร? เหมือนนกติดแร้ว

อยากปล่อย แต่เครื่องติดมันมี มันมีเหมือนอะไรล่ะ? นี่แหละเหมือนอย่างเราครองเรือนอย่างนี้แหละ อยากจะปล่อยมัน แต่ว่าเครื่องติดมันมีเลย ปล่อยไม่ได้ เสียดาย มันปล่อยไม่ได้ มันติดอยู่ดั่งนั้นแหละ ปล่อยไม่ถนัด

เพราะเหตุฉะนั้นแหละ เบญจขันธ์ทั้ง ๕ ไม่ใช่เป็นของพอดีพอร้าย ต้องถอดกัน ไม่ถอดปล่อยไม่ได้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “การหลุดตาคาถา”

๒๙ ธันวาคม ๒๔๙๖

๒๐

ถ้าเคารพศีลธรรม ถึงซึ่งความเป็นใหญ่

คำว่า เคารพศีลธรรม เป็นข้อที่ลึกล้ำนัก

คำว่าเคารพ ทำกันอย่างไร? ทำกันท่าไหน? ทำกันไม่ถูก ภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกาทำไม่ถูก ไม่ใช่เป็นของทำง่าย พระพุทธเจ้ากว่าจะเคารพพระศีลธรรม ต้องสร้างบารมี ๔ อสงไขย ๑๐๐,๐๐๐ มหากัป ๘ อสงไขย ๑๐๐,๐๐๐ มหากัป ๑๖ อสงไขย ๑๐๐,๐๐๐ มหากัป กว่าจะทำความเคารพในพระศีลธรรมถูก กว่าจะปลงใจลงไปเคารพใส่ในพระศีลธรรมอย่างเดียว ไม่เคารพอื่นต่อไป กว่าจะถูกกลงไปดังนี้ไม่ใช่เป็นของเล็กน้อย

บัดนี้เรามาประสพพบพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าบอกแล้วเราเชื่อพระพุทธเจ้ากันละว่า จะเคารพธรรมตามเสด็จพระพุทธเจ้า เหมือนพระพุทธเจ้าแล้วท่านย่ำไว้ในทำยพระสูตรนี้ว่า บุคคลผู้รักตน บุคคลผู้มุ่งหวังประโยชน์แก่ตน จำนงความเป็นใหญ่ ควรเคารพศีลธรรม ถ้าเคารพศีลธรรมถึงซึ่งความเป็นใหญ่ ไม่ใช่เป็นของพอดิพอร้าย

พระพุทธเจ้าท่านเคารพพระศีลธรรม ท่านก็เป็นใหญ่กว่ามนุษย์ในชมพูทวีป แสนโกฏจักรวาล อนันตจักรวาล เป็นใหญ่กว่าหมดทั้งนั้น

ท่านเคารพศีลธรรม ถ้าไม่เคารพศีลธรรมละก็ด้อย เป็นใหญ่กับเขาไม่ได้ ถ้าเคารพศีลธรรมละก็ไม่ด้อย เป็นใหญ่กับเขาได้

เราจะต้องรู้จักพระศีลธรรม และรู้จักทำเคารพ นี่เป็นข้อสำคัญ

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “คาราวาธิดาธา”

๑๐ มกราคม ๒๕๙๗

๒๒

ทำอะไรจึงจะเรียกว่า เคารพพระสังฆธรรม

ที่พระพุทธเจ้าท่านเคารพพระสังฆธรรม ท่านทำท่าไหนล่ะ?

ที่นี้ถึงธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้า ท่านจะทำอย่างไร จึงจะเรียกว่า
เคารพพระสังฆธรรม เราจะเคารพบ้าง จะทำเป็นตัวอย่าง เอาพระพุทธเจ้า
เป็นตัวอย่าง เราจะเคารพบ้าง

พระพุทธเจ้าท่านไม่ได้ทำท่าไหน ท่านเอาใจของท่านนั้นแหละหยุดไป
ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายของท่าน ท่านหยุดขึ้นไปตั้งแต่กาย
มนุษย์นี้ที่แสดงไปแล้ว หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ เป็น
ลำดับขึ้นไป เข้าถึงกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กาย
ทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหม อรูปพรหม-
ละเอียด กายธรรม กายธรรมละเอียด โสดา โสดาละเอียด สกทาคา สกทา-
คละเอียด อนาคา อนาคาละเอียด พระอรหันต์ พระอรหันต์ละเอียด เข้าถึง
พระอรหันต์โน้น

พอถึงพระอรหันต์แล้ว ใจท่านติดอยู่กับดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระอรหันต์
ไม่ถอนเลยทีเดียว ติดแน่นทีเดียว ติดอยู่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระอรหันต์
นั้น ติดอยู่กลางดวงธรรมนั้นแหละ ไม่คลาดเคลื่อนละถอน ไปไหนก็ไม่ไป ติด
อยู่นั้นแหละ ติดแน่นทีเดียว

เมื่อติดแน่นแล้ว ท่านก็สอดส่องมองดูทีเดียว ว่าประเพณีของ
พระพุทธเจ้าเมื่อได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้วนับถืออะไร เคารพอะไร เคารพ
อะไรบ้าง ไปดูหมด ไปดูตลอดหมด ทุกพระองค์เหมือนกันหมด แบบเดียวกัน
หมด ใจของท่านมาติดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้านี้ทั้งนั้น
ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้า

กำเนิดดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้าหยุดอยู่นี้เอง ตัดแน่นไม่ถอน
ถอยหละ

อินทขีรูปโม เหมือนอย่างกับเสาชื่อนปักอยู่ในน้ำ ถ้าลมพัดมาแต่ทิศ
ทั้งสี่ทั้งแปด ไม่เขยื้อน หรือไม่ฉะนั้น

ปพพตูปโม เหมือนอย่างภูเขา ลมพัดมาแต่ทิศทั้งสี่ทั้งแปด ใจไม่เขยื้อน
แน่นเป็งเขียว แน่นก๊กทีเดียว

นั่นแหละใจแน่นอยู่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้านั่นแหละ
นั่นแหละเรียกว่า สทุมมครุโน ละ ท่านเป็นผู้เคารพพระสัทธรรม

เมื่อท่านเห็นเช่นนั้น บัดนี้จะเคารพใคร ไม่มีแล้วที่เราจะเคารพ ใน
มนุษยโลก ทั้งหมดต่ำกว่าเราทั้งนั้น ในเทวโลก พรหมโลก อรูปพรหมต่ำกว่า
เราทั้งนั้น ตลอดไม่มีแล้วในภพทั้ง ๓ จะหาเสมอเราไม่มี สูงกว่าเราไม่มี เรา
สูงกว่าทั้งนั้น ที่เป็นอย่างเราไม่มี เราสูงกว่าทั้งนั้น

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “คาราวาธิกาธา”

๑๐ มกราคม ๒๕๙๗

๒๓

หลอกตัวเอง

ให้รู้จักหลักจริงอย่างนี้ รู้จักหลักจริงอันนี้ เราเป็นภิกษุก็ดี สามเณรก็ดี อุบาสกก็ดี อุบาสิกาที่ดี ประพฤติดีจริงตรงเป้าหมายใจดำ เห็นดวงแก้วใสเช่นนี้ไม่ค่อยจะได้

ภิกษุหรือสามเณรก็เลอะเลือนไป อุบาสกอุบาสิกาก็เหลวไหลไป ไม่อยู่กับธรรมอยู่เนื่องนิตย์ ความสุขเราปรารถนานัก แต่ว่าความประพฤติไขว่เขวไปเสียอย่างนี้

**อย่างนี้หลอกตัวเองนี้ ถ้าลงหลอกตัวเองได้ มันก็โกงคนอื่นเท่านั้น
ไม่ต้องไปสงสัย**

หลอกตัวเองเป็นอย่างไร ?

ตัวเองอยากได้ความสุข แต่ไปประพฤติทางทุกข์เสีย มันก็หลอกตัวเอง อยู่อย่างนี้ละซี ตัวเองอยากได้ความสุข แต่ความประพฤตินั้นหลอกตัวเองเสีย ไปทางทุกข์เสีย มันหลอกอยู่อย่างนี้นี่ ใครเข้าใกล้มันก็โกง โกงทุกเหลี่ยม นั่นแหละ ถ้าลงหลอกตัวเองได้ มันก็โกงคนอื่นได้ ไว้ใจไม่ได้ทีเดียว

เหตุนี้พุทธศาสนาท่านตรง ตรงตามท่านละก็มรรคผลไม่ไปไหน อยู่ในเงื้อมมือ อยู่ในกำมือทีเดียว พุทธศาสนาท่านตรง แต่ว่าผู้ปฏิบัติไม่ตรงตามพุทธศาสนา มันก็หลอกลงตัวเอง โกงคนอื่นเท่านั้น นี่หลักจริงเป็นอย่างนี้ ให้จำไว้ให้มัน

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ธรรมรักษาผู้ประพฤติธรรม”

๑๒ มกราคม ๒๕๙๓

๒๔

ธาตุ-ธรรม

ธาตุนะ รูปพรรณสัณฐานเป็นอย่างไร

ธรรมนะ รูปพรรณสัณฐานเป็นอย่างไร โต เล็ก เท่าไหน อยู่ที่ธาตุนั้น
ตัวจริงนะกลมๆ ธรรมตัวจริงก็กลมๆ เป็นดวงกลมๆ เล็กใหญ่ตามส่วน เล็กนะ
เล็กที่สุดจนกระทั่งเอากล่องส่องไม่เห็น เป็นดวงทั้งนั้น ใหญ่ขึ้นไปก็หมดธาตุ
หมดธรรม เต็มธาตุธรรม เต็มไปหมดเป็นดวงใหญ่ขึ้นไป ขนาดนั้น นั่นเป็น
ดวงของธาตุ ดวงของธรรม

ธาตุธรรมนี้แยกกันไม่ได้ อาศัยกันเหมือนกายมนุษย์กับใจทีเดียว แยก
กันไม่ได้ ถ้าแยกกันเกิดเรื่อง ต้องเป็นต้องตายทีเดียว

เพราะฉะนั้นธาตุนั้นเป็นเบาะของธรรม ธรรมต้องอยู่ในธาตุ อาศัย
ธาตุอยู่ ถ้าว่าเมื่อธาตุเป็นเบาะของธรรม ถ้าว่าเมื่อธาตุเป็นที่ตั้งมั่นของธรรม
ละก็ ธรรมเป็นที่ตั้งมั่นของธาตุได้บ้างไหมละ

ได้เหมือนกัน แบบเดียวกัน ถ้าธาตุนั้นเป็นเบาะของธรรม ธรรมเป็น
เบาะของธาตุบ้างได้ไหมละ ได้เหมือนกัน แบบเดียวกัน

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ธรรมนิยามสูตร”

๓๑ มกราคม ๒๕๙๗

๒๕

สังขตธาตุ-สังขตธรรม อสังขตธาตุ-อสังขตธรรม วิราคธาตุ-วิราคธรรม

ธาตุที่เขาตั้งอยู่แล้วนะ ธาตุนะแบ่งออกไปเป็นสอง เป็น “สังขตธาตุ” “อสังขตธาตุ” ถ้าธาตุแบ่งออกเป็นสอง

ธรรมละ ก็แบ่งออกเป็นสองเหมือนกัน “สังขตธรรม” “อสังขตธรรม” แบบเดียวกัน เรียกว่า “สังขตธาตุ สังขตธรรม” “อสังขตธาตุ อสังขตธรรม”

ไม่ใช่แต่เท่านั้น ยังมี “วิราคธาตุ วิราคธรรม” อีก ยังมีอีก วิราคธาตุ วิราคธรรม ที่ท่านยกตำรับตำราไว้ว่า สงฺขตา วา อสงฺขตา วา วิราโค เต ล็อกฺขมกฺขายติ

“สังขตธาตุ สังขตธรรม” ก็ดี “อสังขตธาตุ อสังขตธรรม” ก็ดี ไม่ประเสริฐเลิศเท่า “วิราคธาตุ วิราคธรรม”

วิราคธาตุ วิราคธรรม ประเสริฐเลิศกว่า สังขตธรรมและอสังขตธรรม เหล่านั้น นั่นต้องรู้ชัดลงไปอย่างนี้

สังขตธาตุ สังขตธรรม นะเป็นอย่างไร ?

นี่แหละที่เราอาศัยอยู่นี่แหละ ตัวสังขตธาตุสังขตธรรมทั้งนั้น อยู่กับธรรม ในกายมนุษย์ นี่ก็เป็นสังขตธรรมอยู่กับธาตุมนุษย์ นี่ก็เป็นสังขตธาตุ ธาตุธรรม ที่ปล้ำปรองแต่งได้ บังคับบัญชาได้ เป็นสังขตธาตุสังขตธรรม

ถ้าอสังขตธาตุ-อสังขตธรรมละ อยู่ที่ไหน?

อสังขตธาตุอสังขตธรรมตั้งแต่ธรรมกายขึ้นไป ธรรมกายที่เป็นโคตรภู ทั้งหยาบทั้งละเอียด ธรรมกายที่เป็นโสภาทั้งหยาบทั้งละเอียด ธรรมกายสกทาคา

ทั้งหยาบทั้งละเอียด ธรรมกายอนาคาทั้งหยาบทั้งละเอียด ถ้ารวมทั้งหมดเช่น
นี้ นี้ก็หมดสงสัยทีเดียว

ส่วนที่เป็นธรรมกายแล้ว เป็นอสังขตธาตุสังขตธรรม แต่ยังไม่ใช่
“วิราคะธาตุ วิราคะธรรม” ธาตุที่เป็นธรรมกาย ไม่ต้องยกธรรมกายโคตรภูออก
เป็นธรรมกายใสแบบเดียวกัน ที่เป็นธรรมกายทั้งหยาบทั้งละเอียด ธาตุธรรม
ที่เป็นธรรมกาย ทั้งหยาบทั้งละเอียด ธรรมกายหยาบธรรมกายละเอียดที่เป็น
โคตรภู ธรรมกายหยาบธรรมกายละเอียดที่เป็นพระโสดา ธรรมกายหยาบ
ธรรมกายละเอียดที่เป็นพระสกทาคา ธรรมกายหยาบธรรมกายละเอียดที่เป็น
พระอนาคา ยกพระอรหันต์ออกเสีย

ทั้ง ๘ กายนี้เป็นอสังขตธาตุสังขตธรรมทั้งนั้น ธาตุเหล่านี้ปัจจุ
ปรุจแต่งไม่ได้ เป็นเหมือนแก้วใสสะอาดทีเดียว นี่เป็นอสังขตธาตุสังขตธรรม
ทีเดียว แต่ว่ายังไม่ใช่ “วิราคะธาตุวิราคะธรรม”

ถ้าจะเป็นวิราคะธาตุวิราคะธรรมละ ต้องกายพระอรหันต์ทั้งหยาบทั้งละเอียด
เป็นวิราคะธาตุวิราคะธรรม กายพระอรหันต์ทั้งหยาบทั้งละเอียดเป็นวิราคะธาตุวิราคะ
ธรรมทีเดียว มีธาตุธรรมชนิดเดียวกันไม่ต่างกัน แต่ว่าละเอียดขึ้นไปเป็นชั้นๆ
เป็นวิราคะธาตุวิราคะธรรม

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ธรรมนิยามสูตร”

๓๑ มกราคม ๒๕๔๗

๒๖

ตั้งใจจะไปให้สุด

ผู้เทศน์เองก็ได้ค้นคว้าหาเหตุผลเหล่านี้หนักหนา แต่ว่ายังไปไม่ถึงสุด ไปยังไม่สุดในวิราคธาตุวิราคธรรม ถ้าไปสุดเวลาไรละก็ วิชชาวัตปากน้ำ วิชชาของผู้เทศน์นี้สำเร็จเวลานั้น ภิกษุสามเณรจะต้องเหาะเหินเดินอากาศได้ ทันททีเดียว ไม่ต้องไปสงสัยละ ถ้าไปสุดวิราคธรรมละ **เวลานี้กำลังไปอยู่ ทั้งวันทั้งคืน วินาทีเดียวไม่ได้หยุดเลย** ตั้งใจจะไปให้สุดวิราคธรรมนี้แหละ

ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งบัดนี้ นับปีได้ ๑๒ ปี กับ ๖ เดือนเศษแล้ว เกือบครึ่ง ละ จะไปให้สุดวิราคธาตุวิราคธรรมให้ได้ แต่มันยังไม่สุด แต่มันจะอีกกี่ปีไม่รู้แน่นอน ถ้าว่าสุดแล้วก็รู้ดอก ไม่ต้องสงสัยละ รู้กันหมดทั้งสากลโลก

ถ้าสุดเข้าแล้วก็รบราฆ่าฟันเลิกกันหมด มนุษย์ในสากลโลกร่วมเย็น เป็นสุขหมด ไม่ต้องทำมาหาเลี้ยงชีพมีผู้เลี้ยงเสร็จ เป็นสุขเหมือนอย่าง กับพระ เหมือนอย่างเทวดา เหมือนกับพระนิพพาน สุขวิเศษไพศาลอย่าง นั้น จะได้พบแน่ละ แต่ว่าขอให้ไปสุดวิราคธรรมเสียก่อน

พวกเราทั้งหลายนี้ไม่ได้ไปกันเลย เฉยๆ อยู่ มัวชมสวนดอกไม้ ในโลกอยู่เนือง ชมรูปบ้าง เสียงบ้าง กลิ่นบ้าง รสบ้าง ก็อยู่ที่เดิวนั่นเอง ไม่ได้ไปไหนกับเขาเลย

นี่พวกจะไปก็ภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา จะไปให้สุดวิราคธาตุ วิราค ธรรม อ้าว...ไปๆ ก็เลี้ยวกลับเสียแล้ว ไม่ไปกันจริงๆ ไปชมสวนดอกไม้ อีก แล้ว ไปเฟลิดเฟลินในบ้านในเรือนกันอีกแล้ว อ้าว...ไปๆ ก็จะไปอีกแล้ว ไปๆ ก็กลับเสียอีกแล้ว พวกเรานี่แหละกลับกลอก กลับกลอกอยู่อย่างนี้แหละ จะเอาตัวไม่รอด ชีวิตไม่พอ

เหตุนี้ให้พึงรู้ว่า สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่ตัวเรา ก็นั่นแหละ จะเข้าถึงวิราคธาตุวิราคธรรมได้

ที่จะเข้าถึงวิราคธาตุวิราคธรรมนะ ต้องปล่อยชีวิตจิตใจนะ ไปรักไปห่วง
อะไรไม่ได้ ปล่อยกันหมดสิ้นทีเดียว ไปรักห่วงใยอยู่ละก็ไปไม่ได้ ไปไม่ถึง
ทีเดียว เด็ดขาดทีเดียว **ต้องทำใจหยุดนั้นแน่** จึงจะไปภูวิราคธาตุวิราคธรรม
ได้ **ต้องทำใจหยุด หยุดในหยุด ไม่มีถอยกัน ไม่มีกลับกันละ** นั้นแหละจึง
จะไปสุดได้ ถ้าใจอ่อนแอไปไม่ได้ดอก **ต้องใจแข็งแกร่งทีเดียวจึงไปได้**

นี่ที่ชี้แจงแสดงมานี้ ในสราคธาตุสราคธรรม วิราคธาตุวิราคธรรม ซึ่ง
มีมาในธรรมนิยามสูตรแสดงตามวาระพระบาลี คลีความเป็นสยามภาษา ตาม
มตยธิบาย เข้าถึงของจริงในธรรมนิยามสูตร ให้พินิจพิจารณา ผู้ที่สดับตรับ
ฟังแล้ว ให้ตั้งใจแน่วแน่ที่ว่า เราจะต้องเข้าถึงวิราคธาตุวิราคธรรมให้ได้

นี่แหละเป็นทางไปของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ ด้วยประการดังนี้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ธรรมนิยามสูตร”

๓๑ มกราคม ๒๕๙๗

๒๗

บวชสามเณร

เมื่อวานนี้บวชสามเณรองค์หนึ่ง พอใจหยุดถูกส่วนเข้าเท่านั้น ไปตลอดเที่ยว ทางมรรคผล ทำใจให้หยุด เอาผมมาปอยหนึ่งที่โกน แต่เมื่อวานนั้น เขาก็จำได้ ให้น้อมเข้าไปในช่องจุกข้างขวา ไปตั้งอยู่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ไสบริสุทธิเท่าฟองไข่แดงของไก่ กลางตัวเจ้านาคที่บวชเป็นเณรนั้น เห็นผมจำได้ว่าโคนนะไปทางตะวันออก ปลายไปทางตะวันตก ผมมันมีคูกกลางอยู่กลางหน้อยถามว่ามันลัมไปทางซ้ายหรือลัมไปทางขวา ตรงกลางที่โค้งอยู่หน้อยนะ เจ้านาคบอกว่า ไม่ลัม โคนตั้งโค้งขึ้นมาด้วย

โค้งก็เอาใจหยุดอยู่ตรงกลางโค้งนั้นแหละ หยุดอยู่ประเดี้ยวเดียวเท่านั้น หยุดนิ่งเออะประเดี้ยวเออะ ผมนั้นแปรไป แปรสีไปพอถูกส่วนเข้าก็เป็นดวงใส ประเดี้ยวเดียวเท่านั้นแหละ เณรเห็นแล้วเป็นดวงใส ผมนั้นก็แปรไป แปรไปแปรสีไปเป็นดวงใส ดวงนั้นโตเล็กเท่าไหน เจ้านาคบอกเท่าหัวแม่มือได้ เอ้ารักษาไว้ดวงนั้นนะ ใจหยุดนิ่งอยู่กลางดวงนั้นแหละ ก็หยุดนิ่งอยู่กลางดวงนั้น พอนิ่งแล้วก็เข้ากลางของกลาง กลางของกลาง กลางของกลาง นิ่งหนักเข้า นึกว่ากลางของกลางหนักเข้าประเดี้ยวเดียวแหละ ดวงนั้นขยายโตออกไป ออกไป ออกไป เท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์

ประเดี้ยวเดียวเท่านั้น เจ้านาคขยายได้แล้ว ดวงนั้นขยายออกไปเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์แล้ว ถูกส่วนเข้า ใจหยุดนิ่งกลางของกลาง กลางของกลาง กลางของกลาง นิ่งหนักเข้าหนักเข้า เป็นดวงใสเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์นั้นแหละ ดวงนี้แหละเขาเรียกว่า เอกายนมรรค หรือเรียกว่า ดวงปฐมมรรค หรือเรียกว่า ดวงธัมมานุปัสสนาสติปัญญาาน นี้แหละทางหมดจดวิเศษละทางนี้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ติลักขณาทิคาถา”

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

๒๘

เมามัน-เมาสุรา

ความประมาทนะ คือ อะไรทำให้ประมาทละ ?

สุราซี ความเมาซีทำให้ประมาท ความเมานั่นแหละ ถ้าว่าไปขลุกขลู่กับมันนัก ไปคุ่นเคยกับมันหนักเข้าละก็มันทำให้เสียคนนะ ไม่รู้จักพอจักแม่ พี่ป้าน้ำอา ปู่ย่าตายาย ว่าต่ำๆ สูงๆ นี่เพราะมันเมา

อ้ายเมาสุรานะมีเวลาสร้างนะ อ้ายเมาอีกอย่างหนึ่งละ อ้ายนั้นเมาสำคัญ เขาเรียกว่า**เมามัน** ถ้าว่าข้างก็เรียกว่าเมามัน อ้ายเมามันนี้สำคัญนัก อ้ายเมามันนี้ไม่ได้ พ่อแม่เลี้ยงลูกหญิงลูกชายมานะ ถ้าเมามันขึ้นมาแล้วก็ไม่ไ้ได้ละ แม่ว่าเล็กๆ น้อยๆ เท่านั้นแหละ หญิงก็ลงจุมูกพิดทีเดียว ชายก็ลงจุมูกพิด ลงจุมูกพิดแล้วก็ไปแล้ว อ้ายนี้สำคัญ อ้ายนั้นประมาท

นี่เป็นเหตุประมาทสำคัญ อ้ายเมามันนั้นประมาท ถ้าว่าข้างเรียกว่าสับสน ไม่กลัวใครละอ้ายนั้น ไม่กลัวใคร ไปอยู่โน่น ในคุกตะรางเมามันทั้งนั้น ถ้าเมามันละก็ประมาทยกใหญ่ ถ้าเมาสุราก็ประมาทยกใหญ่ ถ้าว่าเมามันด้วยเมาสุราด้วย ๒ อย่างละก็เสียยกใหญ่ทีเดียว ประมาท ตั้งอยู่ในประมาทแท้ๆ ทีเดียว

นี่ความประมาทไม่ประมาทมันอยู่อย่างนี้นะ ให้เลิกเมามันเสีย ให้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ปัจฉิมโอวาท”

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗

๒๗

สิกขาบทสุราเป็นชีวิต

ศีลสุราสิกขาบทนี้ ท่านวางหลักไว้เทียบด้วยคชสาร ช้างตัวหนึ่ง มีเท้า ๔ มีวง ๑ และข้างนั้นมันเป็นอยู่ด้วยวงมัน ถ้าว่าเมื่อวงมันมีอยู่ตราบใดละ ก็ วงนั้นมันเลี้ยงชีพของมัน มันดูดหญ้ามาเลี้ยงร่างกายมัน ใสปากมันได้ ถ้าไม่มีวงละก็ ข้างมันจะก้มกินอย่างกับโค อย่างกับกระบือ อย่างไรละ มันสูง มันก้มไม่ถึงนี้ จะต้องนอนลงละซี ทำลำบาก

เหตุนี้วงจึงเป็นตัวสำคัญ เป็นชีวิตของช้างทีเดียว ศีลทั้ง ๕ สิกขาบทสุราเป็นชีวิตทีเดียวหนา ถ้าเลิกสุราไม่ได้ละก็ มารักษาศีลมันลำบากนักละ เพราะว่าได้แต่สี่ ห้าไม่ได้

ถ้าล่วงสุราเสียสิกขาบทเดียวเท่านั้นแหละ อีก ๒ สิกขาบทรักษาอยู่ไม่ได้ สลายหมดล้มละลายหมด สุราสิกขาบทเดียว

เขาจึงได้ตั้งว่า พระนครแห่งหนึ่งมีประตู ๕ แห่ง

ถ้าออกประตูที่ ๑ จะต้องฆ่าสัตว์

ออกประตูที่ ๒ จะต้องลักทรัพย์สมบัติ

ออกประตูที่ ๓ จะต้องล่วงกาม

ออกประตูที่ ๔ จะต้องพุดปด

ออกประตูที่ ๕ จะต้องดื่มสุรา จะออกประตูไหน?

ถ้าออกไปประตูที่ ๑ ต้องฆ่าสัตว์ ก็ล่วงสิกขาบทเดียวเท่านั้น ถ้าออกประตูที่ ๒ จะต้องลักทรัพย์สมบัติ ล่วงสิกขาบทเดียวเท่านั้น ถ้าออกประตูที่ ๓ จะต้องล่วงกามเมสุมิฉฉาจาร ก็ล่วงสิกขาบทเดียว เท่านั้น ถ้าออกประตูที่ ๔ จะต้องพุดปด ออกประตูที่ ๕ จะต้องดื่มสุรา จะออกประตูไหน?

ถ้าออกที่ ๑ ต้องฆ่าสัตว์ ก็ล่วงสิกขาบทเดียวเท่านั้น

ถ้าออกประตูที่ ๒ จะต้องลักทรัพย์สมบัติ ล่วงสิกขาบทเดียวเท่านั้น

ถ้าออกประตูที่ ๓ จะต้องล่วงกาเมสุมิฉฉาจาร ก็ล่วงสิกขาบทเดียวเท่านั้น

ถ้าออกประตูที่ ๔ จะต้องพูดปด ก็ล่วงสิกขาบทเดียวของตามประตูนั้นๆ

ถ้าออกประตูที่ ๕ จะต้องล่วงสุรา ดื่มสุราละก็หมดทั้ง ๔ สิกขาบท ๕ สิกขาบท ล้มหมดทีเดียว ท่านวางหลักไว้แบบนี้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ศีลเบื้องต้นและศีลเบื้องต้นสูง”

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗

๓๐

ปล้ำใจให้หยุด

เมื่อรู้จักใจกลางพระศาสนาดังนี้ละก็ ปล้ำใจให้หยุดเท่านั้น ถูกทางไป พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ ให้ถูกต้องร่องรอยความประสงค์ของพระพุทธศาสนา แต่ว่า

ต้องอาศัยศีล สมาธิ ปัญญา

ต้องอาศัยอริศีล อริจิต อริปัญญา

ต้องอาศัยวิมุตติศีล วิมุตติจิต วิมุตติปัญญา

ถ้าไม่อาศัยทางนี้เดินละก็ไปไม่ได้ ถ้าไม่อาศัยศีล สมาธิ ปัญญา อริศีล อริจิต อริปัญญา ไม่อาศัยวิมุตติศีล วิมุตติจิต วิมุตติปัญญา แล้วไปไม่ได้ ไปไม่รอดที่เดียว

เหตุนี้ทางพระพุทธานุศาสนาจึงได้วางตำราไว้ว่า

วินัยปิฎก คือ ศีลนั่นเอง ย่อลงในศีลนั่นเอง

สุตตันตปิฎก ย่อลงก็จิต ที่เรียกว่าสมาธินั่นเอง

ปรหมัตถปิฎก ย่อลงก็ปัญญานั้นเอง

ตรงกับ อริศีล อริจิต อริปัญญา วิมุตติศีล วิมุตติจิต วิมุตติปัญญา อันเดียวกันนั่นเอง นี่เป้าหมายใจดำของพระพุทธานุศาสนาเป็นอย่างนี้

เมื่อรู้จักหลักอย่างนี้ ต้องทำให้ถูกอย่างนี้ เมื่อทำให้ถูกอย่างนี้ก็ถูกใจดำ พระพุทธานุศาสนา ถ้าไม่เดินทางนี้ก็ไม่ได้เรื่อง เอาหลักไม่ได้ เมื่อทำถูกต้องอันนี้ ละก็พบพระพุทธานุศาสนา ก็ได้เรื่อง เอาตามหลักได้ ก็ถูกชายฉิวรของ พระพุทธเจ้าอยู่ ถ้าว่าทำไม่ถูกต้องนี้ เหมือนอยู่คนละจักรวาล

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ศีลทั้ง ๓ ประการ”

๑๔ มีนาคม ๒๕๙๗

๓๑

ไม่กลับกลอก

ธมฺมกาโย อหํ อิติปิ เราผู้ตถาคต คือ ธรรมกาย พระตถาคตเจ้านะคือ ธรรมกาย เชื่อธรรมกายนั่นเอง ไม่ใช่เชื่อลอกแลกไปทางใดทางหนึ่ง เชื่อธรรมกาย ให้เห็นธรรมกาย ให้เป็นธรรมกาย ถ้าเห็นธรรมกาย เป็นธรรมกายแล้ว แก้อธรรมกายนั้นให้สะอาดให้ผ่องใสหนักขึ้น อย่าให้ยุ่งอย่าให้มัวหมอง

ถ้าเห็นบ้างไม่เห็นบ้าง อย่างนั้นยังง่อนแง่น ยังใช้ไม่ได้ ถ้าเห็นเสีย แจ่มใสบริสุทธิ์ ไม่มีราศีเหมือนกระจกส่องเงาหน้า เจ้าของเห็นเวลาไรแล้วยิ้ม จำเวลานั้น ไม่ได้ซุบซิดเศร้าหมองเลย ผ่องใสอย่างนี้ เชื่อมลงไปขนาดนี้นี้เป็น ที่พึ่งของเราจริง สิ่งอื่นไม่มี ให้แนนนอนลงไปเสียอย่างนี้

เมื่อแนนนอนลงไปเช่นนี้แล้ว ก็เห็นธรรมกายนั่นเองเป็นใหญ่ สิ่งอื่น เป็นใหญ่กว่านี้ไม่มี หมดทั้งสากลโลก หมดในธาตุในธรรม ที่จะเป็นใหญ่กว่า ธรรมกายนี้ไม่มี ให้แนนนอนเสียในใจอย่างนี้ มันคงลงไปอย่างนั้น ไม่ง่อนแง่นไม่ คลอนแคลนจริงลงไปอย่างนั้น แล้วใจต้องนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้ เป็นธรรมกายทีเดียว คำมิดดึกตื่นเที่ยงคืนไม่ลุก ลืมตาก็แจ่มอยู่กับธรรมกายนั้น

**เมื่อนอนหลับเข้าก็แล้วไป เข้าที่ไปจนกระทั่งหลับอยู่กับธรรมกาย
ตื่นขึ้นก็ติดอยู่กับดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายนั้นแจ่มจ้าอยู่เสมอ นี่แหละ
เจอแล้วซึ่งพระตถาคตเจ้า นั่นตัวพระตถาคตเจ้าทีเดียว**

เมื่อเชื่อมลงไปเช่นนี้เรียกว่า ไม่กลับกลอก ถ้าไม่กลับกลอกต้องทำสูงหนัก ขึ้นไป ไม่กลับกลอก แต่ตอนต้น แต่ว่ายังเป็นโคตรภูบุคคลยังกลับกลอกอยู่ ให้เข้าถึงพระโสดาเสียจึงจะไม่กลับกลอก เข้าถึงพระโสดาก็ใกล้กับโคตรภู เข้าถึงพระสกทาคาเสียนั้นจึงจะแนแนแน่นขึ้น ถึงพระสกทาคาแล้วก็ยังมีกามราคะ พยาบาทอย่างละเอียดอยู่ ให้ถึงพระอนาคาเสีย กามราคะ พยาบาทอย่าง ละเอียดหมดไป แต่ว่ายังไม่ถึงวิราคธาตุ-วิราคธรรมได้

ให้อุตส่าห์พยายามทำให้สูงขึ้นไปกว่านั้น ละรูปราคะ อรูปราคะ มานะ
อุทธัจจะ อวิชชาให้ได้ ให้เข้าถึงพระอรหัตเสียทีเดียว

เข้าถึงพระอรหัตแล้ว อินฺทขีลุปโม ดุจดั่งว่าเสาะเขื่อนปักเขื่อนไว้ ลม
พัดมาแต่ทิศทั้ง ๔ ทั้ง ๘ ไม่เขยื้อน ตั้งมั่นทีเดียว

อจลสฺสทฐา ไม่กลับกลอก แน่นอนทีเดียว

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “อริยธรรมาภา”

๑๙ มีนาคม ๒๕๔๗

๓๒

เห็นตรง-เห็นธรรม

การเห็นดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ก็มาจากบริสุทธิ์ ด้วยกาย วาจา ใจ บริสุทธิ์ด้วยกาย วาจา ใจ นั้นแหละ เห็นถูกอันนั้น จนกระทั่งเข้าถึงดวงธรรม กายมนุษย์ละเอียดละ ก็มาจากบริสุทธิ์ด้วยกาย วาจา ใจ ที่ละเอียดลงไป นั้นแหละเข้ามาเป็นดวงธรรมนั้น

กายทิพย์ละ ดวงธรรมอันนี้ก็มาจากทาง ศิล ลัจจะ จาคะ ปัญญา เต็มความบริสุทธิ์ลงไปอีก

ก็ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมละ นี้ก็เต็มปฐมฌาน ทุตติฌาน ตติยฌาน จตุตถฌานลงไปให้บริสุทธิ์กาย วาจา ใจ อีก สูงขึ้นไป

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรูปรูปพรหมละ ทั้งหยาบทั้งละเอียด ก็เต็มอรูปรูปฌาน ๔ เข้าได้แก่ อากาสาณัญญา วิญญาณัญญา อากิญจัญญา เนวลัญญานา ลัญญา นั้นเห็นถูกทั้งนั้น เห็นตรงอย่างนี้จึงได้ชื่อว่า เห็นถูกละ

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายธรรมละ ก็ต้องเดิน ศิล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ เข้ามาต่อจากธรรมที่ทำให้เป็นกายละเอียด ก็ถึงดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายโสดา สกทาคา อนาคา ก็เดินศิล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ เข้ามาตามลำดับขึ้นไป จนกระทั่งถึงพระอรหันต์

นั่นแน่ๆ ธรรมทสสน์ เห็นอย่างนี้ ลึกซึ่งขนาดนี้ละ ความเห็นเรียกว่าเห็นตรง เห็นธรรมนั่นเอง ถ้าเห็นอย่างนี้ละ ใครเห็นเข้าก็ภูมิใจดีอกดีใจ

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “อริยธรรมาศ”

๑๙ มีนาคม ๒๕๓๗

๓๓

บ่อทรัพย์ใหญ่

นักปราชญ์ทั้งหลาย ย่อมรับรองกล่าวบุคคลนั้นว่า เป็นคนไม่จน เมื่อมี
คุณธรรม ๔ ประการอยู่ในตัวเช่นนี้แล้ว เป็นคนไม่จน

คือเป็นคนเชื่อในพระตถาคตเจ้า

มีศีลอันดีงามที่พระอริยเจ้าใคร่ชอบใจ

เลื่อมใสในพระสงฆ์

ความเห็นของตนเป็นธรรมชาติตรง หรือเห็นธรรม

นี้แหละยืนยันทีเดียวไม่ใช่คนจน ถ้าเราไม่อยากเป็นคนจน อยากเป็น
คนมั่งมีแล้วต้องมีศีล ๔ ประการนี้ช่วยให้เคลื่อน ให้มีไว้ในตัวเสมอ ถ้าเคลื่อน
แล้วละก็ใจจะไม่ผ่องใส จะคิดถึงแต่สมบัติบ้าง เข้าใจแค่สิ่งหยาบๆ เทียว
คว้าเรื่อยเปื่อยทีเดียว วุ่นวายไปตามกัน

เพราะเหตุว่าไม่มีธรรม ๔ อย่างนี้ประจำอยู่ในตัว ถ้ามีธรรม ๔ อย่างนี้
ประจำอยู่ในตัวแล้วไม่วุ่นวาย ไม่คลาดเคลื่อนแต่อย่างหนึ่งอย่างใด ยึดกรำ
ทีเดียว เพราะไปเจอบ่อทรัพย์ใหญ่เข้าแล้ว

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “อริยธรรมาภา”

๑๙ มีนาคม ๒๕๔๗

๓๔

เหมือนดวงอาทิตย์

“เมื่อใดธรรมทั้งหลายปรากฏแก่พราหมณ์ ผู้มีความเพียรเพ่งอยู่ พราหมณ์นั้นย่อมกำจัดมืดเสียได้ ดำรงอยู่เหมือนดวงอาทิตย์อุทัยขึ้นมา กำจัดความมืด ทำอากาศให้สว่างฉะนั้น”

ธรรมทั้งหลายที่ปรากฏแก่พราหมณ์นั้น เราควรจะรู้ ธรรมอะไรที่ปรากฏแก่พราหมณ์นะ? และก็บอกลักษณะท่าทางไว้ให้เสร็จ เสมือนดวงอาทิตย์ขึ้นไปแล้วกำจัดความมืดทำอากาศให้สว่าง

นี่เป็นข้อใหญ่ใจความสำคัญนัก จะเอาธรรมตรงไหน? ดวงไหน? ขึ้นไหน? อันไหนกัน? ธรรมที่เกิดขึ้นแก่พราหมณ์นะ ถ้าว่าไม่รู้จักธรรมดวงนั้นฟังไปเถอะ ลัก ๑๐๐ ครั้งก็ไม่ได้เรื่อง ไม่ได้เรื่องได้ราวทีเดียว อุทานคาถานี้ลึกซึ้ง อยู่ไม่ใช่ของง่าย เผลอญจะต้องกล่าวไว้ย่อ ไม่ได้กล่าวพิศดาร เรียกว่า อุทานคาถา

ธรรมที่ปรากฏแก่พราหมณ์นะ เป็นมนุษย์หญิงก็ดี ชายก็ดี ทั้งคฤหัสถ์ บรรพชิตไม่ว่า ที่ปรากฏอยู่บัดนี้มีธรรมบังเกิดขึ้นกับใจบ้างไหม? ที่ปรากฏอยู่เสมอ บางคนมีบางคนก็ไม่มี ที่ไม่มีนั้นเทียบด้วยคนตาบอด ที่ธรรมปรากฏขึ้นแล้วนะเทียบด้วยคนตาดี

เรื่องนี้พระองค์ทรงรับสั่งในเรื่องธรรมว่า ทิฏฐธมมสุขวิหารี **ธรรมเครื่อง อยู่เป็นสุขในปัจจุบันทันตาเห็น** ธรรมที่บังเกิดปรากฏอยู่กับตัวนะ พวกมีธรรมกาย มีธรรมปรากฏแก่ตัวเสมอ พวกไม่มีธรรมกายนานๆ จะปรากฏธรรมสักครั้งหนึ่ง ธรรมที่ปรากฏขึ้นนะประจำตัวเขี้ยวนะ ติดอยู่กับใจของบุคคลนั้น สว่างไสว ถ้าปฏิบัติดีๆ เหมือนดวงอาทิตย์ในกลางวันเขี้ยวนะ แจ่มจ้าอยู่เสมอ แต่ว่าใจนั้นต้องจดอยู่กับธรรม

ถ้าว่าใจไม่จดกับธรรม หรือธรรมไม่ติดอยู่กับใจละก็ ความสว่างนั้นก็หายไปเสีย เหมือนอย่างตามประทีปในเวลากลางวัน ประทีปอย่างย่อมนๆ ความ

สว่างก็น้อย ประทีปนั้นขยายออกไปความสว่างก็ขยายออกไป อย่างนั้นแหละ
ฉันใด ธรรมก็หลายดวง สว่างต่างกันอย่างนั้นเหมือนกัน

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “อุทานคาถา”

๒๑ มีนาคม ๒๕๙๗

๓๕

พญามาร

สภาพความเป็นเองปรุ้งแต่ง หรือว่าใครปรุ้งแต่ง อยู่ที่ไหน เรื่องนี้หมดทั้งประเทศ หมดทั้งชมพูทวีป หมดทั้งแสนโกฏิจักรวาล หมดทั้งอนันตจักรวาล ตลอดนิพพาน-ภพสาม-โลกันต์ มากน้อยเท่าใดนั้นไม่รู้กันทั้งนั้น ว่าเป็นเพราะเหตุอะไร? แต่วัดปากน้ำมีคนรู้ขึ้นแล้ว เป็นดังนี้เพราะอะไร?

ที่ตั้งว้ายให้แกยบเย็นไปเช่นนี้ เป็นเองหรือใครทำอยู่ที่ไหน? รู้ทีเดียวว่าใครทำอยู่ที่ไหน? รู้ว่าไม่ใช่ใคร **จับตัวได้คือ พญามารนั่นเองเป็นคนทำให้แก่-ให้เจ็บ-ให้ตาย เกิดแก่เจ็บตายอย่างยับเยิน** เกิดก็อย่างยับเยินเดือดร้อน พ่อไม่ตาย บางทีแม่ตาย บางทีลูกตาย แม่ก็ตาย พ่อก็ยังจะตายตามอีก โดดน้ำตายเสียอกเสียใจ

นี่พญามารทำทั้งนั้น สำหรับประทัดประหารฝ่ายพระ ถ้าว่ามนุษย์ผู้ใดเป็นฝ่ายพระละก็ มารข่มเหงอยู่อย่างนี้แหละ ไม่ขาดสาย ไม่เช่นนั้นก็ด้วยวิธีใดด้วยวิธีหนึ่ง บางทีหมั่นไล่นักทำเก่งกาจ อวดดีบอวดดี ให้ฆ่ากันตายเสีย ให้กินยาตายเสีย ให้โดดน้ำตายเสีย ให้ผูกคอตายเสีย

นี่ใครทำ? พญามารทั้งนั้นไม่ใช่ใคร ไม่มีใครรู้ แสนโกฏิจักรวาล อนันตจักรวาล นิพพานถอดกายมีเท่าไร **ไม่มีใครรู้** **ไม่รู้เรื่องทีเดียวในเรื่องนี้** ว่า พญามารเขาคอยบีบคั้นอยู่ ให้เกิด แก่ เจ็บ ตาย ให้เกิดก็เกิดอย่างยับเยิน หน้าบิตหน้าเบี้ยว เดือดร้อนด้วยกันทั้งสองฝ่าย ไม่ตายคางก็เหลืองเทียว ไม่ตายก็เกือบตาย นี่พญามารเขาทำ

ตามปกติแล้วไม่เป็นดังนี้ เกิดก็อย่างไม่ได้เดือดร้อนนัก จะคลอดบุตรก็เหมือนถ่ายอุจจาระ เหมือนถ่ายปัสสาวะ ไม่เดือดร้อน เหมือนกับคลอดลูก ออกแต่ธรรมชาตินี้ จะคลอดบุตรก็เหมือนถ่ายอุจจาระ เหมือนถ่ายปัสสาวะทีเดียว ไม่เดือดร้อนแต่อย่างหนึ่งอย่างใด

ที่เดือดร้อนยับเยินเช่นนี้ เพราะพญามารเขาส่งฤทธิ์-ส่งเดช-ส่งอำนาจ-ส่งวิชาที่ศักดิ์สิทธิ์มาบังคับบัญชา บังคับให้เป็นไป

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ปัพพโตปมคาถา”

๒๘ มีนาคม ๒๕๙๓

๓๖

ถ้าได้ชนะละก็ เราชนะด้วย

มีการสู้รบเช่นนี้ ใครเคยได้ยินได้ฟังบ้าง? ไม่มีเลย หมดทั้งชมพูทวีป แสนโกฏิจักรวาล อนันตจักรวาล นิพพานถอดกายที่ไถนๆ ไม่มีเลย แล้ว ไม่มีใครรู้จักเสียด้วยซ้ำ นี่มารู้จักขึ้นแล้วที่วัดปากน้ำ

ภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา อยู่วัดปากน้ำก็จริง แต่ไม่รู้ว่าสมภาร วัดปากน้ำทำอะไร นี่อัครจรรยน์ก อยู่ด้วยกันตั้งหลาย ๑๐ ปี อยู่วัดปากน้ำทำ วิชชานี้ ๒๒ ปี ๘ เดือน ๙ วัน วันนี้ ไม่มีใครรู้ว่าทำอะไร รู้แต่นิดๆ หน่อยๆ รู้จริงจ้งลงไปไม่มี มีก็ผู้ที่ทำวิชชาด้วยกัน รู้จริงเห็นจริงกันลงไปทีเดียว ทำอยู่ ทุกวันๆ นั่นละก็รู้จริงเห็นจริง นี่เป็นวิชชาลิกอย่างนี้

ถ้ารู้สึกเช่นนี้ละก็ จงอุตสาห์ว่าตั้งแต่นี้ไป เราจะช่วยเหลือแก้ไขด้วย ประการใดประการหนึ่ง ทำนรบศึกสำคัญอย่างนี้ ถ้าได้ชนะละก็ เราชนะ ด้วย ถึงเราไม่ได้ทำเลยเราก็ชนะด้วย ถ้าได้สำเร็จเราก็สำเร็จด้วย เราไม่ได้ทำเลยก็สำเร็จด้วย เราต้องสนับสนุนด้วยทางใดทางหนึ่ง ให้สมควรที่ เดียว

พวกที่เป็นแล้ว ตั้งใจแน่วแน่ว่าตั้งแต่นี้ไป เราไม่ถอยหละ เกิด มาเราพบวิชชานี้ เราจะต่อสู้ อย่างอื่นสู้ไม่ได้ทั้งนั้น เราจะหันสู้วิชชานี้ กันสุดฤทธิ์สุดเดช เอาให้ถึง หมดเจ็บ หมดแก่ หมดตาย ของพญามารให้ได้ ให้พญามารแพ้ให้ได้ พญามารแพ้เด็ดขาดเมื่อเวลาไร เวลานั้นหมดทุกข์ ในโลก เท่าปลายผมปลายขนก็ไม่มี หมดแก่หมดเจ็บหมดตายในโลก เท่า ปลายผมปลายขนก็ไม่มี มีความสุขเหมือนยังกับท้าวสวรรณค์ หรือเหมือนกับ ท้าวพรหม หรือเหมือนกับพระนิพพาน สุขขนาดนั้น เป็นสุขสำราญขนาดนั้น

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ปีพโตปมคภา”

๒๔ มีนาคม ๒๕๙๓

๓๗

สมณะ-วิปัสสนา

ถ้าว่ามีวิปัสสนาเห็น มีวิปัสสนาก็มีธรรมกาย เห็นด้วยตาธรรมกาย นั้นแหละเรียกว่า วิปัสสนา

วิปัสสนา แปลว่า เห็นแจ้งวิเศษ เห็นต่างๆ เห็นไม่มีที่สุด ตาธรรมกายโคตรภูเห็นแค่นี้ ตาธรรมกายโสดา-โสดาละเอียดเห็นแค่นี้ สกทาคา-สกทาคาละเอียดเห็นแค่นี้ พระอนาคา-อนาคาละเอียดเห็นแค่นี้ พระอรหัต-อรหัตละเอียดเห็นแค่นี้

หนักขึ้นไปไม่มีที่สุด หนักลงไปไม่มีถ่วง เห็นไม่มีที่สุด รู้ไม่มีที่สุด เห็นจำ คิด รู้ เท่ากัน เห็นไปแค่ไหน-รู้ไปแค่นั้น จำไปแค่ไหน-รู้ไปแค่นั้น คิดไปแค่ไหน-รู้ไปแค่นั้น เท่ากัน ไม่ยิ่งไม่หย่อนกว่ากัน นี้อย่างนี้เรียกว่า วิปัสสนา เห็นอย่างนี้เห็นด้วยตาธรรมกาย

เห็นด้วยตากายมนุษย์-กายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์-กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม-รูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหม-อรูปพรหมละเอียด เห็นเท่าไรก็เห็นไป เรียกว่าอยู่ในหน้าที่สมณะทั้งนั้น ไม่ใช่วิปัสสนา

ถ้าวิปัสสนาละก็ต้องเห็นด้วยตาธรรมกาย นั้นแหละเป็นตัววิปัสสนาจริงๆ ละ

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ติลักขณาทีคาถา”

๔ เมษายน ๒๕๓๗

๓๘

ธรรมเป็นหัวหน้า

ไฟเมื่อจุดขึ้นแล้ว ให้นึกถึงว่าไฟให้ความสว่างให้ประโยชน์แก่มนุษย์ มากนัก ใช้ถูกส่วนเข้าแล้วให้ประโยชน์แก่มนุษย์มากนัก หุงต้มบิ๊งจี้ได้ตามความปรารถนา ต้องการสิ่งใดได้ต้องตามความปรารถนา จะให้เป็นรถยนต์เรือบิน ได้สมมาตปรารถนา ใช้ไฟได้ดังนี้ ถ้าใช้ไม่ดีไหม้บ้านไหม้ช่องก็ได้

ธรรมเหมือนกัน ถ้าใช้ดีก็วิเศษวิโสหนักทีเดียว ให้สำเร็จมรรคผล ตัดกิเลสเป็นสมุจเฉตปหาน ไปนิพพานได้สมเจตนา

ถ้าทำไม่ดีก็คร่าไปโลกันต์เหมือนกัน ไปตกลอกันต์เหมือนพวกมิจฉาทิฎฐิ เหมือนกัน ประพฤติธรรมไม่ดีไม่ถูก ผิดธรรมไป ไปเป็นมิจฉาทิฎฐิ เหมือนพระ เทวทัตปฏิบัติธรรม ทำพลาดธรรมไป ไปอยู่ในอเวจี พลาดธรรมไปอเวจีเหมือนกัน ผิดธรรมไป

ถ้าว่าถูกธรรมดีแล้วละก็ ธรรมนั้นส่งให้รุ่งโรจน์โชตินาการ หาประมาณมิได้ทีเดียว ธรรมนะ ถ้าจะกล่าวถึงส่วนแล้วละก็ ที่เรียกว่าการบูชาไฟ การบูชาไฟเป็นประมุขมีไฟเป็นหัวหน้า

การปฏิบัติศาสนาก็มีธรรมเป็นประมุข มีธรรมเป็นหัวหน้าเหมือนกัน แบบเดียวกัน เหตุนี้เราปฏิบัติศาสนาต้องมีธรรมเป็นหัวหน้า ต้องมีธรรมเป็นประธาน ถ้าอยู่ในโลก การบูชาทั้งหลายเหล่านั้นมีไฟเป็นหัวหน้ามีไฟเป็นประธาน แบบเดียวกันดังนี้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “เกณียานุโมทนาคาถา”

๑๑ เมษายน ๒๕๙๓

๓๙

รวมอยู่ในกาม

สมุทรสาครเป็นประมุขของแม่น้ำทั้งหลาย แม่น้ำน้อยใหญ่มี มาก น้อยเท่าใดในสกลโลกธาตุ เมื่อฝนตกลงแล้วก็ท่วมล้นไปตามหน้าที่ เมื่อเต็ม แม่น้ำน้อยก็ไหลไปแม่น้ำใหญ่ เมื่อเต็มแม่น้ำใหญ่ก็ต้องไหลไปสู่สมุทรสาคร ทะเลใหญ่โน้น ทะเลใหญ่นั้นแหละ เป็นประมุขของแม่น้ำทั้งหลาย แม่น้ำ ทั้งหลายย่อมไหลไปรวมที่นั่น

เมื่อรู้จักน้ำสมุทรสาครดังนี้แล้วละก็ สัตว์โลกจะเป็นหญิงก็ดี ชายก็ ดี ในกามภพนี้ รวมอยู่ในกามทั้งนั้น กามบังคับบ่นปี ทั้งหญิงทั้งชาย กิเลสกาม วัตถุกามบังคับบ่นปีทีเดียว ให้ติดอยู่ในกิเลสกามบ้าง วัตถุกามบ้าง ร้องไห้ร้อง ครางไปต่างๆ นานา รบราฆ่าฟันซึ่งกันและกัน เพราะกิเลสพัสตูกามเหล่านี้แล หมกอยู่ในกามนี้

นี่แหละฉันใด สมุทรสาครให้สรรพสัตว์ทั้งหลายอยู่อาศัยได้ตามความ ปรารถนา กามสมุทัยแท้ๆ ให้สัตว์เวียนว่ายตายเกิดนั้น เป็นใหญ่สำคัญ ในสกล โลกหมดทั้งกามภพ รูปภพ อรูปภพ อยู่ในสมุทัยทั้งนั้น ข้ามพ้นสมุทัยไม่ได้ สมุทัยเป็นคู่กับพระนิพพาน ถ้าพ้นสมุทัยก็ไปนิพพาน

เหมือนแม่น้ำทั้งหลาย ถ้าตกลงมาแล้วจะไปไหน ไม่ได้ ต้องไปขังอยู่ใน ท่ามกลางมหาสมุทรนั้น ดินมหาสมุทรนั้นแหละไม่ไปไหน สัตว์โลกเกิดแล้วไป ไหนไม่ได้ ติดอยู่ในสมุทัยล้นนั้น ให้รู้จักที่สำคัญอย่างนี้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “เกษียณโมทนาคาถา”

๑๑ เมษายน ๒๕๔๗

๕๐

สว่างหมดทั้งธาตุ ทั้งธรรม

พระจันทร์ เวลากลางคืนขึ้นเป็นประมุขของดาวนักษัตรฤกษ์ทั้งหลาย ดาวมีมากน้อยเท่าใดในท้องฟ้า ดาวย่อมเป็นรองดวงจันทร์ ดวงจันทร์เป็นใหญ่กว่า ดวงดาวทั้งหมดมีมากน้อยเท่าใด ดวงจันทร์เป็นสำคัญกว่า แสงสว่างก็มากกว่า ดวงดาวมีมากน้อยเท่าใด จะรวมเท่าใดก็ไม่เท่าดวงจันทร์ ดวงจันทร์สำคัญกว่า ดวงจันทร์สว่างกว่า

เมื่อรู้จักหลักอันนี้ ดวงจันทร์ทำแสงสว่างให้สำคัญลบดวงดาวหมดทั้งสิ้น ฉันทก็ได้ ดวงที่ให้สัตว์เวียนว่ายตายเกิดเหล่านี้ ก็มีดวงธรรมอีก สำหรับแก้ไขให้สัตว์โลกให้พ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด

ดวงธรรมใหญ่เป็นลำดับจนกระทั่งดวงของพระอรหันต์ ใหญ่วัดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัว สว่างหมดทั้งธาตุทั้งธรรม จะดูอะไรเห็นหมด ฉันทได้

ดวงที่เป็นบาปอกุศลมีมากเท่าใดก็ถูกดวงธรรมที่ใหญ่เช่นนั้นครอบงำหมด ดวงธรรมที่ย่อยๆ ทำอะไรไม่ได้ เหมือนดวงดาวทำอะไรไม่ได้ ดวงจันทร์เป็นประมุขของดวงดาวทั้งหลาย

ดวงธรรมที่ดีที่สุด ที่ใหญ่ก็เป็นประมุขของดวงบาปทั้งหลายเหล่านี้ ดวงธรรมย่อยๆ ทำอะไรไม่ได้ สู้ดวงที่ใหญ่ไม่ได้พาสัตว์ให้ข้ามพ้นจากสมุทัยได้ นี้ก็เป็นข้อสำคัญ

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “เกณียานุโมทนาคาถา”

๑๑ เมษายน ๒๕๙๗

๕๐

ธรรมสามมี

เพราะมนุษย์ปุถุชนเหลวไหลเลินเล่อเปลอตัว มีเงินล็กเล็กน้อยก็ใช้กันเสียอย่างฟุ่มเฟือยทีเดียว เทกระเป่าใช้ทีเดียว ไม่รู้ว่าจะต้องไปหาเงินที่ไหน? ไม่รู้ว่าตัวโง่ถึงขนาดนี้ จึงได้ลำบาก เป็นนายเงินไม่ได้ ต้องเป็นบ่าวเงินรำไบนั่นฉันท

เมื่อเข้าถึงธรรมแล้วปล่อยธรรมเสียแล้วก็ทำใหม่อีกต่อไป อย่างนั้นจะเป็นธรรมสามมี จะเป็นเจ้าธรรมไม่ได้ จะต้องเป็นบ่าวธรรมแบบหาเงินทั้งนั้นแหละ ต้องปฏิบัติรำไ

พอเข้าถึงธรรมแล้วยึดเอาไว้ไม่ปล่อยทีเดียว จนกระทั่งถึงที่สุดทีเดียว อย่างนี้เรียกว่า ธรรมสามมี

พระศาสดาเป็นธรรมสามมี เป็นเจ้าธรรม พระอรหันต์ชฌนาสพเมื่อไม่ปล่อยธรรมเช่นนี้เรียกว่า ธรรมสามมี

ไม่ปล่อยธรรมเช่นนี้เรียกว่า อปปมาโท จ ฐมเมสุ เป็นผู้ไม่ประมาทในธรรมทั้งหลาย

ไม่ว่าธรรมหมวดไหน? หมู่ไหน? ดวงไหน? เมื่อเข้าถึงแล้วเป็นไม่ปล่อยกันทีเดียวเด็ดขาด อย่างนี้ชายก็เรียกว่าชายสามารถ หญิงก็เรียกว่าหญิงสามารถ จะเป็นที่พึ่งแก่ตัว และบุคคลอื่นทั่วไปในอัฐภาพชาตินี้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “มงคลกถา”

๑๘ เมษายน ๒๕๙๓

๘๒

จิตเกษมผ่องใส...เงินไหลเข้ามาเอง

ถ้าจิตหยุดเสียได้ละก็ เขม ที่เดียว เกษมผ่องใสเหมือนอย่างกับ
กระจกคันฉ่องส่องเงาหน้าที่เดียว เกษมผ่องใสขนาดนั้น **จิตเกษมผ่องใสเช่น
นั้นแล้ว จิตดวงนั้นแหละตัวมงคลแท้ๆ** ที่เรียกว่า มงคล อุดมัม **นั้นแหละ
ตัวมงคลแท้ๆ เทียว เหตุเครื่องถึงซึ่งความเจริญจริง**

ถ้าจิตหยุดเช่นนั้นเสียแล้วละก็ เงินนะ ไม่ต้องหายากหาลำบากแต่
อย่างไรหรอก ถ้าจิตผ่องใสขนาดนั้นแล้ว ไม่ต้องทำงานอะไรมากมายไปหรอก
มันไหลเข้ามาเองนะ เงินนะไม่เดือดร้อน มีแต่เงินเข้า เงินออกไม่มี ออกก็เล็กๆ
น้อยๆ เข้ามามาก ผ่องใสอย่างนั้นละก็ นั่นตัวนั้นเป็นตัวสำคัญทีเดียว

ถ้าว่าผู้ครองเรือนต้องการให้มั่งมีเงินทองข้าวของมาก อย่างกระทบ
กระเทือนใจกัน ทำใจให้ใสอยู่ท่าเดียวแหละ ใจเป็นแดนเกษมอยู่เสมอไป อย่าง
นี้ให้ตั้งจิตให้อยู่ ให้ดูของตัวไว้ให้ผ่องใสอยู่อย่างนั้น เงินทองไหลมาเป็นมงคล
แท้ๆ

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “มงคลสูตร”

๒๕ เมษายน ๒๕๓๗

๔๓

ไม่ติด

ใจก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย พระอรหันต์
ละเอียดยนี้ เสร็จกิจในพระพุทธศาสนาพระสมณโคดมแค่นี้

ปฏิบัติไปเถอะถึงแค่นี้แล้วก็แล้วละ เสร็จกิจทางธรรม ต่อไปไม่ต้องเรียน
ไม่ต้องศึกษา เรียกว่ารู้เห็นเกิดขึ้นแล้วแก่เราทีเดียว กิจที่จะต้องทำอีกต่อไป
กิจเพื่อความเป็นอย่างนี้ ไม่ต้องมีอะไรต่อไป ภาพของเราต่อไปไม่มี หมดภาพ
แล้วแค่นี้ นี่เสร็จกิจในพระพุทธศาสนา

เมื่อรู้จักหลักอันนี้แล้วก็ยังเป็นของไม่ยาก ของไม่ใช่ทำยาก แต่ว่าได้เพียร
กันนักแล้ว ทำกันได้เห็นได้มากแล้ว โสดา สกทาคา อนาคา อรหันต์ ทำมาได้ก็
จริง แต่ว่า “ไม่ติด” ไปติดอยู่แค่โคตรภูเท่านั้นเอง

ที่จะติดโสดา สกทาคา อนาคา อรหันต์ ไม่ติด หลุดเสีย เพราะเหตุ
อะไรจึงหลุดไป?

มารเขารองราดเสีย เขาเอาละเอียดยมารองราดเสีย ไม่ติด กำลังแก้อยู่
ผู้เทศน์นี้แหละเป็นตัวแก้ละ กำลังแก้ รวมพวกแก้อยู่ทีเดียว แก้ไขอ้าย
ละเอียดย เหล่านี้ให้หมดให้ได้ หมดได้เวลาใดแล้วก็ โสดาจะติด สกทาคาจะติด
อนาคาจะติด อรหันต์จะติด แล้วจะเหาะเหินเดินอากาศกันได้ทีเดียว

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “มงคลสูตร”

๒๕ เมษายน ๒๕๓๗

๔๔

เอาชีวิตเข้าแลก

พระก็ดี เณรก็ดี ทำจริงก็เป็นทุกคนเท่านั้นแหละ จริงแค่ไหนล่ะจะเป็นทุกคนนะ? จริงแค่ชีวิตซีเป็นทุกคน

จริงอย่างไรล่ะ? นั่งลงไปประเดี๋ยวก็ได้อึ้งจริงกันละ นั่งลงไป เมื่อยเต็มที เอ้าเมื่อยก็เมื่อยไป ปวดเต็มที เอ้าปวดก็ปวดไป ทนไม่ไหว เอ้าไม่ไหวก็ทนไป ทนให้ไหว มันจะแตกก็แตกเดี๋ยวนี้ ดับให้มันดับเดี๋ยวนี้ ไม่ถอยเลย ให้เอาจริง เอาจริงต้องเป็นทุกคน ไม่ต้องไปสงสัยละ

พระลัทธิตถะราชกุมารทำมาแล้ว เนื้อเลือดจะแห้งเหือดหมดไปไม่ว่า เหลือแต่กระดูกหนังช้ำมัน นี่มันก็เป็นทุกคนเท่านั้น แต่ไม่ถึงขนาดนี้นะซี พอนั่งไป พอปวดเล็กๆ น้อยๆ เมื่อยเล็กๆ น้อยๆ เอาแล้ว แอดเสียแล้ว อ้อยเสียแล้ว นอนเสียแล้ว เอาเข้านั้นแล้ว

จะเอาของจริง ตัวไม่จริงแล้ว จะได้อย่างไร ต้องจริงซี จริงเอาชีวิตเข้าแลกจึงจะได้สมความปรารถนานะ ให้รู้เข้าใจของจริงอย่างนี้นะ

เมื่อรู้เข้าใจของจริงอย่างนี้ละก็ไม่ต้องสงสัยละ ฟังรู้ชัดเถอะ บอกให้ตรงๆ ไม่แหวะเวียนไปทางหนึ่งทางใดละ ทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์แท้ๆ เขียวละ **เมื่อรู้แน่เช่นนี้ละก็จงทำให้เป็น เป็นได้ทุกคน นั่นแหละ**

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “มงคลสูตร”

๒๕ เมษายน ๒๕๓๗

๔๕

อย่าดูเบา

เพราะฉะนั้น ผู้ที่ได้พุทธรัตตะ ที่ได้แล้วอย่าดูเบาหนา ดับมาเกือบ ๒,๐๐๐ ปีหนา มาโผล่ขึ้นในครั้งนี้นะเป็นอัศจรรย์ทีเดียว แต่ว่ามารยังขวางอยู่ มาก มนุษย์ยังไม่เบิกตา ยังหลับตาอยู่มาก มนุษย์ยังไม่ตื่น ยังหลับตาอยู่มาก นัก

ถ้ามนุษย์ได้เห็นธรรมกาย มนุษย์คนนั้นตื่นขึ้นแล้วไม่หลับแล้ว ถ้า มนุษย์ใดยังไม่เห็นธรรมกาย ยังไม่เป็นธรรมกายมนุษย์นั้นยังหลับอยู่ มาร มันยังกดหลับอยู่ ยังไม่ตื่นเลย บางทีตายเสียชาติหนึ่งยังไม่ตื่นเลย หลับเรื่อย ไปเสียทีเดียว

บางคนเห็นปรากฏตื่นทีเดียวมีธรรมกาย บางคนไม่เพียงสา มีธรรม-กายใหญ่โตมหึมาเหมือนนี้แล้ว มาถึงรัตตะอันเลิศประเสริฐเช่นนี้แล้ว กลับไป วางเสียก็มี แผลงประหลาดนัก ลืมตาขึ้นแล้วกลับไปตาบอดก็มี อย่างนี้ว่า อัศจรรย์นัก

เพราะเหตุไร? เพราะไม่รู้จักเพียงสา มาพบของวิเศษประเสริฐเลิศล้ำพัน ประมาณ ไม่รักษาให้ควรแก่การควรเห็นควรพบ แม้เป็นอยู่ก็เท่ากับศพ ไม่ ประเสริฐเลิศอะไรนัก

เพราะกายมนุษย์นี้ชั่วคราวเท่านั้น เกิดแล้วก็ดับไป อุปปาตะบังเกิดขึ้น ลูติตั้งอยู่แปรไป กังคะแตกสลายไป มีเกิดมีดับ มีเกิดมีดับเป็นเบื้องหน้า

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “รัตนสูตร”

๒๖ เมษายน ๒๕๓๗

๘๖

นึกถึงดวงบุญ

ถ้าบุคคลทำบุญได้อย่างนี้แล้ว ให้เอาใจไปจดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์สะดือทะเลหลัง ขวาทะลุซ้าย กลางกึ่งนั้น ให้เอาใจจดให้ถูกต้องตรงกลางดวงนั้น เมื่อต้องทุกข์ภัยอย่างหนึ่งอย่างใด ให้ระลึกถึงดวงบุญที่ตนได้กระทำไว้ **อย่าไประลึกนึกถึงสิ่งอื่นที่ไม่ใช่ดวงบุญของตน**

พระลัทธิตถะราชกุมาร เมื่อครั้งทรงกระทำทุกกรกิริยาใกล้จะตรัสรู้ เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พญามารรู้ก็ลุกขึ้นผจญพระพุทธเจ้าที่ได้ควงไม้ศรีมหาโพธิ์ พระองค์ทรงมองดูหมู่เทวดาที่ตามพิทักษ์รักษา เพราะแต่ก่อนพระปัญจวัคคีย์คอยเฝ้าพิทักษ์รักษาพระองค์อยู่ แต่ได้ละพระองค์ไปเสียแล้ว เหลือแต่หมู่เทวดาผู้ยังตามพิทักษ์รักษาเท่านั้น ทรงดูเทวดาไปพบอยู่ที่ขอบจักรวาลโน้น

เพราะเกรงกลัวพญามาร เหลือพระองค์แต่ผู้เดียวในขณะนี้ พระองค์จึงทรงระลึกนึกถึงแต่ในพระทัยว่าเราได้สร้างบารมีมากก็นับชาตินับภพไม่ถ้วน ขอเอาบารมีเหล่านั้นต่อสู้ผจญกับพญามารนี้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ภัตตานุโมทนาภา”

๙ พฤษภาคม ๒๕๔๗

๔๗

บุญ...มาจากในกลาง

บุญที่มนุษย์ทำมาจากไหน ?

ก็มาจากในกลางกายนี้ ตรงกลางของใจนั้น กลางของกลาง กลางของกลาง กลางของกลาง หนักเข้าก็พบดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน

กลางของกลางหนักเข้าไปก็พบดวงศีล

กลางของกลางเข้าไปก็พบดวงสมาธิ

กลางของกลางเข้าไปอีกก็พบดวงปัญญา

กลางของกลางเข้าไปอีกพบดวงวิมุตติ

กลางของกลางเข้าไปอีกก็พบดวงวิมุตติญาณทัสสนะ

กลางของกลางเข้าไปอีกพบกายมนุษย์ละเอียด

กายมนุษย์ละเอียดก็มีธาตุดิน น้ำ ไฟ ลม เหมือนกัน เป็นชั้นๆ เข้าไปอย่างนี้

นี้หัดเข้าไปหากายเป็นชั้นๆ เข้าไป เข้าไปหากายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์-กายทิพย์ละเอียด กายพรหม-กายพรหมละเอียด กายอรุปรพพรหม-กายอรุปรพพรหมละเอียด กายธรรม-กายธรรมละเอียด กายโสดา-กายโสดาละเอียด กายสกทาคา-กายสกทาคาละเอียด กายอนาคา-กายอนาคาละเอียด กายอรหัต-กายอรหัตละเอียด หนักขึ้นไปเป็นชั้นๆ

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ภัตตานุโมทนาถา”

๙ พฤษภาคม ๒๕๓๗

๔๘

หาบุญได้ใช้บุญเป็น

เราก็เหมือนกัน แสงหาบุญสร้างบารมีบำเพ็ญทาน รักษาศีล เจริญภาวนาได้บุญแล้ว ให้ใจจรดอยู่ที่บุญนั้น เมื่อประสบภัยได้ทุกข์ยากประการใดก็นึกถึงบุญนั้น

อย่าไปนึกสิ่งอื่นให้เหลวไหล อย่าไปนึกถึงผี ผีมันจะเป็นอะไร ผีสู้มนุษย์ไม่ได้ ผีมันตายไปจากมนุษย์แล้ว จึงกลายเป็นผี มนุษย์วิเศษกว่าผีนัก ผีจึงสู้มนุษย์ไม่ได้ จะไปนับถืออะไรกับผี ผีช่วยอะไรไม่ได้เลย สู้นึกถึงมนุษย์ไม่ได้ ไปนับถือจ้าว จ้าวก็ช่วยอะไรไม่ได้ เพราะจ้าวตายไปจากมนุษย์แล้ว จ้าวผีจ้าวสาถนนั้นสู้มนุษย์ไม่ได้ แพ้มนุษย์ทั้งนั้น มนุษย์นี้เป็นผู้มีฤทธิ์เดชมากกว่า

หรือนึกถึงต้นไม้คักดีลสิทธิ์ ไปกราบไหว้ต้นไม้ ต้นไม้จะทำอะไรได้ เราเอามาทำพินहुงอาหาร ผ่าเอามาทำพินहुงข้าวอยู่เรื่อยๆ เอามาทำบานประตูหน้าต่าง มาทำพินบ้านแล้วมันจะมาทำอะไรให้เราได้ ต้องนึกถึงบุญ สิ่งอื่นอย่าไปนึก นึกถึงบุญแต่เพียงอย่างเดียว

เมื่อต้องภัยได้รับความทุกข์ยากลำบากอย่างใดก็ให้นึกถึงบุญ เอาใจไปจรดอยู่ที่บุญ ทำมาค้าขายอะไรก็ให้เอาใจไปจรดอยู่ที่บุญนั้น จะได้ค้าขายคล่องได้กำไรเกินควรเกินค่า จะไปทำนาทำสวน ก็เอาใจไป จรดอยู่ที่บุญนั้น บุญจะให้ผลของนาและสวนเกินควรเกินค่า ไปรับราชการก็เอาใจไปจรดอยู่ที่บุญนั้น หน้าที่ราชการก็จะรุ่งโรจน์โชตินาการยิ่งขึ้นใหญ่ ถ้าปกครองบ้านเรือนก็เอาใจจรดอยู่ที่บุญนั้นเหมือนกัน บ้านเรือนก็จะรุ่งเรือง อย่าเอาใจไปจรดอยู่ที่อื่น

นี่เราเรียกว่า **หาบุญได้ และ ใช้บุญเป็น** ถ้าหากเอาใจไปจรดเสียที่อื่นจะเป็นต้นไม้ ชีวัว ชีควาย อะไรก็ปาละชื่อว่า หาบุญได้แต่ใช้บุญไม่เป็น

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ภัตตานโมทนาถา”

๙ พฤษภาคม ๒๕๓๗

๔๗

เอาของจริงใส่กับตัวไว้ให้ได้

นี่แหละหลักพระพุทธศาสนา จำเป็นตำรับตำราไว้ อย่าดูหมิ่นดูแคลน
หนา พระพุทธเจ้าไม่เกิดขึ้นในโลกละก็ ธรรมอันนี้ไม่มีใครแสดง ไม่มีใครบอก
ไม่มีใครเล่าให้ฟัง ถึงกระนั้นที่เกิดขึ้นแล้วก็ดับเสียเกือบ ๒,๐๐๐ ปี มาเกิดขึ้นที่
วัดปากน้ำนี่แล้ว

อุตส่าห์พยายามทำกันไป อย่าได้ดูหมิ่นดูแคลนหนา อย่าได้เห็นแก่
เหนื่อยแก่ยาก แก่ลำบากแต่เล็กๆ น้อยๆ

**เมื่อมาประสบพบพระพุทธศาสนา พบของจริงละ เข้าถึงของจริงให้ได้
เอาของจริงใส่กับตัวไว้ให้ได้ ติดกับตัวไว้ให้ได้**

อย่าดูถูกดูหมิ่นหนา ตั้งให้มันแท้นอนในใจของตัวแล้วละก็ ไม่เสียที่
ที่เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา ทั้งภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “รัตนสูตร”

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗

๕๐

เหมือนไฟ

ธรรมนั้นลัทธิฐานกลมสีขาวใสเหมือนแก้ว โตเล็กตามส่วนของธรรมนั้นๆ นี้แหละมีอยู่แท้ๆ เป็นธรรมอันประเสริฐ ถ้าเราไม่ได้ธรรมดวงนั้นละก็เราต้องตายแน่ มาอยู่เป็นมนุษย์กับเขาไม่ได้

ไม่ว่าหญิง ว่าชาย พระเณรไม่รู้ ถ้าไม่ได้ธรรมดวงนั้นแล้วเป็นตายแน่ ถ้าได้ธรรมดวงนั้นก็เป็นอย่างนั้นก็ต้องหล่อเลี้ยงเสมอเหมือนกัน หล่อเลี้ยงเสมอเหมือนอะไร เหมือนไฟ

ธรรมดวงนั้นต้องหล่อเลี้ยงอยู่เสมอ ถ้าไม่หล่อเลี้ยงเสมอ ดับ เหมือนไฟ ไฟต้องหล่อเลี้ยงเสมอ ไฟเมื่อติดขึ้นแล้วจะใช้ไฟฟืน ก็ต้องเอาฟืนไปปรนปรืออยู่เสมอ หมัดฟืนเก่าก็เติมฟืนใหม่เข้าไป แต่ว่าเติมให้ถูกส่วนนะ ไม่ถูกส่วนก็ดับเหมือนกัน เติมถูกส่วนไฟไม่ดับ

ถ้าต้องการไฟด้วยได้ด้วยเทียน ต้องมีได้มีเทียนมาเป็นไส้ไว้ ขาดเชื้อไม่ได้ ขาดเชื้อไฟก็ดับ ไฟต้องอาศัยเชื้อ ไม่มีเชื้อไฟอยู่ไม่ได้ ดับ

ถ้าหากว่าเป็นไฟฟ้าก็ต้องบำรุงเตาไฟฟ้าไว้ ไฟนั้นจึงจะคงอยู่ได้ ถ้าว่าไฟฟ้าในเตาดับหมด ไฟที่จะจ่ายมาเอาค่าจ้างเขาก็ไม่มี อยู่ไม่ได้

หากว่าไฟที่ใช้ไฟฉายกันนี้ใช้ถ่านไฟฉายเช่นนี้ ก็อยู่ชั่วกำลังของไฟฉายนั้น หมัดกำลังไฟก็ดับไป อยู่ไม่ได้เหมือนกัน ต้องคอยปรนปรือเสมอ

ไฟของมนุษย์ ไฟที่เรียกว่ามนุษยธรรม ธรรมของมนุษย์นี้ก็ดูๆ เดียวกัน ต้องคอยปรนปรือเสมอ ใส่เชื้อเสมอ เชื้ออะไรล่ะ?

ข้าวสุก ขนมนสด ขนมห้าง ปลา เนื้อ ต้องคอยจุนเจือมันเสมอ ถ้าไม่จุนเจือแล้ว ไฟที่เรียกว่ามนุษยธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์นี้ก็ดับเหมือนกัน ไม่จุนเจือไม่ได้ ไม่จุนเจือ ดับแน่นอนทีเดียว ไม่ต้องสงสัย

เพราะเหตุฉะนั้น ธรรมดวงนี้แหละเป็นธรรมลึกลับซึ่งอยู่ เขาเรียกว่า
มนุษยธรรม

ถ้าว่าเป็นกายเทวดาเข้า เขาเรียกว่า **เทวธรรม** ธรรมที่ทำให้เป็นเทวดา
ถ้าว่าไปเป็นกายรูปพรหม-รูปพรหมละเอียดเข้า เขาเรียกว่า **พรหม-**
ธรรม ธรรมที่ทำให้เป็นพรหม

ถ้าว่าไปถึงอรุปรหม-อรุปรหมละเอียด เขาเรียกว่า **อรุปรหมธรรม**
ธรรมที่ทำให้เป็นกายอรุปรหม เป็นชั้นๆ ไปอย่างนี้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “รัตนสูตร”

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๙๓

๕๐

เงินทองข้าวของมหาหาเอง

นี่เรื่องพระพุทธศาสนานั้นเป็นอย่างนี้ ไม่ต้องไปหาเงินทองข้าวของ เมื่อประพัตติถูกส่วนเข้าแล้ว เงินทองข้าวของมันมหาหาเอง ข้าวปลาอาหารมหาหาเองทั้งนั้น จะไปอยู่ในป่าในดงในดงที่ไหนก็ไป แต่เงินทองข้าวของมหาหาเองทั้งนั้น

นี่ทางพุทธศาสนา แต่ว่าเดินลึก สงเคราะห์ อนุเคราะห์มหาชน อนุชนทั้งหลายให้รู้ธรรมกายจริงๆ

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “รัตนะ”

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๙๗

๕๒

แทนคุณมารดาบิดา

ถ้าว่าจะแทนคุณมารดาบิดานะ ให้เอาทองคำมาทั้งแผ่นนั้นแหละ เป็นเจ้าจักรพรรดินิรมิตแผ่นปฐพีให้เป็นทองคำทั้งแผ่น มอบให้บิดามารดา มอบให้เป็นสมบัติพัทธราชา ให้บิดาเป็นเจ้าจักรพัทธราชา ให้มารดาเป็นพระมเหสีของพระเจ้าจักรพัทธราชา **เป็นแต่กตัญญูต่อมารดาบิดา ไม่ใช่ว่าตอบแทนคุณ**

แม้ว่าจะเอามารดาบิดาขึ้นนั่ง ให้มารดาขึ้นนั่งป่าขวา บิดาขึ้นนั่งป่าซ้าย ถ้ายุจจาระปัสสาวะบนนั้นเสร็จ จนหมดอายุของลูกนั้นแหละ จะชื่อว่าแทนคุณ บิดามารดาก็หาไม่ ได้ชื่อว่าเป็นกตัญญูกตเวทีต่อมารดาบิดาเท่านั้น

ชื่อว่าแทนคุณแท้ๆ ดังกล่าวแล้ว

มารดาบิดาไม่มีศรัทธา ให้มีศรัทธาขึ้น

ไม่มีศีลให้มีศีลขึ้น

ไม่เลื่อมใสให้เลื่อมใสขึ้น

ไม่รู้จักบาปบุญคุณโทษให้รู้จักบาปบุญคุณโทษขึ้น

ทั้ง ๔ ประการ นี้

ผู้หญิงก็แทนคุณบิดามารดาได้ ผู้ชายก็แทนคุณบิดามารดาได้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “รัตนะ”

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๗

๕๓

สามัญญผล

ก็ส่วนเจ้าตัวผู้บวชละ จะมีอานิสงส์ผลเป็นประมาณใดละ?

นี่เจ้าตัวผู้บวชนะพอบวชเข้าเท่านั้น นั้นเห็นไหมล่ะแปลกประหลาด ผลอานิสงส์เกิดปัจจุบัน พวกเราเป็นหญิงเป็นชายต้องไหว้นบเคารพหมดทีเดียว ที่เคยพูดต่างๆ สูงๆ พูดไม่ได้เสียแล้ว ไหว้นบเคารพเป็นกระถางรูปเสียแล้ว

นั่นแน่ะวิเศษประเสริฐอย่างนี้ ชื่อเสียงเรียงรายก็ปรากฏไปต่างๆ มีปรากฏจำเพาะปัจจุบันทีเดียวเข้าแล้ว

ที่สุดจนกระทั่ง โทษประหารชีวิต เมื่อครั้งพุทธกาลหรือในเมื่อครั้ง แผ่นดินต้นๆ นี่เขาไม่เอาโทษผิดแก่ผู้บวชแล้ว เมื่อบวชแล้วก็เป็นแล้วกัน ให้อภัยทีเดียว ให้อภัยเป็นอันขาด นี่ก็ด้วยอานิสงส์ผล เขาเรียกว่า “**สามัญญผล**” ผลบังเกิดปัจจุบันทันตาเห็น

ไม่ใช่แต่เท่านั้น ผู้บวชนะ ถ้าว่ามีธรรมเช่นนี้แล้วละก็ อานิสงส์ชั้นสูง เป็นอายุพระศาสนาต่อไป ก็อานิสงส์ของผู้บวชนะอเนกอนันต์นับประมาณไม่ได้

ท่านกล่าวไว้ว่า มหิทธิโก มหานุภาโว มีเทพบุตร มีฤทธิ์ศักดิ์ดานุภาพ มีเดชมาก จะเนรมิตแผ่นดิน แล้วจารจาริกบันทึกไป จนกระทั่งเขาพระสุเมรุ เขียนหมดหมดไป ฯลฯ ยังไม่หมด เท่าไรก็ยังไม่หมด อานิสงส์มากมายก่ายกอง นักเหลือที่จะคณนา

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “รัตนะ”

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๗

๕๔ ดูหมิ่น

ส่วนเมตตาพรหมวิหาร ให้เลิกดูหมิ่นกันเสีย ไม่ให้ดูหมิ่นอะไรๆ ในที่เขาหรือในที่ใดๆ ไม่ดูหมิ่นทั้งนั้น ถ้าเลิกดูหมิ่นเสียเช่นนี้นั้นแหละจะกลับเป็นคนดีกับเขาได้

บางทีดูหมิ่นเขาไม่รู้ตัวว่าดูหมิ่นเขา ดูหมิ่นเป็นอย่างไร? คำดูหมิ่นนะ เขาเล็กกว่าสู้ไม่ได้ พุดเอาตามชอบใจ ว่าเอาตามชอบใจ ไม่ไผ่เพราะ พุดอย่างกักขะ หยาบช้ำกล้าแข็ง บ้างด่าว่าเขาต่างๆ ชอบออกชอบใจ เหล่านี้เรียกว่าดูหมิ่นเขาอยู่แล้ว

ถึงเขาจนก็ดูหมิ่น พุดไม่เคารพเคารวะในกันและกัน พุดใช้เสียงกระด้าง ไม่น่าฟัง ถ้อยคำเหล่านั้น ตวาดขู่ด้วยประการต่างๆ เหล่านี้ดูหมิ่นเขา

อ้ายลักษณะดูหมิ่นเป็นข้อสำคัญนัก เขาจึงได้ยืนยันไว้ว่า เรือนยอดที่จะทำลายลงด้วยไฟใหม่นั้น เพราะไหม้แต่เรือนย่อยขึ้นไป กระทบกระท่อมที่ปลุกอยู่ข้างๆ เรือนยอดนั้นแหละ ไหม้เรือนเล็กๆ ขึ้นก่อน แล้วก็ไปไหม้เรือนยอดนั้นฉันใดก็ดี แง่นี้แหละความร้อนเกิดจากชั้นน้อยขึ้นมาไหม้เรือนยอดได้

เจ้าครองประเทศหรือผู้ครองประเทศจะได้รับความอับปาง เกิดปฏิกิริยาขึ้นก็เพราะผู้ใหญ่ดูหมิ่นผู้น้อย หรือไม่ฉะนั้นผู้น้อยเมื่อถูกดูหมิ่นดูถูกด้วยประการใดประการหนึ่งก็จำเอาไว้ ได้สมัครพรรคพวกมากขึ้นก็ลงโทษผู้ใหญ่เหมือนในคอมมิวนิสต์บัดนี้ ที่จะเกิดลูกลามกันใหญ่โตเช่นนี้ เพราะผู้ชั้นสูงดูหมิ่นผู้ต่ำ คนมั่งมีดูถูกคนจน

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “กรณีเมตตาสูตร”

๑ มิถุนายน ๒๕๙๓

๕๕

เมตตา

มารดาผู้ถนอมกล่อมเกลี้ยงแต่บุตรที่เกิดในตนผู้เดียว ยอมพรว่า
ชีวิตของตนได้ด้วยความรักลูกแม่ฉันใด บุคคลผู้ประกอบเมตตา บุคคลผู้ตั้ง
ในเมตตา บุคคลผู้เจริญเมตตาพึงตั้งจิตดวงนั้นไว้ จิตดวงของมารดาที่พร่า
ชีวิตแทนบุตรของตนได้นะ บุคคลผู้ประกอบด้วยเมตตาพึงตั้งจิตดวงนั้นไว้

นักปราชญ์ทั้งหลายกล่าวว่า กิริยาของจิตเช่นนั้นแหละ ชื่อว่าเป็น
พรหมวิหารในพุทธศาสนาทีเดียว

ตรงนี้ต้องจำ มารดาผู้ถนอมบุตรของตนผู้เกิดในตนผู้เดียว ด้วยยอมพรว่า
ชีวิตของตนได้ ผู้ประกอบด้วยจิตเมตตาพึงรักษาจิตดวงนั้นไว้ บัณฑิตทั้งหลาย
กล่าวว่ากิริยาของจิตเช่นนั้นแหละ เป็นพรหมวิหารในพุทธศาสนา

จิตดวงนั้นให้รักษาไว้ รักษาอย่างไร? จิตที่รักรูป เสียง อิมเอิบซาบซึ่ง
ในใจนั้นแหละ อย่าใช้จำเพาะลูกของตัวเอง เมื่อใช้ในลูกของตัวเองจิตสงบดีแล้ว ใช้
จิตที่ซาบซ่านอย่างชนิดนั้นให้ทั่วไป แก่คนอื่นไม่จำเพาะลูก ให้ทั่วไปแก่คนอื่น

เหมือนอยู่ในวัดนี้ ถ้าจะแผ่เมตตาก็เหมือนกันหมด เห็นหญิงก็ดี ชายก็ดี
ภิกษุสามเณร เอาใจของตัวเอง จิตของตัวเองที่เอิบอาบซึมซาบในลูกที่เกิดในอกของ
ตนนั้นแหละ จำได้รสชาติใจนั้นแน่ เอาใจดวงนั้นแหละ เอาไปรักใคร่เข้าไปบุคคล
อื่นทุกคนเหมือนกับลูกของตน ให้มีรสชาติอย่างนี้

ถ้ามีรสชาติอย่างนั้นละก็ เมตตาพรหมวิหารของตนเป็นแล้ว

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “กรณีเมตตาสูตร”

๑ มิถุนายน ๒๔๙๗

๕๖

เป็นธรรมกาย...เป็นแก่น

พระพุทธศาสนาท่านอุปมาเหมือนต้นไม้ใหญ่ สมบูรณ์ด้วยใบแก่ อ่อน
ดอก ผล ที่นกประชุมชนต้องการได้ทั้งนั้น

ถ้าว่าคุณไม่มีปัญญาเข้ามาในพระธรรมวินัยของพระศาสดา ก็มัว
รับประทานใบไม้ที่อ่อนแก่ตามประสงค์ของตัวเอง นี่คุณมีปัญญาน้อย คนไม่มี
ปัญญา

ถ้าคุณมีปัญญาแล้วก็ อ้อ..เป็นตามธรรมดาพระพุทธศาสนาสมบูรณ์
บริบูรณ์ด้วยลาภสักการะต่างๆ เต็มอยู่ในพุทธศาสนานี้ ใครมาอยู่ในพระพุท
ศาสนานี้ ไม่ต้องทำนาทำไร่ยกทำสวน ค้าขายแต่อย่างหนึ่งอย่างใดในพุทธศาสนา
มีบริบูรณ์ด้วยข้าวปลาธัญญาหารทั้งนั้น ไม่ขาดตกบกพร่องอย่างใด

ถ้ามัวเพลินแต่กินแต่นอนเสียเช่นนี้ มรรคผลก็ไม่ได้ เสียเวลาไป
นี่ทำให้มิให้เป็นธรรมกายขึ้นนั้นนะเป็นแก่น เป็นสาระของต้นไม้ นั้น ใน
พุทธศาสนาเรียกว่าเป็นแก่นแน่นหนาทีเดียว ได้ชื่อว่ายึดไว้ได้ซึ่งแก่นสารของ
ตนทีเดียว

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “กรณีเมตตาสูต”

๑ มิถุนายน ๒๕๙๓

๕๗

โพชฌงค์ ๗

สติสัมโพชฌงค์ เราต้องเป็นคนไม่เปลอสติเลย เอาสตินิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์นั้น ตั้งสติตรงนั้นทำให้หยุด ไม่หยุดก็ไม่ยอมทำให้หยุดไม่เปลอสติเดียว ทำจนกระทั่งใจหยุดได้ นี่เป็นตัวสติสัมโพชฌงค์แท้ๆ ไม่เปลอสติเดียว

ที่ตั้ง ที่หมาย หรือกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ สะดือทะเล หลังขวาทะลุซ้าย กลางก้นนั้นใจหยุดตรงนั้น เมื่อทำใจหยุดตรงนั้น ไม่เปลอสติทีเดียว ระวังใจหยุดนั้นไว้ นั่งก็ระวังใจหยุด นอนก็ระวังใจหยุด เดินก็ระวังใจหยุด ไม่เปลอสติเลย **นี่แหละตัวสติสัมโพชฌงค์แท้ๆ จะตรัสรู้ต่างๆ ได้เพราะมีสติสัมโพชฌงค์อยู่แล้ว**

ธัมมวิจยสัมโพชฌงค์ เมื่อสติใจหยุดนิ่งอยู่ก็สอดส่องอยู่ ความดีความชั่วจะเล็ดลอดเข้ามาทำไหนด ความดีจะเล็ดลอดเข้ามา หรือความชั่วจะเล็ดลอดเข้ามา ความดีเล็ดลอดเข้ามาก็ทำให้หยุด ความชั่วเล็ดลอดเข้ามาก็ทำให้หยุด ดี-ชั่วไม่ปล่อยผ่านไปเอาใจใส่ ไม่กังวล ไม่ห่วงใย ใจหยุดระวังไว้ ไม่ให้เปลอกก็แล้วกัน นั่นเป็นตัวสติวินัย ที่สอดส่องอยู่นั้นเป็นธัมมวิจยสัมโพชฌงค์

วิริยสัมโพชฌงค์ เพียรรักษาใจหยุดนั้นไว้ไม่ให้หาย ไม่ให้เคลื่อนทีเดียว ไม่เป็นไปกับความยินดี-ยินร้ายทีเดียว ความยินดี-ยินร้ายเป็น อภิชฌา โทมนัส เล็ดลอดเข้าไปก็ทำให้หยุดนั้น ให้เสียพรรณไปให้เสียผิวไป ไม่ให้หยุดเสียให้เขยื้อนไปเสีย ให้ลอกแลกไปเสีย มัวไปดีๆ ชั่วๆ อยู่เสียท่าเสียทาง เพราะฉะนั้นต้องมีความเพียรกล้ารักษาไว้ให้หยุดท่าเดียว นี้ได้ชื่อว่าวิริยสัมโพชฌงค์ เป็นองค์ที่ ๓

ปีติสัมโพชฌงค์ เมื่อใจหยุดละก็ชอบอกชอบใจ ดือกดีใจ ว่าเรื่งบันเทิงใจ อ้ายนั่นปีติ ปีติที่ใจหยุดนั้น ปีติไม่เคลื่อนจากหยุดเลย หยุดนิ่งอยู่นั้น นั่นปีติสัมโพชฌงค์ นี่เป็นองค์ที่ ๔

ปัสสัทธิสัมโพชฌงค์ ปัสสัทธิ แปลว่า ระวัง ช้า หยุดในหยุดๆ ไม่มี
ถอยกัน พอหยุดก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น หยุดในหยุด หยุดในหยุด นั้น
ทีเดียว นั้นปัสสัทธิระวังช้าเรื่อยลงไป ให้แน่นหนาลงไว้ไม่คลาดเคลื่อน ปัสสัทธิ
มันคงอยู่ที่ใจหยุดนั้นไม่ได้เป็นสอง ไปเป็นหนึ่งทีเดียว นั้นเรียกว่า สมาธิทีเดียว
นั่นแหละ

พอสมาธิหนักเข้าๆ นิ่งเฉยไม่มีสองต่อไป นี้เรียกว่า **อุเบกขา** เข้าถึง
นิ่ง เฉยแล้ว อุเบกขาแล้ว

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “โพชฌงค์ ๗”

๒๔ มิถุนายน ๒๕๙๗

๕๘

ปฏิบัติศาสนาจริง

จะเคารพพุทธรัตนะนั้น ต้องให้ถูกหลักดังนี้ เริ่มต้นที่เดิวยังไม่ถูก พุทธรัตนะ จะถูกพุทธรัตนะไม่ได้ ต้องเลย ๘ กายขึ้นไปก่อนจึงจะถูกพุทธรัตนะ เริ่มต้นที่เดิวยต้องเข้าไปดังนี้

ทำใจหยุด นั่ง นอน เดิน ยืน ขี้ เยี่ยว ให้หยุดบังคับให้หยุด ขี้ก็ช่าง เยี่ยว ก็ช่าง นั่งก็ช่าง นอนก็ช่าง เดินก็ช่าง เวลาตื่นแล้วก็ตั้งกันเป้ง เชี่ยว ละ ถ้าไม่หยุดไม่ยอมกัน นืออย่างนี้ อย่างนี้เรียกว่า ปฏิบัติศาสนาจริงกันละ ไม่ท้อแท้ไม่ป้อแป้กันละ แข็งแกร่งที่เดิวย

นี้แหละ ตั้งไปหยุดไป จนกระทั่งถึง ๘ กาย แบบเดียวกันหมด ไม่ได้ มีทางอื่น เคี้ยวคุดไปอย่างหนึ่งอย่างใดเลย

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ปกิณกะ”

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗

๕๗ ไม่รักตัว

ตัวของตัวเองรักความบริสุทธิ์ ก็ทำความบริสุทธิ์ของตัวได้

ตัวเองรักความบริสุทธิ์ แต่ไม่ทำบริสุทธิ์ใส่ตัว ก็บริสุทธิ์ไม่ได้

ไม่ทำบริสุทธิ์ใส่ตัว ก็ชื่อว่าไม่รักตัว ลงโทษตัวอย่างขนาดหนัก

เมื่อทำความบริสุทธิ์ให้แก่ตัวแล้ว ช่วยตัวเองอย่างขนาดหนัก ทำความไม่บริสุทธิ์ใส่ตัว เหมือนเรามีผ้าที่สะอาด เอาของโสโครกมาประพรมเสีย ผ้า นั้นเป็นอย่างไบบ้าง ผ้าที่สะอาดนั้นก็ดูไม่ได้ กลายเป็นของเหลวเกินไป

คนที่สะอาด คนที่ดีๆ แท้ๆ คนที่บริสุทธิ์แท้ๆ ไปประพฤติชั่วเข้าเป็น อย่งไร ก็เหมือนผ้าเปื้อนสกปรกนั้นแหละ ใช้ไม่ได้ดูเดียวกัน ต้องรักษา ความสะอาดนั้นไว้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สังฆกิริยาคาถา”

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๗

๖๐

เคารพศีลธรรมนั้นดีประเสริฐ

เคารพศีลธรรมนั้น ดีประเสริฐอย่างไรหรือ?

ดังกล่าวแล้วทุกประการ ถ้าว่าใครเคารพศีลธรรมละก็ไม่ต้องหาข้าว ไม่ต้องหาข้าวสารนะ ไม่ต้องเที่ยวขอเขานะ ไปนั่งอยู่คนเดียวในป่า เขาก็ต้องเลี้ยง เขาก็ต้องเอาข้าวไปเลี้ยง เอาอาหารไปเลี้ยง เอาผ้าให้นุ่งห่ม อย่าไปทุกข์ร้อนไปเลย ให้มันอยู่ในศีลธรรมเข้าเถิด

ศีลธรรมนี้แหละเป็นตัวสำคัญ สทฺธมฺโม ครุภาตพุโท พระพุทธเจ้าท่านสำเร็จแล้ว ท่านเคารพศีลธรรมอย่างเดียว ใจท่านแนบในกลางดวงศีลธรรมนั้นแหละ ก็อุบาสกอุบาสิกาเล่ายังไม่มีนี้ ธรรมชั้นสูงยังไม่มีกับเขา

อยากจะได้ศีลธรรม จะเอาใจไปจรดตรงไหนเล่า จุดศูนย์กลางของกายมนุษย์โสภวิสุทธิเท่าฟองไข่แดงของไก่ นั่งอยู่กลางนั้นแหละ ให้เห็นดวงให้ได้ ถ้าไม่เห็นก็จรดอยู่กลางดวงนั้นแหละ อย่าไปจรดที่อื่น จะตัดหัวคิ้วแห้งก็ไม่จรดที่อื่น จะตัดหัวคิ้วแห้ง เขาบอกว่าโน้นแน่ะ เจ็บไข้เต็มทีจะตายแล้ว หมอที่โน้นแน่ะดีนัก ยิ้มเฉย ใจปักอยู่ที่ธรรมนั้น ปวดแข็งปวดขาใจปักเข้าไป ร้องโอยๆ ก็ช่าง เขาบอกว่าโน้นแน่ะ ผู้เป่าแกงอยู่ที่โน้นดีนัก ยิ้มเฉย ยิ้มแฉ่ง เอาใจปักอยู่ที่ธรรมนั้นแหละ

ใครๆ ไม่ช่วยก็ปวดตายไปเถิด ไม่ได้เคลื่อนไปจากธรรม มันใจปักอยู่ที่ธรรมนั่นเอง ขนาดนี้แม้จะไม่ถึงธรรมกาย ไม่มีพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ ยังไม่เข้าถึง แต่ว่าเข้าถึงเช่นนี้ ถูกทางพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ แน่นนอนแล้ว

เมื่อถูกทางเช่นนี้แล้วก็มันเขียว เคารพมันทีเดียว ไม่งอนแง่น ไม่คลอนแคลน ไม่ท้อถอยละ จะเป็นจะตายก็ช่างเถิด มันอยู่กับธรรมรัตนะ กลางกายมนุษย์นั้นแหละ

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สังขจิริยาคาถา”

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๗

๖๑

รู้ฉกโภชนาหาร

ไม่รู้ฉกโภชนาหาร ไม่รู้ฉกบริโภคโภชนาหาร ถึงกับเป็นหนีเป็นเข้า
เป็นป่าวเขาเชียวนา

ไม่รู้ฉกบริโภคโภชนาหารนะ คือไม่รู้ฉกประมาณใช้สอย หาเงินเท่าไร
ก็ใช้ไม่พอ หาเงินเท่าไรก็หมด ใช้ไม่รู้ฉกประมาณ บริโภคก็ไม่รู้ฉกประมาณ
ไม่รู้ฉกประมาณในวันนี้ พรุ่งนี้ต่อไปไม่รู้ฉกประมาณ ต้องกู่หนียืมสินเขา
บริโภคใช้สอยไป

นี่เพราะไม่รู้ฉกประมาณในการใช้สอย ในการบริโภค นี่ก็ร้ายกาจนัก
หรือบริโภคเข้าไปแล้วไฟธาตุด่อยอาหารไม่สำเร็จ เกิดโรคภัยไข้เจ็บขึ้น
เป็นอันตรรายแก่ชีวิตทีเดียว

นี่ต้องคอยระแวงระวัง โภชนาหารต้องระวังมากที่สุดทีเดียว

ถ้าระวังไม่มาก ก็ให้โทษแก่ตัวไม่ใช่น้อย

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สังวรคาถา”

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗

๖๓

ผู้ประกอบด้วยศรัทธา

ศรัทธา ความเชื่อ เมื่อประพาสติถูกเช่นนี้เชื่อแน่ว่าได้รับความสุขแท้ๆ ไม่ต้องไปสงสัย เชื่อมั่นลงไปทีเดียว เชื่อมั่นลงไปเช่นนั้นละก็การประพาสติปฏิบัติในพระธรรมวินัยของพระศาสดาแล้ว

เชื่อมั่นทีเดียว เชื่อว่าพระพุทธเจ้ามีจริงอยู่ พระธรรมมีจริงอยู่ พระสงฆ์มีจริงอยู่ เราเข้ายังไม่ถึง หรือเราเข้าถึงแล้วจักรักษาให้มั่น อย่าให้พินเพื่อนต่อไป อย่าให้มัวหมอง ให้ส่องใสหนักขึ้น ให้เข้าถึงจุดหมายปลายทางที่พระพุทธเจ้าไปแค่นั้นก็ไปให้ถึงแค่นั้น

หรือเมื่อรู้จักทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์แล้ว ตั้งใจให้แน่วแน่ ไม่ให้คลาด เคลื่อน รักษาไว้ นั่งนอนยืนเดินให้เห็นเสมอไป ให้รู้แน่ว่าเราตายจากมนุษยชาตินี้ต้องไปเกิดที่นี่ ที่อยู่เป็นดังนี้ๆ เห็นปรากฏ ผู้ที่เขาตายไปแล้วก็เห็นปรากฏ ผู้ที่เขาเกิดมาแล้วมีรูปพรรณลักษณะเป็นอย่างไร เพราะทำสิ่งอันใด

เมื่อรู้ชัดดังนั้นก็ทำแต่สิ่งที่ดี ชอบดีก็ทำแต่สิ่งที่ดี สิ่งชั่วก็ไม่ทำต่อไป ดังนี้ได้ชื่อว่า **ผู้ประกอบด้วยศรัทธาความเชื่อ**

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สังวรคาถา”

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๗

๖๔

สำรวมศีล

สำรวมศีล ใจต้องอยู่ศูนย์กลางกายที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ นั่นแหละที่ตั้งของศีล ที่เกิดของศีลนั้น จะต้องอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ดวงธรรมนั้นอยู่กลางกายมนุษย์

ดวงธรรมนั้นอยู่กลางกายมนุษย์ ไส้เป็นกระจกคั่นฉ่องส่องเงาหน้า เท้าฟองไข่แดงของไก่ อยู่กลางกายมนุษย์ สะดือทะเลหลัง ขวาทะเลซ้าย สะดือทะเลหลังซึ่งด้ายกลุ่มตึง ขวาทะเลซ้ายซึ่งด้ายกลุ่มตึง ตรงกลางเส้นด้าย กลุ่มนั้นจกดกัน กลางก๊กที่ตัดกันนั้นเรียกว่า กลางก๊ก

ตรงดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ไส้บริสุทธิ์เท้าฟองไข่แดงของไก่ เอาใจไปหยุดอยู่ตรงนั้น เอาใจหยุดตรงนั้น

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สังวรคาถา”

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๙๗

๖๕

ทาน ศิล ภาวนา

ทานมโย บุญคือความบริสุทธิ์สำเร็จด้วยทาน ฌกามาวจร เป็นเหตุให้เกิดในกามาวจร ๖ ชั้น ทานเป็นเหตุให้เกิดในกามาวจร ๖ ชั้น ได้รับความสุขยิ่งใหญ่ไพศาลขึ้นไปเป็นลำดับ เพราะทานส่งผลให้

ศีลมโย บุญคือความบริสุทธิ์แล้วสำเร็จด้วยศีล ศีลสำเร็จแล้วเป็นเหตุให้เกิดในชั้นนอกนิฏฐาภพพรหม ชั้นที่ ๑๖ โนน

ภาวนามโย บุญคือความบริสุทธิ์สำเร็จด้วยการเจริญภาวนา อมตผล เป็นผลที่จะได้บรรลุถึงชั้นนิพพาน สำเร็จภาวนาแล้วเป็นผล จะให้มนุษย์ถึงชั้นนิพพาน

ทานให้สำเร็จในสวรรค์หกชั้น ศีลให้สำเร็จในพรหม ๑๖ ชั้น ภาวนาให้สำเร็จนิพพาน ให้สำเร็จผลนิพพานทีเดียว นี่ต้องวางหลักไว้อย่างนี้

เมื่อได้รู้หลักอย่างนี้เป็นข้อสำคัญ ทาน ศิล ภาวนา เหล่านี้ เป็นข้อสำคัญนัก ให้ถึงสุขอันไพบูรณ์ได้ สุขอันเป็นส่วนเต็มที่ได้

เพราะทานก็ต้องส่งผลไปถึงแค่สวรรค์ เมื่อถึงแค่สวรรค์แล้ว

ศีลก็ต้องส่งผลให้ไปถึงแค่ชั้นนอกนิฏฐาภพรูปพรหม

ส่วนภาวนาก็ส่งผลให้ถึงนิพพาน เมื่อถึงนิพพานแล้ว ก็จะได้รับสุขอันวิเศษไพศาลทีเดียว

นี่เป็นชั้นๆ ไปดังนี้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สติปัญญาสูตร”

๓ ตุลาคม ๒๔๙๗

๖๖

เล่าไม่ถูก พูดไม่ออก บอกไม่ได้

หยุดตรงไหน? ที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ หยุดตรงนั้น พอหยุดได้แล้วนี่นะ สุขจริง หยุดเท่านั้นแหละ สมกับบาลีว่า **นตฺถิ สนฺติ ปรี สุขํ สุขอื่นนอกจากนี้ไม่มี** นี่เจอสุขแท้แล้วนี่นะ สุขจริงตรงนี่นะ เจอสุขแล้ว เจอที่สุขแล้ว

เมื่อเจอสุขสูงสุดอย่างนี้ละก็ ให้ตั้งหน้าตั้งตาทีเดียว ทำใจให้หยุดนิ่ง หยุดทีเดียว หยุดหนักเข้า อย่าถอยหลังกลับ

ผู้เทศน์ได้สั่งสอนกันแล้วให้หยุดอย่างนี้ หยุดไม่ถอยกลับ ๒๓ ปีแล้ว ๒๓ ปี ๒ เดือนเศษแล้ว หยุดในหยุดไม่ถอยหลังกลับกันเลย ยังไม่ได้ถอย กลับกันเลย ได้พบแล้วสุขอันไพศาลเหลือประมาณมากมาย เล่าไม่ถูก พูดไม่ออก บอกไม่ได้ทีเดียว

ด้วยเหตุฉะนั้น ผู้ที่อยู่ทีหลัง ภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา เมื่อต้องการความสุขแล้วก็ต้องทำใจให้หยุด นิ่งแหละเป็นตัวสุข เป็นตัวสุขแท้ๆ สิ่งอื่นสุขไม่เท่าไม่ทันทั้งนั้น

พอใจหยุดได้ก็เป็นสุขทางภาวนา ภาวนาชั้นสูง เมื่อสุขไปทางภาวนา ทำใจหยุดได้แล้วก็จะบรรลุปฐมมรรค ดวงธัมมานุปัสสนาสติปัญญาน ดวงศีลสมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ ไปตามลำดับ

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สติปัญญานสูตร”

๓ ตุลาคม ๒๕๔๗

๖๗

สุขน้อย..สุขใหญ่

ถ้าหากว่าฉลาด รู้จักให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา ถ้าแม้ว่ายังไม่
ได้สูงขึ้นไป ก็จะได้สุขในชั้นจาตุมหาราช ดาวดึงส์ ยามา ดุสิต นิมมานรดี
ปรนิมมิตวสวัตตี เหล่านี้มันก็เวียนอยู่ในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส นั้นแหละ
ในกามนั่นเอง มันยังเป็นกาม ไปทางโลกก็สุขนิดหน่อยเท่านั้น ไม่ได้อะไรละ สุข
อยู่ชั่วคราว

มนุษย์นี้ก็สุขอยู่ชั่วคราว ประเดี๋ยวเดียว อายุ ๑๐๐ ปีเท่านั้น อย่างมาก
หรือน้อยกว่านั้น ก็ประเดี๋ยวเดียวเท่านั้น

ถ้าเราได้เห็นเทวดาก็สุขตามส่วนขึ้นไป อายุก็ตามส่วนขึ้น จะนานหนัก
เข้า แต่ว่าถึงกระไรก็เถอะ ปรนิมมิตวสวัตตี สุขมากน้อยเท่าใดก็ช่าง สุข
ประเดี๋ยวเดียวเท่านั้น ไม่มากเท่าใด

ไปถึงรูปพรหมก็สุขเป็นกัปปๆ เหมือนกัน เป็นมหากัปป ถึงอกนิฏฐาภพ ถึง
เวทูปพลานั้นแน่ อัสัญญิสัตตาโนน ๕๐๐ มหากัลป์ถึง ๕๐๐ มหากัลป์ ก็สุข
นิดเดียวอีกเหมือนกัน ไม่จริงๆ หลอกๆ ไม่จริงหรอก

สุขในชั้นเนวสัจญานา สัจญาอกนิฏฐาโนน สุขสูงขึ้นไป สุขสูงขึ้นไป
ขนาดนั้นก็ขนาด ๑,๐๐๐ มหากัปปเท่านั้น ไม่เท่าไรนัก สุขยิ่งขึ้นไป

นี่ไม่ใช่สุขในทางนิพพาน มีชั้นสุขสูงสุดอย่างนี้ ถ้าสุขในภพถึง ๘๔,๐๐๐
มหากัปปในโลก

เพราะติดสุขในภพเหล่านี้แหละเรียกว่า ติดสุขน้อย ไม่ใช่สุขใหญ่

สุขใหญ่ คือ สุขอันไพบูรณ์ ให้ละสุขน้อยอันนั้น เมื่อไปถึงแล้วก็ไม่ติด
สุขหนักขึ้นไป ไม่ถอยเลย ไม่ได้หยุดอยู่กับที่ สุขทวีขึ้นไปเหล่านี้เลย ไม่มีถอย
กลับ

นี่ต้องนับว่าวิชาวัดปากน้ำ วิชาสมณะวิปัสสนาเดินให้ถูกแนว นั่นที่เดียว เข้าถึงธรรมกายให้ได้ เข้าถึงธรรมกายเป็นลำดับไป ยิ่งใหญ่ไพศาล นับประมาณไม่ได้ จะไปพบพระพุทธเจ้า พระนิพพาน พระอรหันต์ ก็รู้ตัวที่เดียวว่า อ้อ..เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา ได้รู้จักของจริง เห็นของจริงอย่างนี้ ไม่เสียที่ที่พ่อแม่อาบน้ำป้อนข้าวมา อุ้มท้องมา ไม่หนักเปล่า แม่บุคคลที่จะทูนไว้ด้วยเคียวเกล้าก็ไม่เมื่อยเปล่า ไม่หนักเปล่า

ได้ชื่อว่าเป็นคนมีปัญญา ประกอบคุณสมบัติยิ่งใหญ่งใหญ่ไพศาลใส่อาตมาของตนได้ ไม่เสียที่ที่เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สุขที่ลี้ลับปรารถนาจะพึงได้”

๑๙ กันยายน ๒๕๓๗

๖๘

จิต

คำว่าจิตนี้แหละ เป็นดวงใสเท่าดวงตาดำข้างนอก ใสเกินใส ปกติ
มโน ใจเป็นปกติ คือภวังคจิต จิตที่เป็นภวังคจิตนะ ใส เหมือนยังกับน้ำที่ใส
ใสเหมือนยังกับน้ำที่ใสนะ

จิตที่ใสนั้นแหละ เมื่อระคนด้วยราคะเหมือนยังกับน้ำแดงเข้าไปเจือเสีย
แล้ว มันก็ปนเป็นนะซี นี่เป็นอย่างนั้นหนา

เมื่อจิตระคนด้วยราคะ เหมือนน้ำแดงเข้าไปเจือเสียแล้ว

จิตระคนด้วยโทสะ เล่า เหมือนยังกับน้ำเขียวน้ำดำเข้าไปปนระคนเสีย
แล้ว

จิตระคนด้วยโมหะ เหมือนน้ำตมเข้าไป ระคนเสียแล้ว

ไอ้จิตใสนะมันก็กลางไป

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สุขที่สัตว์ปรารถนาจะพึงได้”

๑๙ กันยายน ๒๕๙๓

๖๗

ไปให้ถึงที่สุด

เมื่อเป็นเช่นนี้ เพราะตัวไม่เป็นอิสระในตัว เพราะตัวไม่เป็นใหญ่ในตัว เพราะตัวไม่รู้จักที่สุดของตัวเอง

นี่มนุษย์โลกขณะนี้เห็นไหมละ ไม่ใช่มนุษย์เท่านั้น พระพุทธเจ้าพระอรหันต์ท่านก็ไปยังไม่ถึงที่สุดเหมือนกัน ถ้าใครไปยังไม่ถึงที่สุดก็ยังไม่ฉลาดเต็มที่ ต่อเมื่อใดไปถึงที่สุดกายของตัวเองไม่มีสุดต่อไป นั่นฉลาดเต็มที่แล้ว ตัวของตัวเองเป็นที่พึ่งแก่ตัวเองได้แล้ว นี่เป็นข้อสำคัญที่สุดนะ

นี่เจอพุทธศาสนานี้เป็นเป้าหมายใจดำ อย่าไปทำเรื่องอื่น อย่าไปหลงเลอะเทอะ เอ้า...ต่างว่ามีครอบครัวแล้วได้อะไรบ้าง ได้ลูกคนหนึ่ง แล้วเอามาทำไมละ เอามาเลี้ยง ลูก ๑๐ คน เอ้า เอาไปไว้เลี้ยงยังงี้ก็เลี้ยงไป บ่นโอดแล้วได้ลูก ๑๐ คน เอ้า...ได้ ๕๐ คน เอ้า เปะปะไปซี อยากได้ลูกใช้ไหมละ ไม่จริงเหลว โกงตัวเอง โกงตัวเอง พาให้เลอะเลือน

ไม่เข้าไปค้นกายของตัวเองให้ถึงที่สุด ไม่ให้ตรวจตัวถึงที่สุด เป็นมนุษย์กับเขาทั้งที เพราะเชื่อกิเลสเหลวไหล เหล่านี้แหละจึงได้เลอะเลือน

จะครองเรือนไปสักกี่ ๑๐๐ ปีก็ครองไปเถิด มั่นงานเรื่องของคนอื่นเขาทั้งนั้น เรื่องของพญามารทั้งนั้น ไม่ใช่เรื่องของตัวเอง ไม่ใช่งานของตัวเอง ไปทำงานให้พญามารเขาทั้งวันทั้งคืน เอาเรื่องอะไรไม่ได้

ให้นึกไว้ในใจว่า ต่อแต่นี้ไปเราจะต้องเข้าไปให้ถึงที่สุด เข้าไปในกายที่สุดของเราให้ได้ เป็นกายๆ เข้าไป เมื่อเป็นกายๆ เข้าไปแล้ว ถ้าทำเป็นแล้วไม่ใช่เดินทำนี่นะ เดินในไส้ทั้งนั้น ในไส้เห็น ไส้จ้ำ ไส้คืด ไส้รู้ ในกำเนิดดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายสุดหยาบสุดละเอียด เดินในไส้ (หยุดในหยุด กลางของหยุด ในหยุดๆๆ) ไม่ใช่เดินทางอื่น เดินทางในกลางดวงปฐมมรรค มรรคจิต มรรคปัญญา เดินไปในกลางดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ นั่นเป็นทางเดินของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์

เดินไปในไส้ ไม่ใช่เดินไปในไส้เพียงเท่านั้น ในกลางว่าง ของดวง
ธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของดวงศีล ดวงสมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติ
ญาณทัสสนะ ว่างในว่างเข้าไป ในเหตุว่างในเหตุว่าง เหตุเปล่าในเหตุเปล่า
เหตุดับในเหตุดับ เหตุลับในเหตุลับ เหตุหายในเหตุหาย เหตุสูญในเหตุสูญ
เหตุสิ้นเชื้อในเหตุสิ้นเชื้อ เหตุไม่เหลือเศษในเหตุไม่เหลือเศษ ฯลฯ

ในเหตุว่างเข้าไป เหตุสุดในเหตุสุด จรดหนักเข้า ไปอีกไม่ถอยหยุดกลับ
นับอสงไขยไม่ถ้วน นับอายุชาติบารมีไม่ถ้วน ไม่มีถอยกลับกัน เดินเข้าไปอย่าง
นี้นะ

พระพุทธเจ้าพระอรหันต์ ไม่ใช่เดินโลเลเหลวไหลนะ ที่เรากราบ
ที่เราไหว เรานับถือนะ ท่านวิเศษวิโสอย่างนี้ นี่แหละเป็นผู้วิเศษแท้ๆ นี่
แหละเป็นที่พึ่งของสัตว์โลกแท้ๆ ท่านเป็นผู้รู้จริง เห็นจริง ได้จริง เราจึง
เอาเป็นตำรับตำราได้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สุขที่สัตว์ปรารถนาจะพึงได้”

๑๙ กันยายน ๒๕๙๗

๗๐

อดทนต้องมีท่า

อดทนต้องมีท่านะ อดทนเหลวไหล เลอะๆ เทอะๆ ก็ใช้ไม่ได้
อดทนต้องมีท่า

ถ้าอดทนมีท่าจะต้องอดทนอย่างไร เราทำสวนใกล้กันเป็นชาวสวน ทำสวนใกล้กัน เขาก็ทำสวน เราก็คงทำสวน แต่มั่นพอๆ กัน เสมอๆ กัน เราก็คงอยากให้มันดีกว่าเขานะ ให้เขาแพ้เราให้ได้ อยากได้ดีกว่าเขา ให้เขาแพ้เราให้ได้ นั่นคือ อภิชฌา อยากจะรุกเจ้าเสียมั่ง อยากจะทอนกำลังเจ้าเสียมั่ง ให้เรามีสมบัติดีกว่า คุณสมบัติดีกว่า เกิดขึ้นแล้ว

ถ้าว่าจิตขยับขึ้นเช่นนี้ คิดทำนี้ อยากจะให้ดีกว่าเขา นี้เป็นอภิชฌาแล้ว

ที่นี้ก็มีพยาบาทอยู่ที่เดียว มีพยาบาทอยู่แล้ว มีพยาบาท แข่งอยู่แล้ว แข่งก็ยังสู้ไม่ได้ หาอุบายแล้ว พยาบาท หาอุบาย แก้ไขให้เขาลดกำลังเสียให้ได้ นี่มีพยาบาทเข้าสนับสนุนแล้ว รักษาไอ้การงานของตัวเอง ที่เรียกว่าอภิชฌา พยาบาท นั้นแหละให้หายไป คุมไว้เสมอ คุมไว้ นั่นมีจฉาทิฏฐิแท้ๆ

เมื่อทำสวนใกล้กัน ไม่มีพยาบาท อภิชฌาก็ไม่มี พยาบาทไม่มี มีจฉาทิฏฐิก็ไม่มี เราอยากเจริญฉันใด ให้เขาเจริญฉันนั้น เรารุ่งเรืองอย่างไรก็ให้เขารุ่งเรืองอย่างนั้น มีเมตตารักใคร่ ปรารถนาอยากจะให้เขาเป็นสุข กรุณา อยากจะให้เขาทำงานน้อยๆ ให้ได้ผลมากๆ ให้เขาได้พ้นจากทุกข์ หากเขาได้ผลมากก็ยินดีเหมือนตัวได้เองนี่

ถ้าเป็นอย่างนี้ได้ชื่อว่าประกอบด้วยเมตตา กรุณา มุทิตา เมื่อเขาถึงความวิบัติพลัดพรากอย่างหนึ่งอย่างใด ก็ไม่สมน้ำหน้า ว่าขอให้เขาอย่าวิบัติพลัดพรากเลย นึกในใจอยู่อย่างนี้ นี้เรียกว่าพรหมวิหาร

เมื่อตั้งอยู่ในพรหมวิหารเช่นนี้แล้วได้ชื่อว่า ไม่มีอภิชฌา พยาบาท มีจฉาทิฏฐิเข้าแทรกแซง ได้ชื่อว่าดำเนินตามร่องรอยของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์แล้ว แล้วที่ยังมีอภิชฌา พยาบาท มีจฉาทิฏฐิอยู่ นั่นดำเนินตามร่องรอยพญามารแล้ว

นี่ไม่ใช่ทางไปของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ นี่เป็นทางไปของมารเสียแล้ว
อย่างนั้น คนอย่างชนิดนั้นรวยไม่ได้ มั่งมีไม่ได้

**คนจะรวยได้ จะมีได้ ต้องประกอบด้วยเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา
ตั้งกล่าวแล้ว นั่นแหละเป็นทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ เป็นทางไป
ของพระแท้ๆ** นี่เป็นภิกษุสามเณร จะทำกิจการอันใด ทำนา ทำสวน ทำราชการ
งานเมือง เล่าเรียนศึกษาใดๆ ต้องมีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาอยู่อย่างนี้
นะ **รักษาตัวเพื่อจะกีดกันเสียซึ่ง อภิขณา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ ให้มันหมด
สิ้นไปเสีย**

ถ้าไม่เช่นนั้น ถ้าไม่ใช่อุบายทางใดทางหนึ่ง มันจะท่วมทับเราให้ได้ ต้อง
ใช้ความอดทน อดทนต่ออภิขณา อดทนต่อพยาบาท อดทนต่อมิจฉาทิฏฐิ อด
ทนต่ออภิขณา มิจฉาทิฏฐิ เป็นการตั้งอยู่ในขันติโดยปริยาย อดทนต่อความ
โกรธที่เกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน ระวังให้อยู่ในอำนาจเสียได้ นั่นได้ชื่อว่า
ขันติโดยตรงทีเดียว

เหมือนพระเวสสันดรให้ทาน ๒ กุมารไปแล้ว เป็นปุตตบริจาคไปแล้ว
ชูชกแกมาตีลูกหน้า ที่นั่งเข้าให้แล้ว พระองค์ก็ทรงขยับพระแสงที่อยู่นั้นออก
มาเป็นกอง แต่พระองค์ทรงสอดส่องด้วยพระปรีชาญาณ จนกระทั่งพระแสง
ที่ขยับออกมานั้นเข้าไปอยู่ที่เก่าเสียได้ หดกลับเข้าไป หดเข้าไปเสียอย่างเก่า
ไม่เอาละ ปล่อยกันที นี่มันหน้าที่ของเขา ไม่ใช่หน้าที่ของเรา

ปุตตบริจาคของเราสำเร็จแล้ว นี่มันทำลายปุตตบริจาคของเรา เรายอม
ไม่ได้ ก็หดพระแสงกลับเข้าไปเสีย ไม่เป็นอันตรายแก่ชูชกแม้แต่นิดเดียว

นี่ฉันใดก็ดี พระองค์ทรงอดกลั้นต่อความโกรธที่บังเกิดขึ้นเฉพาะหน้า
เรียกว่าขันติโดยตรงทีเดียว **ขันตินี้แหละเป็นตัวสำคัญนะ จะเป็นภิกษุสามเณร
ที่ดีได้ก็ด้วยขันตินี้แหละ จะเป็นอุบาสก อุบาสิกาที่ดีได้ในธรรมวินัยของ
พระศาสดา ก็ด้วยขันติความอดทนนี้แหละ รักษาเข้าไว้เถิด เลิศล้ำพัน
ประมาณทีเดียว**

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “โอวาทปาฏิโมกข์”

๒๐ ตุลาคม ๒๕๙๗

๗๑

นิพพานธาตุ

นิพพานะอยู่อย่างไรงั้น อยู่ที่ไหน เขาว่านิพพานอยู่ในใจ

คำว่านิพพานะ นิชนุตม์ นิพพานํ ใจของเราออกจากกิเลสเครื่องร้อยรัดได้เป็นตัวนิพพาน นี่กิเลสไม่อยู่กับใจเสียแล้ว ใจออกจากกิเลสเครื่องร้อยรัดไปเสียแล้ว ใจออกจากกิเลสเครื่องร้อยรัดแล้ว จึงจะไปสู่นิพพานอีกครั้งหนึ่ง

**นิพพานแยกออกเป็น ๒ คือ สอุปาทิเสสนิพพานธาตุ และอนุ-
ปาติเสสนิพพานธาตุ**

นิพพานแยกออกเป็น ๒ สอุปาทิเสสนิพพานธาตุ เหมือนพระพุทธเจ้าได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว แต่ว่าขั้นอุปญจกยังปรากฏอยู่ สั่งสอนเวไนยสัตว์อยู่ ๔๕ ปี ในระหว่างนั้นเป็นสอุปาทิเสสนิพพานธาตุทั้งนั้น เป็นสอุปาทิเสสนิพพาน

ส่วนอนุปาติเสสนิพพานละ เมื่อพระพุทธเจ้าครบอายุ ๘๐ พรรษาแล้วที่จะเสด็จดับขันธปรินิพพานเดินสมาบัติทีเดียว ถึงกำหนดแล้วเข้าปรินิพพานเดินสมาบัติ ปฐมฌาน รูปฌาน อรูปฌาน เดินถอยไปถอยมา นับครั้งนับหนไม่ถ้วน เมื่อสมควรธรรมกายของท่านละเอียดสมควรแล้ว ก็ตกศูนย์มยุ

พอตกศูนย์ อายตณนิพพานตั้งจุดแล้ว เตี้ยวโนน ธรรมกายของพระพุทธเจ้าที่ได้ตรัสรู้ธรรมหายไปอยู่ในนิพพาน ศูนย์นั้นเข้าถึงกำเนิดนิพพานกำเนิดนิพพานในกำเนิดนั้นมีว่าง ศูนย์เข้าไปตกอยู่ในนั้น กลับเป็นธรรมกายใหญ่มหึมา หน้าตัก ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูมใส จะว่าเป็นธรรมกายที่โปรดสัตว์อยู่ที่นี้หรือที่ไปนิพพานนั้นนะ ที่เข้านิพพานไปแล้ว

นิพพานอยู่ข้างบน สูงจากภพ ๓ เท่าภพ ๓ โดดเท่ากับภพ ๓ นี้ สว่างเป็นแก้วไปหมดทั้งนั้น งดงาม โดดเท่ากับภพ ๓ นี้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “โอวาทปาฏิโมกข์”

๒๐ ตุลาคม ๒๕๙๓

๗๒

กามทำอะไรเราไม่ได้

เขาเล่าเรื่องราว มหากษัตริย์องค์หนึ่ง ได้บรรลุปฐมฌานแล้ว สละราชสมบัติให้ราชโอรสปกครองไป ตัวไปเป็นฤๅษีชีไพรเสวยภายนอกนั้น ฝ่ายผู้ได้รับรัชทายาทนั้นไม่อาจจะปกครองได้ ให้ไปตามบิดามา มหาดเล็กเด็กชายก็ไปพร้อมกัน ผู้คนสกลโยธามากมายหลาม ไปทีเดียว ไปตามพระเจ้าแผ่นดิน

เมื่อพระเจ้าแผ่นดินเดิมผู้สละราชสมบัติไปเสียนั้นนะ เป็นผู้ปกครองมีความสงบเงียบเรียบร้อยดี มหากษัตริย์ไปถึงกำลังเข้าฌานสมาบัติอยู่ เข้าไปคอยอยู่จนกระทั่งมีโอกาสออกมา

ก็เข้าไปทูลว่า พระองค์เชิญพระองค์เสด็จกลับเสวยราชสมบัติ ไม่มีใครสามารถจะปกครองได้

มหากษัตริย์ก็ลืมนพระเนตรขึ้น ก็ไถ่ถามเรื่องราว รู้เรื่อง **เอ็งกลับไปเถอะ** ข้าจะเข้าฌานของข้า ข้าไม่ต้องการแล้วสมบัติ ข้าอยู่ในฌานของข้า สบายกว่า **อยู่เป็นกษัตริย์ข้าไม่สบายเลย ข้าเดือดร้อนนัก**

นั่นแน่ ถึงขนาดนั้น อ้อ! การเข้าฌานนี้มันเลิศ ประเสริฐอย่างนี้หรือ ร่มเย็นเป็นสุขอย่างนี้

ที่จะละกามได้ต้องเข้าฌานเข้าปฐมฌานเสีย กามทำอะไรเราไม่ได้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “พุทธโอวาท”

๒๔ ตุลาคม ๒๕๓๗

๗๓

เรื่องสุข

เรานึกถึงความสุข ไม่ยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส **น้ำมันซากของศพ** **น้ำมันไม่ใช่สุขจริง ไม่ใช่เนื้อหนังของสุข** **มันซากของสุขนะ**

เมื่อหลุดขึ้นพ้อพ้นจากกามไปแล้ว ถึงรูปภพเข้า ไปถึงรูปฌานทั้ง ๔ เข้า นึกถึงสุขของกาม ใ้สุขของกามนั้นมันเศษสุข ไม่ใช่สุขจริงๆ เมื่อไปถึงอรุณฌานเข้า ใ้สุขของอรุณฌานนั้นนะ มันสุขอย่างหยาบนะ ไม่ใช่สุขละเอียดนุ่มนวล ชวนให้สบายอกสบายใจ เหมือนอรุณฌาน

เมื่อได้รับความสุขในอรุณฌานแล้ว สุขในอรุณฌานนี้มันสุขในภพ ไม่ใช่สุขนอกภพ **นี่มันสุขต่ำทรามนะ พอไปถึงนิพพานเข้าก็ อ้อ! นี่มันสุขนุ่มนวลชวนติดนัก นี่มันสุขจริง**

เรื่องสุขในพระนิพพานนั้นมันสุขลึกซึ้งซึ้งนัก พระพุทธเจ้ามีเท่าไรๆ ไปติดอยู่ในนั้นหมด พอติดเสียเช่นนั้น เหลวอีกเหมือนกัน ไปติดแต่ในนิพพานนั้น ต้องไม่ติดสุขแค่นี้ แล้วหาสุขต่อขึ้นไป ใครที่จะหาสุขต่อขึ้นไป เขาเรียกว่า อปฺปสฺขํ ปหาย ละสุขอันน้อยเสีย ไปหาสุข สุข อาทาย ถือเอาสุขใหญ่ ปล่อยสุขขึ้นไป ไม่หยุดอยู่ในสุขแค่นั้น

ถ้าไปหยุดแค่นั้น โง่ ไม่ฉลาด

ถ้าปล่อยสุขขึ้นไปไม่มีที่สุดกันละก็ นั่นฉลาดละ อย่างพระพุทธเจ้าผู้เป็นต้นธาตุ นี่ฉลาดเต็มที

นี่แค่นี้ธรรมนั้นแหละ นำความสุขมาให้แหละ ผู้ใดถึงธรรม ผู้นั้นได้รับสุขด้วยประการดังนี้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ปภิกขะ”

๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

๗๔

หม้ออัดโนมัตติ

บุญใหญ่กุศลใหญ่เท่าไหน โตเท่าไหน รูปพรรณสัณฐานบุญนะเป็น
อย่างไร ติดอยู่ที่ไหน เออเรื่องนี้จันกันละซี เรื่องนี้เราจะจันกันละนะ

บุญนะที่ได้จากการถวายผ้าป่า บุญเกิดอย่างไร บุญมาจากไหน เรื่อง
นี้ไม่มีใครรู้ซี งงจันไปตามกันหมด เรื่องนี้นะเมื่อทำบุญเข้าแล้วนะ เขามีอัดโนมัตติ
เขาเรียกว่า **หม้ออัดโนมัตติ**

มนุษย์นี้แหละ ไม่ว่าจะหญิงว่าชาย ว่าเด็กว่าเล็ก มีหม้ออัดโนมัตติ
เหมือนกันหมด เป็นดวงใส เท่าฟองไข่แดงของไก่ ติดอยู่ศูนย์กลางกายมนุษย์
สะดือทะเลหลัง ขวาทะเลซ้าย สะดือทะเลหลัง เจาะให้ตรงกลางเขี้ยวนะ เป็นช่อง
ปล่อง ไปทะเลหลัง ขวาทะเลซ้าย ตรงแบบเดียวกัน ตรงกลางจรดกัน เอาด้าย
กลุ่มขึงเส้นหนึ่งตึงสะดือทะเลหลังตรง ซ้ายทะเลขวา ตรงเส้นหนึ่ง ขึงให้ตึง

พอถึงกัตรงกลางที่จรดกันนั้นแหละ เรียกว่ากลางกั **ตรงกลางกั**
นั้นแหละเป็นอัดโนมัตติของบุญ กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ เป็น
กำเนิดอยู่ตรงนั้น **อัดโนมัตติอยู่ตรงนั้น สำหรับตึงดูตบุญ**

เหมือนหูเหมือนตาที่สำหรับตึงดูตเสียง สำหรับตึงดูตรูปติดที่ตา หู
สำหรับตึงดูตเสียงติดที่แก้วหู จมูกสำหรับตึงดูตกลิ่นที่แก้วจมูก ลิ้นสำหรับ
ตึงดูตรสติดอยู่ที่แก้วลิ้น กายสำหรับตึงดูตสัมผัสเครื่องถูกต้องติดอยู่ที่กายทั่วไป
ใจสำหรับตึงดูตธรรมารมณ์ติดอยู่ที่ใจ

ตึงดูตกันอย่างนั้น อัดโนมัตติบุญนี้สำหรับตึงดูตบุญ ได้บุญเท่าไร
ตึงดูตมาติดอยู่ตรงนั้น ติดอยู่ตรงกลางนั้น เป็นดวงใส

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ภัตตานโมทนา”

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

๗๕

นี่แหละ...ละคร

ถ้าจะอยู่นอกปกครองเขา ต้องไปให้ถึงที่สุดสายธาตุสายธรรมของตัว ไปถึงที่สุดสายธาตุสายธรรมของตัวละก็ ในที่สุดนั้นไม่มีใครปกครองเลย เราปกครองของเราเอง

เราไม่ต้องรับความแก่ ความเจ็บ ความตาย ก็ได้ เพราะเรามีอำนาจพอแล้ว เราไม่อยู่ในปกครองก็ได้ตามความปรารถนา แต่ว่าต้องไปให้สุดสายธาตุสายธรรมของตัว ถ้าให้สุดสายธาตุสายธรรมของตัวไม่ได้ละก็ เลี้ยงเอาตัวรอดไม่ได้

บัดนี้เราเป็นภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา ในพระพุทธศาสนา เมื่อมาฟังอุทานคาถา รู้ว่าธรรมของพระศาสนาซึ่งอย่างนี้ขนาดนี้ ละก็อุตส่าห์อย่าประมาท อย่าเลินเล่อ อย่าเผลอตัว อย่างคนมีปัญญา อย่างคนรู้ดีรู้ชั่ว อย่าเอาเล่นเอาอย่างเด็ก ถ้าเมื่อเล่นอย่างเด็ก แล้วก็เล่นหม้อข้าวหม้อแกง เล่นฝุ่นเล่นทรายอยู่ละก็ ชีวิตจะไม่พอใช้

เพราะเขาเล่นละครกันเป็นบ้านๆ โรงแๆ กัน ในโลกนี้เขาเรียกว่า ละครโรงใหญ่ เล่นฝุ่น เล่นทราย เล่นแปลกๆ ไปตามหน้าที่ เอาจริงๆ แท้ๆ ไม่ได้สักคนหนึ่ง ขึ้นไปแล้วก็ตายกันหมด เอาจริงเอาแท้เหลือสักคนหนึ่งก็ไม่มี

เพราะเหตุอะไรเล่า เพราะเหตุว่าเลินเล่อเผลอตัวไป เลินเล่อเผลอตัวไป มนุษย์โลกนี้ เราผ่านไปผ่านมา เข้าใจว่าเป็นบ้านของเราเมืองของเราเสียใหญ่โตมโหฬารทีเดียว เข้าใจเสียอย่างนั้น ก็เข้าใจผิดไป นี่แหละละคร ภายเรานี้จะโตกว่าบ้านเมืองเหล่านี้มากนัก ให้ไปชมดูเถิด แต่ว่าต้องไปให้ถึงที่สุดให้ได้นะ

ไปที่สุดของกายเหล่านี้ได้ ก็เอาตัวรอดได้เป็นแท้

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “พุทธอุทานคาถา”

๑๐ ธันวาคม ๒๕๙๓

๗๖

ให้กันได้แต่เฉพาะเป็นมนุษย์นี่เท่านั้น

เราเกิดมาในมนุษย์โลก หญิงชายคฤหัสถ์ บรรพชิต เกิดมาต่างคนต่างมีตัวเปล่าๆ มีแต่บุญกุศลพิทักษ์รักษามา มาแสวงหาทรัพย์สมบัติได้ เขตสำหรับในโลกนี้ ก็ย่อมเฉลี่ยซึ่งกันและกัน ตามมีตามจะเฉลี่ยได้ ตามสามารถที่จะทำได้เฉลี่ยได้เพียงแค่นั้น ก็ทำไปแต่เพียงนั้น อย่าให้เกินกำลังกว่าตัว อย่าให้เดือดร้อน ทำพอสมควรแก่การ เพราะเรามาไม่นานเท่าใดนัก ก็จะต้องลาโลกนี้ ผ่านโลกนี้ไป โลกอื่นอีกต่อไป

การให้ สำเร็จที่เป็นอรรถภาพที่เป็นมนุษย์นี้

เมื่อพ้นอรรถภาพมนุษย์นี้เสียแล้ว ก็ไม่ได้ให้กัน ให้กันไม่ได้

ไปเป็นรูปพรหมให้กันไม่ได้ ไปเป็นอรุปรหมให้กันไม่ได้ ทุกชั้นไปของสมบัติทิพย์ก็มีด้วยกันทั้งสิ้น ไปนิพพานก็ให้กันไม่ได้ ให้กันได้แต่เฉพาะเป็นมนุษย์นี่เท่านั้น เป็นสัตว์เดรัจฉานให้กันไม่ได้ เป็นเปรตอสุรกายเป็นสัตว์นรกให้กันไม่ได้ ให้กันได้เฉพาะแต่ในมนุษย์นี่เท่านั้น

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สังคหวัตถุ”

๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๗

๗๗

ประพฤติให้เป็นประโยชน์

ประพฤติให้เป็นประโยชน์ในโลกนี้ หรือประพฤติเป็นประโยชน์ใน
กันและกัน ในเพื่อนมนุษย์ก็ดี หรือกับสัตว์เดรัจฉานก็ดี ประพฤติให้เป็น
ประโยชน์ทีเดียว

ลักษณะที่ประพฤติให้เป็นประโยชน์เป็นอย่างไร การประพฤติให้เป็น
ประโยชน์ ทำอะไรให้เป็นตัวอย่างดีทั้งนั้น จะทำสิ่งใดด้วยกายทุกอย่าง ให้เป็น
ตัวอย่างดีของเพื่อนมนุษย์ ให้เป็นประโยชน์แก่มนุษย์ จะพูดสิ่งไรด้วยวาจาแล้ว
ล้วนแต่ให้เป็นประโยชน์แก่มนุษย์ ให้ได้ผลแก่มนุษย์ ให้เป็นตัวอย่าง
แก่มนุษย์ การประพฤติทั้งกายทั้งวาจา เป็นประโยชน์แก่มนุษย์ แล้ว
ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดจะเป็นการทำลายตน ใครใกล้เคียงก็แก้ไข

มนุษย์ที่ทำนานั้น ให้ได้ผลเกิดสุข ให้ได้ผลดีเป็นลำดับขึ้นไป การทำสวน
ก็ดี ใครอยู่ใกล้เคียงเอื้อเพื่อเอื้อแผ่ ทำเป็นตัวอย่าง ให้เป็นประโยชน์ดีแก่มนุษย์
แก่มนุษย์ แก่มนุษย์ที่ใกล้เคียงกัน หรือจะค้าขายก็ดี ผู้ที่ค้าขายใกล้เคียงกัน ให้
เป็นประโยชน์แก่พวกที่ค้าขายใกล้เคียงกัน นี้ได้ชื่อว่าประพฤติตนให้เป็นประโยชน์

เมื่อประพฤติตนให้เป็นประโยชน์แล้ว แก้ไขตัวเองไม่ให้มีตำหนิ จะเป็น
ภิกษุก็เป็นภิกษุที่ดีทีเดียว จะเป็นสามเณรก็เป็นสามเณรที่ดีทีเดียว จะเป็นอุบาสก
ก็เป็นอุบาสกที่ดีทีเดียว จะเป็นอุบาสิกาก็เป็นอุบาสิกาที่ดีทีเดียว เป็นตัวอย่าง
ได้เช่นนี้ ได้ชื่อว่า อตถจริยา ประพฤติตนให้เป็นกระสวน

เป็นกระสวนนั้นเป็นอย่างไร ช่อฟ้า เขาทำช่อฟ้าเขามีกระสวน เอา
กระสวนนั้นมาคาดเข้าแล้ว ทำตามรูปกระสวนนั้นเป็นช่อฟ้าได้ ประพฤติให้
เป็นตัวอย่าง เขาเพียรทำสิ่งใดเป็นตัวอย่างมาแล้ว ก็เพียรเอาสิ่งนั้นเข้ามาทำ
มาเป็นแบบแปลนเป็นตัวอย่างต่อไป ประพฤติตนให้เป็นแม่พิมพ์ พ่อพิมพ์นั้น เป็น
ตำราทีเดียว ตำราพ่อพิมพ์พระ เหมือนพ่อพิมพ์รูปต่างๆ สวยงามทุกสิ่งทุก
ประการนั้น ได้ชื่อว่าเป็นผู้ตามประพฤติเป็นประโยชน์

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สังคหวัตถุ”

๒๔ ธันวาคม ๒๕๙๓

๗๘

บุญเก่า

ถ้าว่ามีธรรมกาย ง่ายเต็มที ทำบุญเท่าไรได้หมด

เพราะเหตุว่าธรรมกายนำไปบอกว่าให้อุโมทนา ก็ได้สำเร็จสม
ปรารถนา

แม้จะไปตกนรก ธรรมกายนำส่วนกุศลที่ญาติอุทิศส่งไปให้ไปถึงนรก
ก็ได้รับส่วนกุศลสมมาตปรารถนา พันจากนรกทีเดียว

ถ้าว่าเป็นเทวดาบุญหนักศักดิ์ใหญ่ ได้ส่งขึ้นไป

ถ้าได้เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เป็นมนุษย์ได้ ไปให้แก่กายละเอียด

ถ้ากายมนุษย์ไม่รู้เรื่องให้กายมนุษย์ละเอียดที่ฝืนออกไป

กายทิพย์กายทิพย์ละเอียดได้ แต่ว่ากายมนุษย์ไม่รู้เรื่อง

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ภัตตานุโมทนาคาถา”

๑๖ มกราคม ๒๕๔๗

๗๙

เข้ากลาง

พระตถาคตเข้าถึงเฉพาะซึ่งกลางเข้าไปหมด ทั้งพระธรรมกาย พระธรรมกายเข้าไป เข้าไปถึงกลาง ขึ้นต้นจากกายมนุษย์ เมื่อเข้าไปถึงกลาง เมื่อพระธรรมกายเข้าไปในกลาง

ธรรมกายเข้าทางไหน ตรงนี้ลำบาก ถ้าไม่เห็นปรากฏละก็เข้าไม่ถูก ฟังก็ไม่รู้ เป็นของแปลกประหลาด

เข้าตรงระหว่างตรงกลาง เข้าตรงไหนล่ะ เข้าด้วยวิธีหยุด ธรรมกายของพระองค์ก็หยุด หยุดในหยุด ธรรมกายหยุด หยุดในหยุด ธรรมกายหยุด หยุดในหยุด หยุดในหยุดหยุดๆ ธรรมกายก็ดับหายเข้าไปหาละเอียดยิ่งหนัก เข้าไปทุกที ไม่ไป ไม่มา ไม่นอก ไม่นใน เหล่านี้เรียกว่าเข้าถึงกลาง

เพราะฉะนั้นเข้ากันไม่ถูก พวกนักปฏิบัติเข้ากลางไปไม่ถูกเป็นลูกพระตถาคตไม่ได้ ถ้าเข้ากลางถูกจึงเป็นลูกพระตถาคตได้

เหตุฉะนั้นวิธีเข้ากลางจึงสำคัญนัก เมื่อเข้ากลางถูกก็เป็นลูกพระตถาคตทีเดียว

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “โพธิปักขิยธรรม”

๘๐

เบญจโครส

เมื่อรู้จักพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ อย่างนี้แล้ว เราจะต้องทำตัวของเราให้เข้าถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ อย่างนี้

ถ้าไม่เข้าถึงจะปฏิบัติศาสนาสักโกฏฐชาติ ก็ไม่อาจสามารถรู้รสศาสนาได้ จะปฏิบัติไปสักเท่าใดก็ตาม ก็เหมือนกับคนไม่รู้จักเบญจโครสในน่านมสด คือ ไม่รู้ว่ารสเป็นอย่างไร? เป็นแต่คล้ายๆ กับคนรับจ้างเขาเลี้ยงโค พอเลี้ยงเสร็จแล้ว เวลาเย็นก็ไล่โคกลับ รับเอาค่าจ้างที่เลี้ยงไปเท่านั้นเท่านั้น ส่วนน่านมโคไม่ได้รับประทาน เจ้าของเขาเอาไป

เบญจโครส คือ รสนมโค ๕ อย่าง เอานมโคทิ้งไว้ให้เปรี้ยว เรียกว่า นมเปรี้ยว เอานมเปรี้ยวมาเคี้ยวให้ข้น เรียกว่า นมข้น นมข้นมีรสอันหนึ่ง เมื่อมาเคี้ยวให้แข็งเป็นก้อนเรียกว่า เนยก้อน มีรสอย่างหนึ่ง เอานมเปรี้ยวให้ใส มีรสอย่างหนึ่งเป็นนมใส

รสนม รสนมเปรี้ยว รสนมที่เคี้ยวเหมือนน้ำตาลองุ่น รสนมที่เป็นก้อนและเคี้ยวเป็นนมใสนั้น รวมเรียกว่า เบญจโครส รสนมโค ๕ อย่างนี้ ผู้รับจ้างเลี้ยงโคไม่ได้เคยลิ้มรสเลย เจ้าของโคได้ลิ้มรสเบญจโครส นั้นฉันใด

ผู้ปฏิบัติศาสนาทำตัวของตัวไม่เข้าถึงพระรัตนตรัย ก็ได้ชื่อว่าไม่รู้จักศาสนาเลย เหมือนอย่างคนรับจ้างเลี้ยงโค ถึงเวลาก็ทำหน้าที่เท่านั้นเอง

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “โพธิปักขิยธรรม”

๘๑ เป็นหนี้

ปัจจัยสันนิสสิตศีล พิจารณาปัจจัยทั้ง ๔ คือ จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ
คิลานปัจจัย ไม่บริโภครด้วยตัณหา นี่ก็เป็นศีลอีกอันหนึ่ง

ปัจจัยสันนิสสิตศีลนั้นแหละเป็นข้อสำคัญนัก ถ้าเป็นอิน(อิ-นะ)บริโภคร
บริโภครด้วยความเป็นหนี้ ไม่ได้พิจารณาปัจจัยให้เต็มส่วนเต็มที่ในจีวร บิณฑบาต
เสนาสนะ คิลานปัจจัย แล้วละก็ ได้ชื่อว่าภิกษุบริโภครด้วยความเป็นหนี้

ตายไปจะต้องเป็นวัวให้เขาใช้ เป็นควายให้เขาขี่ เป็นม้าให้เขาขี่ เป็น
ช้างให้เขาขี่ สูงขึ้นไปกว่านั้น ไกลไปกว่านั้น ตายไปเป็นบ่าวเป็นทาสเขา เป็น
มนุษย์มาเป็นบ่าวเป็นทาสเขา มาเป็นคนใช้เขา เขาไม่ใช้ก็อยากให้อ่านัก ไป
ทำอาสาเขาเฉยเท่านั้นแหละ เพราะเป็นหนี้เขาแล้ว บริโภครด้วยความเป็นหนี้
เข้าแล้ว นี้อย่างนี้เป็นบ่าว

จีวร เมื่อเวลาจับจีวรที่เขาถวายเข้า จีวรนี้สักแต่ว่าเป็นธาตุ เป็น
ปัจจัยสักแต่เป็นธาตุ ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเขาเราใดๆ แล้วก็ไปของว่างเปล่า
ไป จีวรนี้เป็นของไม่เนาไม่เปื้อยนำดูน่าชม ไม่สกปรกเประอะเปื่อนใดๆ เป็น
ของดีมาก พอถูกต้องร่างกายกลายเป็นของเสียหายไปได้ ไม่น่าดูน่าชมไปได้

พิจารณาจีวรอีก จีวรเมื่อเวลาจะนุ่งเข้า ไม่ได้นุ่งเพื่ออื่น นุ่งเพื่อจะป้อง
กันเสียซึ่งกายหนาวแลร้อน เพื่อกันเหลือบยุงตะเขบ ตะขาบต่างๆ เพื่อจะไม่
ให้กามกำเริบเท่านั้น พิจารณาดังนั้นก็นุ่งห่มไป นุ่งห่มไปแล้วก็พิจารณาแบบเดียว
กันอีก ซ้ำอีก เรียกว่า อภินทปัจจเวก พิจารณาจีวรนุ่งห่มพร้อมด้วยองค์คุณ

ธาตุปัจจเวก ก็แบบเดียวกัน นั่งนอนเสนาสนะเหล่าบริโภครหยุดยาก็
พิจารณา ถ้าขาดข้อใดข้อหนึ่ง ปัจจัยสันนิสสิตศีล ไม่บริสุทธิ เป็นอินบริโภคร
บริโภครด้วยความเป็นหนี้เขา อย่างนี้ต้องได้รับทนต์ทุกข์ต่างๆ นานา เพราะเหตุ
ว่าเป็นหนี้เขา

ต้องบรสิสุทธี ถ้าไม่บรสิสุทธี ต้องมีทิริโอดตบปะ อาย ไม่ได้
เป็นพระศีล ๒๒๗ ไม่บรสิสุทธี อาย
อินทริย์สังวรศีลไม่บรสิสุทธี ก็อาย สะดุ้งกลัวอีกเหมือนกัน
ปัจฉยลันนิสสิตศีลไม่บรสิสุทธีก็อาย
อาชีวปาริสุทธีศีลไม่บรสิสุทธีก็อาย สะดุ้งกลัวอีกเหมือนกัน
ปัจฉยวิสุทธีศีลไม่บรสิสุทธีก็อาย สะดุ้งกลัวเหมือนกัน แบบเดียวกัน
เหมือนเราท่านในบัดนี้ ไม่ได้ศีลบรสิสุทธีสมบุรณ์บริบูรณ์ พระณรรศีล
ไม่บรสิสุทธีบริบูรณ์ อุบาสกอุบาสิกาศีลไม่บรสิสุทธีบริบูรณ์

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ทิริโอดตบปะ”

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗

๘๒

หิริโศตตปปะสัมปันนา

เมื่อไปถึงพุทธรัตนะเข้าแล้ว ไปถึงธรรมรัตนะเข้าแล้ว ไปถึงสังฆรัตนะเข้าแล้ว พระพุทธเจ้าอยู่ในสถานที่ใดๆ ไปทูลท่านก็ได้ ไปพูดกับท่านก็ได้ ไปในนิพพานก็ได้ ถ้ามีในนิพพานไปในนิพพานก็ได้ นั่นแน่จะมีรสมีชาติอย่างนี้ ลึกซึ่งอย่างนี้แหละ

ถ้าว่าไม่เข้าถึงพุทธรัตนะเราหนึ่งเสีย ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้เสีย นิ่งเสียทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้เสีย นั่นไม่มีหิริโศตตปปะชิ ถ้านิ่งเฉยซิ ถ้ามีหิริ-โศตตปปะจะเอาหน้าไปไว้ที่ไหน เขาถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะกัน ถ้ามีหิริโศตตปปะก็อายตัวเอง ไม่ถึงไม่ยอม นั่งกันหลังหักตายเลย ไม่เออล่ะ ถ้าไม่ถึงก็ตาย ไม่ได้ก็ตาย แผลที่เดียว เอากันละถึงวาระที่จะต้องซบซันกัน

ถ้าไม่ได้ไม่เห็นไม่เป็นปรากฏข้างเถอะ ถ้าได้เป็นเห็นปรากฏต่อหน้าต่อตา มันจะเป็นตายก็ช่าง ถ้าไม่ได้ก็ตายแหละ เออล่ะเอาให้ถึงให้ได้ ให้เข้าถึงพุทธรัตนะเสียได้ละก็ นั่นแหละ ไม่เสียทีที่เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา

เข้าถึงพระธรรมรัตนะได้ละก็ นั่นแหละไม่เสียทีที่เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา

เข้าถึงพระสังฆรัตนะได้ละก็ นั่นแหละไม่เสียทีที่เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา นี่แหละได้ชื่อว่า หิริโศตตปปะสัมปันนา ถึงพร้อมแล้วด้วยความละอายความสะดุ้งกลัว ไม่ถึงละก็ละอายสะดุ้งกลัวนะ

เพราะไม่ได้เกื้อกูลในธรรมอันขาว เกื้อกูลในธรรมดำอยู่ ไม่เกื้อกูลในธรรมอันขาวจึงลงไป เข้าถึงได้แล้ว เป็นแล้วนั่นแหละ เกื้อกูลธรรมอันขาวแท้ๆ ละ

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “หิริโศตตปปะ”

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

๑๓

ฉากหลัง

ผู้เทศน์นี้ตรวจเข้าไปฉากหลังนี้แหละ ๒๕ ปี ยังไม่เต็มดี ในการตรวจฉากหลังนั้น ยังไม่เต็มเดือนเต็มวันดี ยังไม่หมดฉากหลังนี้ ยังไม่สุดฉากหลังนี้ ยังไม่สุดภาคหล่อเลี้ยงเหล่านี้ ยังไม่สุดฉากหลัง ยังไม่สุด ยังไม่สุด

ผู้เทศน์ก็ยังเป็นบ่าวเขาอยู่ ยังเป็นบ่าวเป็นทาสเขาอยู่ ยังเอาตัวรอดไม่ได้ เพราะอะไร? ไปยังไม่สุดฉากหลัง เขายังปกครองเราอยู่ นี่ไปต้องไปให้สุด เมื่อไปสุดแล้วเราจะเห็นฉากหลังในฉากหลังเข้าไปอีก เมื่อไปสุดแล้วเราจะพบฉากหลังในฉากหลังเข้าไปอีก ฉากหลังในฉากหลังนี้จะมีอีกเท่าไรเรายังไม่รู้ได้ มีเห็นมีหาย....

ภิกษุสามเณรควรจะรู้ ถ้าไม่รู้ก็เสียคนที่เดียว เป็นบ่าวเป็นทาสเขาไปทั้งชาติ เอาตัวรอดไม่ได้ เรียกว่า ตณฺหา ทาโส อทานิลิ ไม่ผิดละ ไม่ฉลาด เคลื่อนเลยทีเดียว

เพราะอะไร เพราะไม่รู้ฉากหลังก็เป็นบ่าวเป็นทาสเขาตาย ถ้ารู้ฉากหลังบังคับฉากหลังได้ละก็ ก็เลิกเป็นบ่าวเป็นทาสเขา มันก็เป็นเจ้าเป็นนายเขาบ้าง

นี่เป็นชั้นๆ นะ ให้เข้าใจทีเดียว ให้เข้าใจให้แน่ทีเดียว เมื่อเข้าใจแน่ละก็เราจะต้องเริ่มต้นในชาตินี้ทีเดียว เรารอไว้ไม่ได้ ถ้าว่าชาตินี้ยังไม่รู้ฉากหลัง ยังไม่พบฉากหลังเราจะต้องยอมตาย ต้องเข้าถึงฉากหลังให้ได้ เราจะต้องยอมตาย ต้องเข้าถึงฉากหลังให้ได้ ใ้ผู้ปกครองเราลับๆ ใช้เราลับๆ อยู่ เราไม่รู้เลย

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ทานานุโมทนาคาถา”

๓ เมษายน ๒๕๙๗

๘๘

ไปดีกว่าไม่ไป

ถ้าไม่พยายามให้สุดจากหลังเช่นนี้ละก็ เป็นบ่าวทาสเขา ไม่ใช่คนฉลาด จะเอาเป็นเกณฑ์ไม่ได้ ให้แน่นอนอย่างนี้นะ

แน่นอนอย่างนี้จะเอาตัวรอดได้ แต่เข้าใจนะว่าเขาใช้เราเท่านั้น ใช้เราเท่านั้นเป็นบ่าวเป็นทาสเขา นะ เพราะเราไม่ทันจากหลังเหล่านี้ เขาก็ใช้เราตามชอบใจ ใช้เป็นบ่าวเป็นทาสป่นปี้ ถึงจะมีปัญญาแค่ไหนก็ช่าง ใช้เป็นบ่าวเป็นทาสป่นปี้ **เหตุนี้ต้องแก้ไขทีเดียว ต้องไปให้สุดจากหลังให้ได้**

เริ่มต้นดังกล่าวแล้ว ต้องบริจาทตามใจนึก ใจเบิกบานสำราญใจ ทำใจให้ใส เบิกบานสำราญใจ ทำใจให้บริสุทธิ์ เจตนาให้ดี บริสุทธิ์ทางกาย ทางวาจา ทางใจ ให้สะอาด ทำใจให้ใส ให้ใสดีละก็ ดูจากหลังใหญ่ประพடுத்தทีเดียว ทั้งวันทั้งคืน เว้นไว้แต่หลับเสีย **ตื่นแล้วก็ไม่ได้รอท่า ทำให้สุดให้ได้ ไม่สุดไม่ยอมเป็นเด็ดขาด**

ถ้าเราไม่ไป เราก็ตาย เราไปเราก็ตาย ไปหรือไม่ไปล่ะ?

ถ้าไม่ไปก็ตาย ไม่ก็เดือนก็ปีก็ตาย มนุษย์หมดทุกคน จะไปหรือไม่ไปล่ะ? ไม่ไปก็ตาย **ไปดีกว่าไม่ไป** ไฉนมันตายเปล่าหาหลักฐานไม่ได้ หากว่าไปได้ถึงแค่ไหนก็แล้วแต่ นับชาติต่อๆ ไปอีก ไม่ถอยหลังกันนี้แหละนับว่าเป็นคนมีปัญญา ดำเนินแนวทางพระพุทธศาสนา ต้องดำเนินอย่างนี้ เป็นทางสูงสุด ในพระพุทธศาสนา

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “ทานานุโมทนาคาถา”

๓ เมษายน ๒๕๔๗

๘๕

มีแต่เปลือกนอก

หากว่าเป็นเณรไปฆ่าสัตว์เข้า จะเป็นไง? ฆ่าเรือด ฆ่ายุง ฆ่าเส้น ฆ่าไรเข้า มันก็มีแต่เปลือกนอกนะซิ ตัวเณรหายไปเสียแล้วเหลือแต่คนนั้นคนนี้ไปแล้ว เหลือเปลือกนอก ตัวเณรหายไปเสียแล้ว ตัวหนีไปแล้ว

ตัวหนีไปเหมือนอะไร? เหมือนต้นโพธิ์ที่ตายลงไปแล้ว แต่ว่าไ้ต้นตำลึง มันงามไปถึงต้นโพธิ์ มันก็ขึ้นตามต้นโพธิ์ตลอดไป เป็นใบตำลึงทั้งต้น ใบตำลึงทั้งต้น เถาตำลึงทั้งต้น ไ้ต้นโพธิ์ตายเสียแล้วเถาตำลึงมันพันอยู่ เราไปดูแล้ว ไ้ต้นโพธิ์ ที่ไหนได้ ไปดู ไ้ๆ เข้า ไ้นี้มันเถาตำลึงทั้งนั้นนี่ ต้นโพธิ์ตายเสียแล้วหรือนี่

นั่นแหละสามเณร ไปเพ็ลียงพล้า ไปบี่เลือด บี่ยุง บี่เส้น บี่ไร คีลไปหมดแล้วเณรหายไปเสียแล้ว เหลือแต่เจ้านั้นเจ้านี้ไปแล้วละ ไปหมด นี่มันเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นเป็นนักบวชไม่ได้ ต้องเลิกจากการฆ่าสัตว์เขี้ยว

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “โหวาทปาฏิโมกข์”

๘๖

นิพพาน

นิพพานเป็นอายตนะอันหนึ่ง ซึ่งแตกต่างออกไปจากโลกายตนะและอายตนะทั้ง ๖ ทั้ง ๑๒ นั้น เป็นอายตนะที่สูงกว่าวิเศษกว่าอายตนะอื่น แต่ก็ทำหน้าที่ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ โลกายตนะทำหน้าที่ดึงดูดสัตว์โลกที่ยังมีความผูกพันอยู่กับโลกไว้ ไม่ให้พ้นไปจากโลกได้

ส่วนอายตนะ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ที่ทำหน้าที่ดึงดูด รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ธรรมารมณ์ ตามหน้าที่ของตนๆ

และในทำนองเดียวกัน อาตมนิพพานก็มีหน้าที่ดึงดูดพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ เข้าไปสู่อายตนะของตน

สถานอันเป็นที่ประทับของพระพุทธเจ้าเรียกว่า “อายตมนิพพาน”

ส่วนพระพุทธเจ้าที่ประทับอยู่ในอายตมนิพพานนั้น เราเรียกว่า “พระนิพพาน”

จากพระธรรมเทศนาย่อ “คู่มือสมาธิ”

๘๗

นิพพาน ๓

อนึ่ง นิพพาน ๓ คือ กิเลสนิพพาน ๑ ชั้นธนิพพาน ๑ ธาตุนิพพาน ๑ มีความหมายดังนี้ คือ

เมื่อวันเพ็ญวิสาขมาส (กลางเดือน ๖) ก่อนพุทธศก ๔๕ ปี พระลัทธตถ กุมารทรงบำเพ็ญเพียรทางใจ ตัดกิเลสได้ขาดจากใจสิ้นบรรลุถึงซึ่งพระโพธิญาณ ณ ภายใต้อาสนวิหารโพธิ์ครั้งนั้น กิเลสสวะทั้งปวงที่เคยประจำคอยกีดกันพระองค์ ให้ทรงเวียนว่ายอยู่ในวัฏฏสงสารมานับจำนวนหลายหมื่นหลายแสนชาติเป็นอันมากนั้น ไม่อาจจะกลับมาสู่พระองค์ได้อีก

ความสิ้นไปแห่งกิเลสสวะ อันเป็นเครื่องเสียดแทงพระองค์มาตลอดนั้น เรียกว่า “กิเลสนิพพาน”

ความแตกทำลายแห่งชั้นธของพระองค์ ซึ่งแม้ในชาติใดๆ ก็ตาม ชั้นธ ในภพ ๓ นี้ ก็จะต้องสวมพระองค์ตลอดมา ความแตกทำลายแห่งชั้นธในชาติ ที่สุดนี้ ชั้นธเหล่านี้ก็มีอาจจะสวมพระองค์ได้ และพระองค์ก็มีกลับมาสวม ชั้นธเหล่านี้อีกต่อไป เพราะพระองค์ทรงพ้นไปจากชั้นธเหล่านี้แล้ว ความแตกทำลายแห่งชั้นธนี้ เรียกว่า “ชั้นธนิพพาน”

พระพุทธเจ้าองค์ที่สูงสุดนี้คือ พระสมณโคดม ปัจจุบันนี้พระบรมธาตุของ พระพุทธองค์ยังคงอยู่ ไม่สูญสิ้นไป ก็ยังไม่เรียกว่าธาตุนิพพาน ต่อเมื่อใดเสร็จ พุทธกิจของพระองค์ที่จะต้องทำในภพนี้แล้ว ขณะนั้นพระบรมธาตุของพระองค์ ก็จะสูญไปจากภพนี้

ความสิ้นไปแห่งพระบรมธาตุนี้เรียกว่า “ธาตุนิพพาน”

จากพระธรรมเทศนาย่อ “คู่มือสมาธิ”

๘๘

นิพพานเป็น-นิพพานตาย

ส่วนนิพพานที่ท่านจำแนกเป็น ๒ ประเภทนั้นคือ สอุปาทิเสสนิพพาน ๑ อนุปาติเสสนิพพาน ๑ สำหรับพวกทำสมาธิปัจจุบันเรียกกันง่ายๆ อีกแบบหนึ่งคือ นิพพานเป็น อันตรงกับสอุปาทิเสสนิพพาน และนิพพานตาย อันตรงกับอนุปาติเสสนิพพาน

นิพพานที่เป็นสถานที่อยู่ของกายธรรมนั้น อยู่ในศูนย์กลางของกายธรรมนั่นเอง ที่กล่าวนี้หมายความว่าถึงเวลาที่กายมนุษย์ของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ยังมีชีวิตอยู่ ใช้กายธรรมเดินสมาบัติ ๗ เที้ยว ตามแบบวิธีเดินสมาบัติที่เคยกล่าวไว้แล้วนั้น กายธรรมก็จะตกศูนย์เข้าสู่นิพพานที่อยู่ในศูนย์กลางกายธรรมที่ซ่อนอยู่ในกลางกายอรุปรพรม-กายรูปพรหม-กายทิพย์ และกายมนุษย์เป็นลำดับเช่นนี้ ยังอยู่ในกลางของกายที่ยังหมกมุ่นครองกิเลสอยู่ตามสภาพของกายนั้นๆ ความบริสุทธิ์ของนิพพานที่อยู่ในท่ามกลางกิเลสเหล่านี้เองที่เรียกว่า “สอุปาทิเสสนิพพาน” สภาพของนิพพานนี้มีลักษณะกลมรอบตัวใสบริสุทธิ์ยิ่งนัก แต่ทว่านิพพานนี้เป็นนิพพานประจำกายของกายธรรม จึงมีพระนิพพานหรือพระพุทธเจ้าประทับอยู่เพียงพระองค์เดียว

ความจริงถ้าจะกล่าวตามส่วนและตามลักษณะตลอดจนที่ตั้งแล้ว ก็จะทำให้เห็นว่า นิพพานเป็นหรือสอุปาทิเสสนิพพานนี้ เป็นที่เร้นอยู่โดยเฉพะของกายธรรม ในเวลาที่ยังมีขันธปรากฏอยู่ นอกจากนั้น สอุปาทิเสสนิพพานยังเป็นทางนำให้เข้าถึง “อนุปาติเสสนิพพาน” หรือ “นิพพานตาย” อีกด้วย คือเวลาที่ขันธซึ่งรองรับกายธรรมอยู่นั้นจะสิ้นไป พระพุทธเจ้าพระอรหันต์ย่อมจะต้องเดินสมาบัติทั้ง ๘ และเข้าสู่สัญญาเวทิตนโรธสมาบัติ ขณะนี้เองเป็นเวลาเวลาที่กายธรรมเข้าสู่สอุปาทิเสสนิพพาน ทรงดับสัญญาและเวทนาสิ้นแล้ว จึงเดินสมาบัติปฏิโลมอีก

คราวนี้กายธรรมก็จะตกสู่เข้าสู่อนุปาติเสสนิพพาน ซึ่งมีลักษณะรูปพรรณลักษณะฐานและขนาดดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนั่นเอง

ส่วน “พระนิพพาน” นั่นคือ กายธรรมที่ได้บรรลุอรหัตผลแล้ว กายเหล่านี้มี กาย หัวใจ ดวง จิต และดวงวิญญาณวัดตัดกลาง ๒๐ วา เท่ากันทั้งสิ้น หน้าตักกว้าง ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูมขาวใสบริสุทธิมีรัศมีปรากฏ พระนิพพานนี้ประทับอยู่ในอายตนะนิพพาน บางพระองค์ที่เป็นพระสัมพันธูปุทธเจ้า ก็ทรงประทับอยู่ท่ามกลางพระอรหันตสาวกบริวารเป็นจำนวนมาก

บางพระองค์ที่เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า มิได้เคยสั่งสอนหรือโปรดผู้ใดมาก่อนในสมัยที่ยังมีพระชนม์อยู่ องค์นั้นก็ประทับเด็ดเดี่ยวอยู่โดยลำพังหาสาวกบริวารมิได้ ส่วนรังสีที่ปรากฏ ก็เป็นเครื่องบอกให้รู้ถึงการสร้างบารมีของพระพุทธรูป พระอรหันต์เหล่านั้น ว่ามากน้อยกว่ากันเพียงไรแค่ไหน แต่ส่วนกว้างส่วนสูงและลักษณะของพระวรกายนั้น เสมอกันหมดมิได้มีเหลี่ยมล้ำกว่ากันเลย

พระนิพพานนี้ทรงประทับเข้านิโรธสงบกันตลอดหมด เพราะความเข้านิโรธนี้เป็นความสุขอย่างยิ่ง และความที่อยู่ในนิพพานมีกายอันยั่งยืนนี้เอง ท่านจึงได้กล่าวว่า **นิพพานํ ปรมํ สุขํ**

จากพระธรรมเทศนาย่อ “คู่มือสมาธิ”